اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۸ مرداد ۱۴۰۲
• ۱۲ محرم ۱۴۴۵
• ۳۰ ژوئیه ۲۰۲۳

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۶۹۰ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۳۷۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

مهندس حیدرنیا
مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز
چهره نامی صنعت و اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۲
۳

سرمقاله

تعویض مدیران بهتر است یا تغییر برنامه‌ها؟
۲

گزارش‌های روز

معدن در انتظار انقلاب «کوپرنیکی»
۶

جای خالی برندسازی در اکوسیستم نوآوری
۱۲

خبر روز

ابلاغ نحوه اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی

رئیس سازمان امور مالیاتی، شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی را ابلاغ کرد. به گزارش مهر، محمدهادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی، در بخشنامه‌ای شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی را به ادارات کل مالیاتی ابلاغ کرد. در این بخشنامه آمده است: بانک مرکزی مکلف به دخالت و نظارت بر تعیین حداقل و حداکثر سود علی‌الحساب پرداختی بانک‌ها به سپرده‌های مدت‌دار است. این وظیفه در راستای حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول، با هدف جلوگیری از پرداخت سود خارج از ضابطه و در چارچوب فلسفه وظایف حاکمیتی اعمال می‌شود. همچنین مطابق حکم ماده ۱۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم علی‌الحساب سود پرداختی به سپرده‌گذاران توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز، جزو هزینه‌های قابل پذیرش مالیاتی محسوب شده و مشمول مالیات می‌شود.

به‌علاوه، مطابق بند الف ماده ۱۰ و مواد ۱۳ و ۳۷ قانون پولی و بانکی و قوانین و مقررات مربوطه، مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورهای بانک مرکزی راجع به حداقل و حداکثر سهم سود بانک‌ها و موسسات اعتباری، جنبه آمره داشته و نرخ سود تعیین‌شده توسط شورای یادشده برای کلیه بانک‌ها و موسسات اعتباری لازم‌الرعایه است.
۲

پرونده معلق واگذاری دو خودروساز بزرگ به کجا می‌رسد؟

معطل اراده حاکمیت

۱۵ اسفند ۱۴۰۰ دستورالعملی هشت‌ماده‌ای با هدف «بهبود وضعیت صنعت خودرو کشور» ازسوی رئیس‌جمهوری به‌طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت ابلاغ شد که یکی از محورهای این دستورالعمل، واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ بود. موضوع واگذاری خودروسازان دولتی از ۲۰ سال پیش مطرح بوده، اما همواره با طرح اماواگرهایی مسکوت مانده و پرونده به دولت بعدی رسیده است. رئیس دولت سیزدهم نیز در ماه‌های نخست دولت‌داری با ابلاغ دستور ویژه به وزیر صمت خواستار تعیین‌تکلیف این پرونده شد. با این‌همه، روند خصوصی‌سازی صنعت خودرو، به‌ویژه دو خودروساز بزرگ کشور همچنان در مراحل نخست مانده و هیچ تحرکی برای اجرایی کردن آن به چشم نمی‌خورد. کارشناسان معتقدند دولت خلاف روزهای آغازین دیگر اراده جدی برای واگذاری سهام ایران‌خودرو و سایپا ندارد. به‌راستی چرا پروند خصوصی‌سازی صنعت خودرو پیش نمی‌رود؟ چه موانعی آن را متوقف کرده است؟ آیا بخش خصوصی توان خرید این سهام را ندارد یا نهادهای متولی در این زمینه کوتاهی کرده‌اند؟
۳ و ۴

عکس: آیدا فریدی

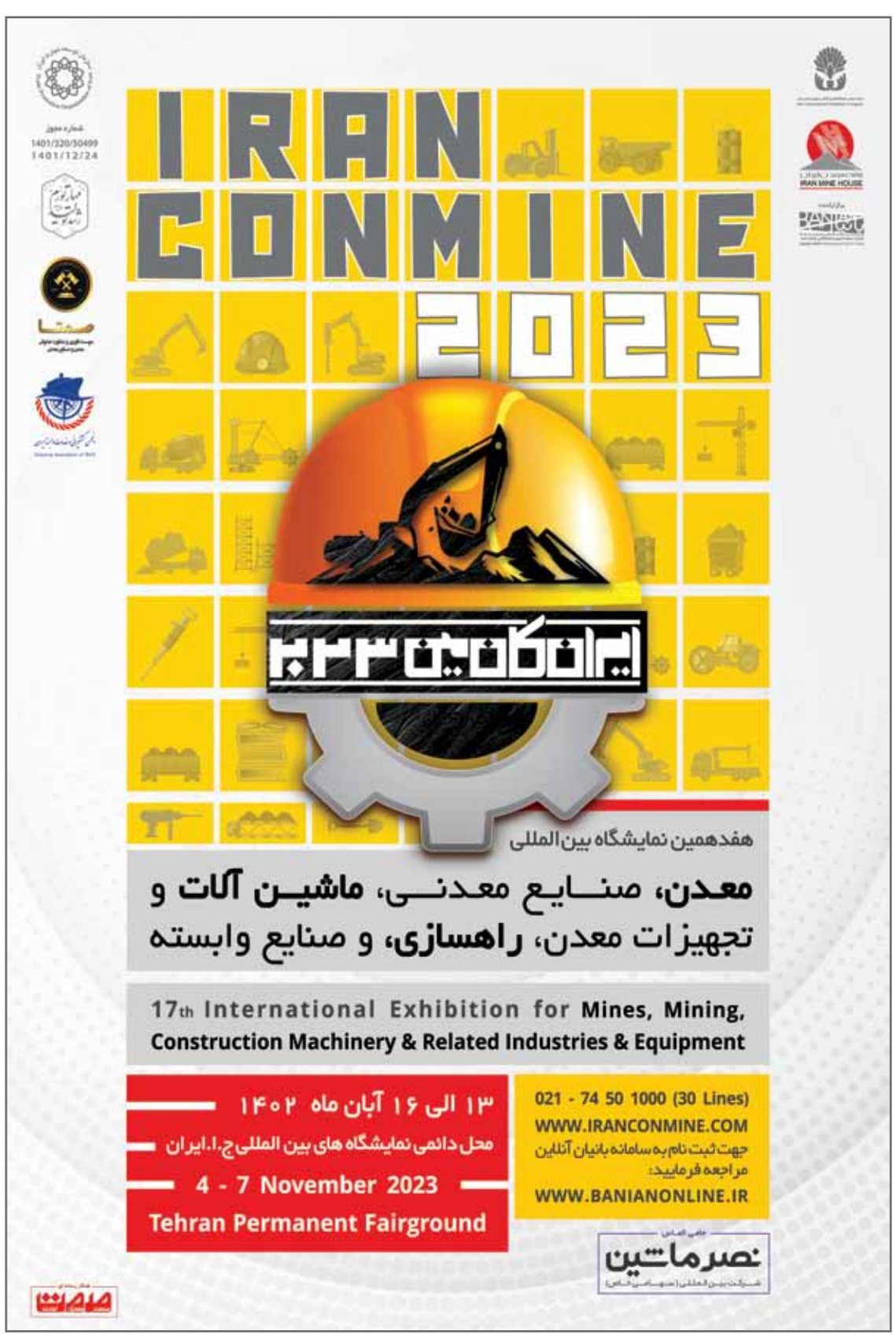
مرکز آمار تورم تیر را ۴۷.۵ درصد اعلام کرد

آدرس غلط به مردم ندهیم

سفره مردم اعداد واقعی تورم را نشان می‌دهد

۷-۸-۱۰-۱۱

سرمقاله

تعویض مدیران بهتر است یا تغییر برنامه‌ها؟

منوچهر محمدشمیرانی
کارشناس ارتباطات

در میان دولت‌هایی که در طول عمر ۴۵ ساله جمهوری اسلامی ایران، بر سر کار آمده‌اند، دولت سیزدهم را می‌توان یکی از پرتغییرترین دولت‌های مستقر در این مدت دانست که شاهد آمدن و رفتن و سلام و خداحافظی تعداد زیادی از وزیران و استانداران و حتی مدیران میانی در سطح کشور بوده است.

امضای عهدنامه مدیران

نخستین جلسه هیات‌وزیران دولت سیزدهم، که در اوایل شهریور سال ۱۴۰۰ برگزار شد، اعضای هیات‌وزیران، با امضای عهدنامه‌ای، اصول و ارزش‌هایی همچون توجه به محرومان، فسادستیزی و قانون‌گرایی، رفع موانع تولید، چابک‌سازی نظام اداری با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات و شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران را، سرلوحه تمامی تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات خود قرار داده و به آن ملتزم شدند.

در بند ۴ این عهدنامه؛ «فسادستیزی و نفی مطلق روابط ناسالم اداری، شناسایی زمینه‌های فسادزا و تعارض منافع و اقدام قاطع، سریع و موثر در راستای رفع آنها» و در بند ۶ آن «تولیدمحوری و اهتمام در رفع موانع تولید، ترویج کالای ایرانی، شناسایی تمامی ظرفیت‌ها و استعدادهای کشور و حرکت به‌سوی فعال‌سازی کامل آنها، به‌عنوان رویکرد حاکم بر تمامی ارکان و اجزای دولت» ذکر شده است.

حال، باید دید پس از گذشت حدود ۲ سال از فعالیت دولت سیزدهم و باتوجه به هماهنگی تام و تمام بین ۳ قوه کشور و همراهی نهادهای ذی‌ربط برای تحقق اهداف ذکرشده، دولت در کجای کار قرار دارد و آیا مطابق اهداف و افق و دورنمای ترسیم‌شده، حرکت مجموعه دولت، چابک و روان، در مسیر تعیین‌شده پیش می‌رود یا ضرورت دارد پس از گذشت نیمی از عمر چهارساله، کمی بایستد و تاملی کند و راه آسفالت را از شانه خاکی کنار جاده تشخیص دهد تا بتواند بر سرعت خویش بیفزاید؟!

ضرورت مشارکت همگانی

تورم بالا، فقر شدید و بیکاری فراوان و به‌طورکلی مشکلات اقتصادی، سال‌ها است که به‌عنوان سدی در مقابل پیشرفت و رفاه مردم، قد علم کرده و مانع از آن شده است که مردم، روزگاری بدون دغدغه و نگرانی از آینده خود و فرزندان خویش و حتی، سیر کردن شکم آنان داشته باشند.

شرایط، به‌نحوی شده است که مشکلات اقتصادی کشور، می‌رود تبدیل به یک بحران خانمان‌سوز شود و عدم‌توفیق کامل اهداف ۶ برنامه توسعه کشور، استفاده از مدیران کم‌تجربه و بی‌تجربه و عدم بهره بردن از تجربه‌ها و نظرهای کارشناسان و متخصصان مبرز کشور، کار را ـ به‌ویژه در سال‌های اخیر ـ به جایی رسانده است که ناتوان از استفاده از ظرفیت بخش خصوصی کشور شده‌ایم و با عدم‌بهبود فضای کسب‌وکار و ناامیدی در بهسازی ساختار صنعتی کشور، درصد قابل‌توجهی از طبقه متوسط کشور، مجبور به کوچ کردن و نزول به طبقه فقیر شده‌اند و کار به جایی رسیده است که با میزان بیکاری شدید موجود، شاهد لشکر عظیم در حال انفجاری از جوانان بیکار کشور هستیم.

از سوی دیگر باوجود آنکه، فرآیند تولید در کشورهای توسعه‌یافته جهان مانند آلمان و ژاپن، به‌سوی استفاده از دانش بیشتر و سرمایه کمتر است، این فرآیند در کشور ما، به‌دلیل آزمون و خطای فراوان و تعویض زودهنگام مدیران و نبود برنامه‌ای کارآمد، علاوه بر ایجاد تاخیر در همراهی کشور با تغییرات اقتصادی و صنعتی جهان، هزینه‌های قابل‌توجه بیشتری را برای کشور و مردم، به‌دنبال داشته است.

ناگفته پیداست که در صورت نداشتن برنامه‌ای به‌روز، علمی، کارساز و جوابگوی نیازهای فراوان کشور با هدف ارتقای کیفیت زندگی مردم ایران، رشد ۸ درصدی پیش‌بینی‌شده در برنامه هفتم توسعه تحقق پیدا نخواهد کرد، فضای کسب‌وکار رونق نخواهد گرفت و منابع مالی مناسب برای رشد اقتصادی کشور تامین نخواهد شد.

جای خالی مدیران کارشناس

نگاهی به آمدن و رفتن‌های ۲ سال اخیر مدیران دولت، نشانگر آن است که بیشترین تعداد مراسم تودیع و معارفه، در دولت سیزدهم انجام پذیرفته است. سخنگوی دولت، در همین زمینه گفته است: « رویه دولت، از ابتدا این بوده که مدیران و فرآیندها و رویه، به‌صورت‌مستمر مورد ارزیابی قرار گیرند.»

نکته مهم و قابل‌توجه، این است که رصد فعالیت مدیران و نظارت بر عملکرد آنان، فی‌نفسه اقدام خوب و مثبتی است که می‌تواند موجب شود مدیران، خود را همیشه در زیر ذره‌بین احساس کنند و بر تلاش خود، برای فعالیت بهتر و موثرتر بیفزایند. اما مسئله اصلی، آن است که وقتی، پس از این همه تغییر و جابه‌جایی مدیران، مردم تغییر و تفاوتی را احساس نکنند، تولیدکنندگان و صنعتگران، همچنان با موانع سخت و دشوار قبلی دست و پنجه نرم کنند یا مجبور به تعطیلی واحد تولیدی خود شوند و ناخواسته، بر آمار لشکر بیکاران بیفزایند؛ طبیعی است که ریشه مشکل را، باید در جای دیگر جست تا بتوان به نیازهای کشور و مردم پاسخ داد.

این را باید پذیرفت که برای برون‌رفت از بحران و مشکلات کنونی، علاوه بر تغییر مدیران، باید برنامه‌های نوین و موثری را با استفاده از نظرهای کارشناسان و متخصصان طیف‌های گوناگون کشور تهیه و اجرایی کرد.

در یک کلام، تغییرات نباید محدود به تغییر افراد باشد. بلکه باید در برنامه‌ریزی‌ها، نوع مدیریت و تصمیم‌گیری‌ها نیز، تغییر و تحول لازم و مناسب انجام پذیرد.

ضرب‌الاجل وزارت کشور برای احزاب

کمیسیون ماده ۱۰ قانون احزاب، پایان شهریور امسال را به‌عنوان آخرین فرصت برای احزابی که مجمع عمومی خود را برگزار نکرده‌اند، اعلام کرد.

به‌گزارش ایرنا، کمیسیون ماده ۱۰ قانون «فعالیت احزاب، جمعیت‌ها، انجمن‌های سیاسی و صنفی و انجمن‌های اسلامی یا اقلیت‌های دینی شناخته‌شده» در اطلاعیه‌ای اعلام کرد که پایان شهریور امسال، آخرین فرصت برای احزابی است که مجمع عمومی خود را برگزار نکرده‌اند.

کمیسیون ماده ۱۰ احزاب در بیانیه‌ای خطاب به احزاب و گروه‌های سیاسی که در موعد قانونی طبق اساسنامه مصوب خود، مجامع عمومی و انتخابات شورای مرکزی، بازرسان و دبیرکل را برگزار نکرده‌اند و در مهلت تعیین‌شده در جلسه شورای مرکزی احزاب با معاون محترم سیاسی منتهی به خرداد امسال هم اقدامی انجام نداده‌اند، تاکید کرد: مستند به مفاد قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ به‌ویژه بندهای ماده (۱۱) قانون (وظایف و اختیارات کمیسیون احزاب) و ماده (۲۰) که به نحوه خاتمه یافتن فعالیت احزاب اختصاص دارد، مهلت زمانی پایان شهریور، تعیین شده است.

در این بیانیه یادآوری شده است که مطابق ماده (۲۰) قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی، پروانه فعالیت احزاب از سوی کمیسیون احزاب در صورت اجرا نشدن اساسنامه حزب برای تشکیل ارکان حزب در طول مدت ۲ سال متوالی برای انحلال به دادگاه ذی‌صلاح معرفی می‌شود.

اعضای کمیسیون ماده ۱۰ احزاب با تاکید بر ضرورت برگزاری به‌موقع مجامع عمومی و انتخابات شورای مرکزی احزاب، اضافه کردند: در راستای تعیین‌تکلیف احزاب قانونی برای برگزاری انتخابات نمایندگان دبیران کل احزاب در کمیسیون، مطابق مصوبه جلسه ۲۷ تیر امسال کمیسیون، احزاب مورداشاره حداکثر تا پایان شهریور امسال، فرصت دارند نسبت به برگزاری مجمع عمومی با هماهنگی دبیرخانه کمیسیون اقدام کنند.

این بیانیه خاطرنشان کرد: این آخرین مهلت برگزاری مجمع عمومی است و پس از آن، کمیسیون احزاب تصمیم مقتضی را اتخاذ خواهد کرد.

تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی در بانک مرکزی شناسایی و برخورد با تخلفات ارزی تسریع می‌شود

مدیر اداره نظارت بر موسسات پولی غیربانکی از تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی در بانک مرکزی و برخورد قاطع با صرافی‌های متخلف خبر داد و گفت: در شرایط تحریمی کشور، صرافی‌های مجاز و قانونمند نقش مهمی در انجام امور ارزی کشور دارند و بانک مرکزی هم با پیاده‌سازی سیستم رتبه‌بندی، از این صرافی‌ها حمایت می‌کند.

به‌گزارش بانک مرکزی، نعمت‌اله کریمی ضمن بیان این مطلب افزود: با تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی با حضور نهادهای ذی‌ربط از جمله نمایندگان مراجع محترم قضایی، پلیس امنیت اقتصادی، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط با تمام ظرفیت نسبت به شناسایی متخلفان بازار ارز در ۲ حوزه صرافی‌ها و مشتریان صرافی‌ها اقدام می‌شود.

کریمی با بیان اینکه بانک مرکزی و حوزه نظارت بر صرافی‌ها با دقت و وسواس بیشتری نظارت خود را در حوزه صرافی‌ها اعمال می‌کند، گفت: طی یک سال گذشته بانک مرکزی با استفاده از ظرفیت حسابرسان مستقل برای اجرایی‌شدن حسابرسی رعایت شرکت‌های صرافی مبتنی بر استاندارد ۴ لایه دفاعی، پیاده‌سازی نظام رتبه‌بندی شرکت‌های صرافی، ایجاد و اعلام کدینگ حسابداری یکسان، حرکت به‌سمت نظارت‌های غیرحضوری و مبتنی بر سیستم‌های مالی به‌صورت برخط از طریق وب‌سرویس (در راستای پایش و نظارت هوشمند صرافی‌ها) و بررسی عملکرد شرکت‌های صرافی در حوزه ثبت تراکنش‌های ریالی متناظر با معاملات ارزی را در کنار صدها بازرسی حضوری، فعالیت صرافی‌ها را رصد کرده است.

مدیر اداره نظارت بر موسسات پولی غیربانکی با تشریح تخلفاتی که منجر به ابطال مجوز برخی از صرافی‌ها شده است، افزود: از مهم‌ترین تخلفاتی که منجر به ابطال یا تعلیق مجوز فعالیت برخی از صرافی‌ها شده است، می‌توان به خروج سرمایه صرافی، استفاده از حساب‌های شخصی در عملیات صرافی، عدم‌فعالیت طولانی مدت، عدم‌فروش ارز ظرف مهلت ۳ روز کاری، عدم‌ثبت عملیات صرافی در سامانه‌های بانک مرکزی، خودداری از خریدوفروش ارز، فعالیت بسیار کم و عدم‌ارائه اطلاعات موردنیاز بازرسان بانک مرکزی اشاره کرد.

وی در ادامه به تخلفات اخیر برخی صرافی‌ها اشاره کرد و گفت: دریافت مبالغ مازاد بر آنچه در سامانه‌های ارزی به‌عنوان نرخ رسمی مطرح است، در برخی صرافی‌ها اتفاق افتاده است.

کریمی بااشاره به تشکیل کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی در بانک مرکزی تصریح کرد: براساس تدبیری که در بانک مرکزی انجام شده، کمیته رسیدگی به تخلفات پولی و ارزی تشکیل شده است که نهادهای ذی‌ربط از جمله نمایندگان مراجع محترم قضایی، پلیس امنیت اقتصادی، وزارت اطلاعات و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط در این کمیته حضور دارند و با تمام ظرفیت نسبت به شناسایی متخلفان بازار ارز در ۲ حوزه صرافی‌ها و مشتریان صرافی‌ها اقدام می‌شود. وی با ابراز خرسندی از اقدامات این کمیته خاطرنشان کرد: با هماهنگی بین بانک مرکزی و ضابطان قضایی، شناسایی و برخورد با تخلفات ارزی تسریع می‌شود.

در همین راستا و در گام اول، نسبت به ابطال مجوز صرافی‌هایی که این‌گونه تخلفات را انجام داده‌اند، اقدام شده است. ضمن آنکه حوزه حقوقی بانک مرکزی هم نسبت به پیگیری حقوقی و کیفری در مراجع قضایی اقدام قانونی لازم را در دستور کار دارد؛ که در این‌باره چندین پرونده قضایی در محاکم در حال رسیدگی است.

نحوه اخذ مالیات از سود سپرده‌های بانکی ابلاغ شد

رئیس سازمان امور مالیاتی، شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی را ابلاغ کرد.

به‌گزارش مهر، محمدهادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی، در بخشنامه‌ای شرایط پذیرش سود پرداختی به سپرده‌گذاران بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی را به ادارات کل مالیاتی ابلاغ کرد. در این بخشنامه آمده است: باتوجه به مفاد دادنامه شهریور ۱۴۰۱ هیات‌عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال اطلاق نظر به اکثریت شورای‌عالی مالیاتی ۱۳۹۸.۱۲.۱۳ و با عنایت به مواد ۶، ۷، ۹ و ۱۰ آیین‌نامه فصل دوم و ماده ۳ آیین‌نامه فصل چهارم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی موارد زیر را مقرر می‌دارد: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در حسن اجرای سیاست‌های پولی و اعتباری و حفظ ارزش پول، با تصویب شورای پول و اعتبار و در راستای جلوگیری از پرداخت سود خارج از ضابطه و در چارچوب فلسفه وظایف حاکمیتی نسبت به تعیین حداقل و حداکثر سود علی‌الحساب پرداختی بانک‌ها به سپرده‌های مدت‌دار در امور پولی و بانکی دخالت و نظارت می‌کند و همچنین مطابق حکم ماده ۱۴۷ قانون مالیات‌های مستقیم علی‌الحساب سود پرداختی به سپرده‌گذاران توسط بانک‌ها و موسسات اعتباری مجاز، جزو هزینه‌های قابل‌پذیرش مالیاتی محسوب می‌شود.

به‌علاوه، مطابق بند الف ماده ۱۰ و مواد ۱۳ و ۳۷ قانون پولی و بانکی و قوانین و مقررات مربوطه، مصوبات شورای پول و اعتبار و دستورهای بانک مرکزی راجع به حداقل و حداکثر سهم سود بانک‌ها و موسسات اعتباری، جنبه آمره داشته و نرخ و سود تعیین‌شده توسط شورای یادشده برای کلیه بانک‌ها و موسسات اعتباری لازم‌الرعایه است. بنا به مراتب مذکور، سود علی‌الحساب پرداختی بانک‌ها و موسسات اعتباری براساس ماده ۵ قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و همچنین سود قطعی که با رعایت قانون عملیات بانکی بدون ربا و طبق صورت‌های مالی مصوب محاسبه و تعیین شده و برای هر یک از سپرده‌ها به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی محاسبه می‌شود. براساس این مصوبه، سود علی‌الحساب مصوب شورای پول و اعتبار و سود قطعی هرکدام بیشتر باشد، مبنای پذیرش هزینه قابل‌قبول قرار می‌گیرد و در صورت پرداخت با تخصیص سود بانکی تحت هر عنوان بیشتر از مبنای فوق، مازاد به‌عنوان هزینه قابل‌قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود.

شکایت ایران از کره‌جنوبی برای دریافت مطالبات

رئیس‌جمهوری «لایحه ارجاع اختلاف بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره به داوری» را به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی ارسال کرد.

به‌گزارش مهر، رئیس‌جمهوری «لایحه ارجاع اختلاف بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره به داوری» را به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی ارسال کرد که این لایحه به پیشنهاد معاونت حقوقی رئیس‌جمهوری در جلسه هیات‌وزیران به‌تصویب رسیده است.

پس از خروج دولت دونالد ترامپ از برجام در سال ۲۰۱۸، تحریم‌های اقتصادی ایران دوباره اعمال شد، این امر منجر به مسدود شدن ۷ میلیارد دلار پول ایرانی ناشی از فروش نفت در ۲ بانک کره‌جنوبی شد.

طی سال‌های اخیر، به اذعان مقامات دولتی، اقدامات متعددی برای آزادسازی منابع بلوکه‌شده ایران در کره انجام شده،اما تاکنون به‌دلیل برخی کارشکنی‌ها، منابع ارزی ایران در کره‌جنوبی به حساب بانک‌های ایرانی واریز نشده است. در مقدمه توجیهی لایحه ارجاع اختلاف بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کره به داوری، آمده است: به‌منظور استرداد سپرده‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نزد بانک‌های کشور کره و مطالبه خسارت ناشی از تاخیر در تادیه آن و در اجرای ماده ۱۲ موافقتنامه تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری مصوب سال ۱۳۸۲ و اصل ۱۳۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، لایحه برای انجام تشریفات قانونی تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود. براساس ماده ۱۲ این قانون؛ هر اختلاف حقوقی بین سرمایه‌گذار یکی از طرف‌های متعاهد و طرف متعاهد دیگر که مستقیما از سرمایه‌گذاری ناشی شده باشد، باید به‌صورت دوستانه بین دوطرف ذی‌ربط حل‌وفصل شود. اگر این اختلاف، ظرف مدت (۶) ماه از تاریخی که به‌صورت کتبی توسط یک‌طرف به طرف دیگر اطلاع داده شده، حل‌وفصل نشود، باید بنا به درخواست و اختیار سرمایه‌گذاران به دادگاه صالحه، دیوان داوری ویژه یا مرکز بین‌المللی حل‌وفصل اختلافات سرمایه‌گذاری که توسط کنوانسیون حل‌و فصل اختلافات سرمایه‌گذاری بین دولت‌ها و اتباع دولت‌های دیگر (کنوانسیون ایکسید) تشکیل شده، ارجاع شود. رأی صادره توسط دیوان برای طرفین اختلاف قطعی و لازم‌الاجرا خواهد بود. هر طرف متعاهد پذیرش و اجرای رأی طبق قوانین و مقررات مربوط به خود را تضمین خواهد کرد.

اعطای تسهیلات، مستلزم اخذ شماره پیگیری از «سامانه سمات» شد

بانک مرکزی اعلام کرد که اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ارزی و ریالی قبل از اخذ شماره پیگیری از سامانه سمات ممنوع بوده و بروزرسانی مانده و وضعیت بدهی اشخاص باید به‌صورت برخط به سامانه سمات اعلام شود.

به‌گزارش ایسنا، بانک مرکزی طی بخشنامه‌ای به شبکه بانکی اعلام کرد: گزارش‌های اطلاعاتی ماخوذه از سامانه سمات به‌عنوان بانک اطلاعاتی مرجع در حوزه تسهیلات و تعهدات همواره حائزاهمیت بوده و منبع اطلاعاتی مهمی در تصمیم‌گیری‌های کلان اقتصادی و بازتاب‌دهنده عملکرد بانک‌ها و موسسات اعتباری در اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات در سطح ملی است؛ بنابراین قابلیت اتکا و به‌موقع بودن اطلاعات ارسالی در این سامانه از منظر ارسال به‌موقع و بروزرسانی مستمر مانده و وضعیت بدهی و تعهد اشخاص از اهمیت بسزایی برخوردار بوده و در بخشنامه‌های مربوطه این بانک نیز همواره موردتاکید قرار گرفته است.

بر این اساس، باتوجه به تاثیر مستقیم اطلاعات درج‌شده در سامانه سمات بر تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی کشور، خواهشمند است دستور فرمایید سامانه‌های داخلی حوزه ارزی و ریالی آن بانک/موسسه اعتباری به‌نحوی پیاده‌سازی و ساماندهی شود که اطلاعات مربوط به هرگونه تسهیلات و تعهدات پرداختی بدون هیچ‌گونه فوت وقت به سامانه سمات ارسال و مانده بدهی اشخاص نیز به‌گونه‌ای بروزرسانی شود که اختلافی بین مقادیر اعلام‌شده در سامانه سمات و مقادیر متناظر آن در دفتر کل (core عملیاتی) آن بانک وجود نداشته باشد.

بنابراین باتوجه به نظارت‌ها و بازرسی‌های انجام‌گرفته توسط حوزه‌های نظارتی داخلی بانک مرکزی و همچنین نهادهای نظارتی بیرونی از جمله سازمان بازرسی کل کشور بر اطلاعات تسهیلات درج‌شده در سامانه سمات و عدم‌همخوانی آن با مقادیر متناظر در دفاتر کل بانک/موسسه اعتباری، بار دیگر تاکید می‌شود که اعطای هرگونه تسهیلات اعم از ارزی و ریالی قبل از اخذ شماره پیگیری از سامانه سمات ممنوع بوده و بروزرسانی مانده و وضعیت بدهی اشخاص باید به‌صورت برخط به سامانه سمات اعلام شود.

بانک مرکزی تاکید کرده؛ بدیهی است، مسئولیت نظارت بر صحت و کفایت اطلاعات موجود در این سامانه برعهده مقامات بانک/موسسه اعتباری است و در صورت عدم‌رعایت آن به‌ویژه درباره تسهیلات ارزی دارای وضعیت مشکوک‌الوصول، مراتب برای رسیدگی به مراجع نظارتی و همچنین هیات انتظامی بانک‌ها ارجاع خواهد شد.

عکس روز

مراسم نخل‌برداری عاشورا در تفت

عکس: ایرنا

ویژه‌تر از خبر

مجلس به‌جای انتشار بیانیه با دولت تعامل کند

عضو شورای مرکزی فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه مجلس باید به‌جای انتشار بیانیه علیه وزارت کشور، تعامل با دولت را در دستور کار خود قرار دهد، گفت: آقای وحیدی با بالاترین رأی اعتماد و کلای ملت، مسئولیت وزارت کشور را برعهده گرفت و باید با حمایت نمایندگان در راستای حل مشکلات مردم، این مسئولیت را ادامه دهد.علی‌اکبر علیزاده در گفت‌وگو با ایرنا با انتقاد از بیانیه اخیر مجلس شورای اسلامی علیه وزارت کشور که توسط پایگاه اطلاع‌رسانی مجلس منتشر شده بود، اظهار کرد: این بیانیه را ندیدم و امضا نکردم.

وی ادامه داد: امروز مردم با مشکلات بسیار زیادی مواجهند، بنابراین تعامل حداکثری مجلس و دولت برای حل مشکلات مردم ضروری است.

نماینده مردم دامغان در مجلس شورای اسلامی گفت: مجلس شورای اسلامی باید به‌جای انتشار بیانیه علیه وزارت کشور، تعامل با دولت را در دستور کار خود قرار دهد، آقای وحیدی با بالاترین رأی اعتماد و کلای ملت، مسئولیت وزارت کشور را برعهده گرفت و باید با حمایت نمایندگان در راستای حل مشکلات مردم، این مسئولیت را ادامه دهد.

وی با تاکید بر اینکه فضای سیاسی و اقتصادی کشور نیازمند آرامش است، اظهار کرد: این موضوع موردتاکید رئیس مجلس و رئیس‌جمهوری قرار گرفته است. رهبر معظم انقلاب نیز بر لزوم تعامل بین ۲ قوه و دوری از حاشیه‌ها تاکید کردند. عضو شورای مرکزی فراکسیون انقلاب مجلس شورای اسلامی افزود: دولت و مجلس، باید با تعامل و همکاری در راستای حل مشکلات مردم گام بردارند، رهبر معظم انقلاب در نخستین دیدار با نمایندگان مجلس یازدهم تاکید کردند که «مردم از دعوای بین قوا خسته شدند» بنابراین ضروری است که وکلای ملت با همکاری دولت در راستای حل مشکلات مردم گام بردارند.

به‌گزارش ایرنا، پایگاه خبری مجلس شورای اسلامی عصر چهارشنبه ـ سوم خرداد ـ بیانیه‌ای را به نام «جمعی از نمایندگان مجلس» منتشر و در آن از عملکرد وزیر کشور انتقاد و پس از ساعاتی، آن را از خروجی خود حذف کرد. بیانیه مذکور در حالی به نام «جمعی از نمایندگان مجلس» صادر شده بود که نمایندگان از جزئیات و متن آن بی‌اطلاع بودند. در همین حال، معاون پارلمانی رئیس‌جمهوری با بیان اینکه بیانیه بی‌نام و نشان عده‌ای از نمایندگان، مضمون تندی داشت، گفت: درست است در سال انتخابات به‌سر می‌بریم و برخی اخبار منفی و انتقادها ممکن است در رسانه‌ها بازتاب بیشتری پیدا کنند،اما این یکی از مصادیق تعارض منافع است.

سیدمحمد حسینی با بیان اینکه اصطکاک و تنش میان ۲ قوه به‌نفع مردم نخواهد بود، تصریح کرد: باید اعضای دولت و نمایندگان مراقبت کنند تا به رابطه و تعامل سازنده و مفید میان دولت و مجلس شورای اسلامی خدشه وارد نشود.

چالش نفس‌گیر واگذاری صنعت خودرو

عکس: صمت

بررسی آخرین وضعیت صورت مالی خودروسازان نشان می‌دهد زیان انباشته این صنعت (فقط شرکت‌های مادر یعنی ایران‌خودرو، سایپا و پارس‌خودرو) تا پایان سال گذشته، حدود ۱۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد شده و میزان بدهی شرکت‌ها نیز به ۲۴۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. سهم ایران خودرو از این میزان زیان انباشته حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان و سهم سایپا نیز حدود ۳۹ هزار میلیارد تومان است. در مقایسه با سال ۱۴۰۰، زیان انباشته ایران‌خودرو حدود ۷۴ درصد و زیان انباشته سایپا حدود ۵۹ درصد رشد را نشان می‌دهد.

یک صنعت با چندین متولی

زیاندهی خودروسازان در حالی تداوم دارد که اغلب کارشناسان مهم‌ترین مشکل و ضعف اقتصاد کشور را دولتی بودن اقتصاد می‌دانند؛ نکته مهمی که می‌توان صنعت خودرو را مصداق بارز آن دانست. این در حالی است که رئیس‌جمهوری از اسفند ۱۴۰۰ دستور به واگذاری شرکت‌های خودروسازی داده است. در آذر سال گذشته، طی صورتجلسه‌ای مقرر شد در فاز نخست واگذاری خودروسازان، ابتدا سهام تودلی (خودسهامداری) خودروسازان تا پایان سال ۱۴۰۱ تعیین‌تکلیف شود؛ البته با گذشت بیش از ۴ ماه از سال ۱۴۰۲، هنوز اتفاق جدیدی در این زمینه رخ نداده است. بنا بر اظهارات علی نبوی، رئیس پیشین سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ارزش‌گذاری کارشناسی سهام انجام و آگهی نیز منتشر شده، اما به‌دلیل فضای اقتصادی حاکم بر صنعت خودرو کشور، خریداران تمایلی به حضور در این صنعت ندارند.

ناگفته نماند که در حال‌حاضر بیش از ۲۰ نهاد مختلف در زمینه خودرو تصمیم‌گیر هستند که این مسئله هرگونه تصمیم‌گیری و پیگیری واحد را دشوار کرده است.

چالشی بزرگ و بی‌سرانجام

یکی از دستورات هشت‌گانه خودرویی رئیس‌جمهوری، واگذاری مدیریت دولتی خودروسازان به بخش خصوصی بود؛ درحال‌حاضر برخی کارشناسان صنعت خودرو، اعمال قیمت‌گذاری دستوری در این صنعت را مهم‌ترین مانع عدم‌تحقق این دستور می‌دانند. به گزارش بازارنیوز، انتقاد از بنگاهداری دولت، نکته‌ای اساسی در اقتصاد ایران است که در روزهای آغازین سال جدید، به یکی از مهم‌ترین محورهای اقتصادی سخنرانی رهبر معظم انقلاب در حرم مطهر رضوی تبدیل شد.

با نگاهی به گوشه و کنار اقتصاد ایران، به‌راحتی می‌توان بنگاه‌های اقتصادی متعددی را در حوزه‌های مختلف پیدا کرد که تمامی فرآیند سیاست‌گذاری و اداره آن توسط دولت انجام می‌شود. درحال‌حاضر صنعت خودرو، نمونه‌ای ملموس و نزدیک به ذهنیت آحاد مردم است که می‌توان از آن برای تصدیق این گزاره استفاده کرد. در طول ادوار گذشته، دولتی بودن ۲ شرکت بزرگ خودروساز سایپا و ایران خودرو که سهم قابل‌توجهی هم در صنعت و بازار خودرو کشور دارند، باعث شده این صنعت بر خلاف دیگر بخش‌های اقتصادی کشور از رشد و ارتقای مناسبی برخوردار نشود؛ موضوعی که سرانجام در دولت سیزدهم با دستور ویژه رئیس‌جمهوری برای واگذاری سهام این دو خودروساز، به زیر ذره‌بین رفت.

اوایل اسفند ۱۴۰۰ بود که حجت‌الاسلام رئیسی در بازدید از ایران‌خودرو، دستورات هشت‌گانه‌ای را برای اصلاح صنعت خودرو صادر کرد که یکی از آنها واگذاری سهام خودروسازان به بخش خصوصی، ظرف مدت ۶ ماه بود. ضرب‌الاجل تعیین‌شده رئیس‌جمهوری برای این کار به پایان رسیده، با این حال واگذاری خودروسازان هنوز به نتیجه مطلوبی ختم نشده است. اگرچه تلاش‌هایی برای تحقق این امر از سوی معاونان وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان خصوصی‌سازی انجام شد، با این وجود هنوز گره کور خصوصی‌سازی صنعت خودرو باز نشده است.

خلف وعده وزارتخانه در واگذاری سهام تودلی

به اذعان وزیر و معاونان وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و اقتصاد، گام نخست خصوصی‌سازی صنعت خودرو، واگذاری سهام تودلی ایران‌خودرو و سایپاست. مسئله مهمی که حسین قربانزاده رئیس پیشین سازمان خصوصی‌سازی، منوچهر منطقی معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت و علی نبوی رئیس پیشین سازمان گسترش و نوسازی صنایع (ایدرو) را بر آن داشت که در بهمن سال گذشته، تفاهمنامه سه جانبه‌ای را برای انجام این ماموریت به امضا برسانند. براساس این تفاهمنامه، وزارت صنعت، معدن و تجارت متعهد شد تا پایان سال ۱۴۰۱، واگذاری سهام تودلی خودروسازان را انجام دهد. سال ۱۴۰۱ به پایان رسید، اما این تعهد از سوی مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت عملیاتی نشد. مسئله‌ای که در نهایت منجر به آن شد که رئیس سازمان خصوصی‌سازی در سال ۱۴۰۲، پیگیر سلب حق رأی سهام این بنگاه‌های کوچک در مجامع خودروسازان شد.

واگذاری سهام تودلی در چه مرحله‌ای است؟

چندی قبل، امیرحسین قناتی، معاون صنایع حمل‌ونقل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) با اشاره به جزئیات مراحل طی شده واگذاری سهام تودلی ایران‌خودرو و سایپا، اعم از ارزش‌گذاری سهام، انتشار آگهی فروش و در نهایت سنجش اهلیت خریداران، گفت: در حال‌حاضر همه اقدامات لازم انجام شده و تنها مورد باقیمانده این مسئله، حضور متقاضی برای خرید این سهام است. پس از گذشت بیش از یک ماه، علی نبوی، رئیس پیشین سازمان ایدرو، در مصاحبه‌ای اعلام کرد که نهادهای ذی‌ربط با این موضوع تمام اقدامات لازم را برای واگذاری سهام تودلی خودروسازان انجام داده‌اند، اما با این حال متقاضی برای خرید آنها وجود ندارد. نبوی با اشاره به نقش پر رنگ قیمت‌گذاری دستوری در عدم‌استقبال بخش خصوصی از خرید سهام این دو خودروساز، زیاندهی این شرکت‌ها، مشکلات متعدد صنعت خودرو و در نهایت عدم‌تمایل فعالان اقتصادی در صنعت خودرو را به عنوان عوامل تاخیر در خصوصی‌سازی این صنعت دانست.

عامل بازدارنده در خرید سهام

رسول سلیمانی، کارشناس صنعت خودرو نیز پیرامون علت عدم‌استقبال از خرید سهام تودلی ایران‌خودرو و سایپا، اظهار کرد: دلیل ریشه‌ای این مسئله، به شیوه قیمت‌گذاری محصولات این بنگاه‌ها برمی‌گردد، چراکه این امر باعث شده تولید خودرو برای صاحبان آینده این دو خودروساز توجیه اقتصادی نداشته باشد. این کارشناس صنعت خودرو وجود برخی مولفه‌های غیرضروری برای احراز صلاحیت خریداران سهام تودلی و همچنین زیان گسترده این دو بنگاه را به عنوان دیگر عوامل بازدارنده برای خرید سهام تودلی آنها دانست. وی تصریح کرد: قیمت‌گذاری دستوری محصولات ایران‌خودرو و سایپا باعث شده متقاضیان سهام این دو خودروساز به این بیندیشند که چرا باید سرمایه خود را در بنگاه‌هایی تزریق کنند که سودی برای آنها ندارد؛ در حالی‌که می‌توانند با همان مقدار سرمایه، در دیگر حوزه‌های تولیدی و غیرتولیدی آورده بیشتری را به‌دست بیاورند. سلیمانی تاکید کرد: در شرایط فعلی خودروسازان، تولید و فروش خودرو برای بخش خصوصی هیچ‌گونه صرفه اقتصادی ندارد؛ بنابراین در صورت خرید سهام امکان دارد، تولید خودرو از سوی آنها متوقف شود.

این کارشناس صنعت خودرو تاکید کرد: ادامه فعالیت ایران‌خودرو و سایپا با تداوم مدیریت دولتی دیگر امکان‌پذیر نیست واگذاری سهام خودروسازان مستلزم آن است که موضوعات مهمی مانند قیمت‌گذاری محصولات و دخالت دولت در امور سیاست‌گذاری به‌طور کامل شفاف و تعیین تکلیف شود. وی تصریح کرد: قرار بر این بود که سهام تودلی ایران خودرو و سایپا تا پایان سال ۱۴۰۱ واگذار شود، اما نشد؛ بنابراین از این موضوع این‌گونه می‌توان برداشت کرد که دولت دغدغه و انگیزه لازم برای تحقق این امر را ندارد. سلیمانی ضرورت اصلاح روند سیاست‌گذاری وزارت صنعت، معدن و تجارت در صنعت خودرو را از دیگر مولفه‌های لازم برای بهبود وضعیت خودروسازان دانست و گفت: درحال‌حاضر همه رویکردهای موجود در صنعت خودروی کشور، اعم از نوع، تعداد تولید، نحوه فروش و حتی مقاصد صادراتی محصولات توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت به شکلی کاملا دستوری اجرا می‌شود. این کارشناس در پایان خاطرنشان کرد: در صورت واگذاری سهام خودروسازان، وزارت صنعت، معدن و تجارت نمی‌تواند با بخش خصوصی رفتاری را در پیش بگیرد که با مدیران دولتی خود داشته است؛ بنابراین رویکرد دستوری وزارت صنعت، معدن و تجارت در صنعت خودرو باید اصلاح یا به‌طور کامل منقضی شود.

سخن پایانی

به‌راستی سرنوشت خصوصی‌سازی صنعت خودرو چه می‌شود؟ در طول چند دهه اخیر، اعمال‌نظر دولت در صنایع بزرگ کشور، نتیجه‌ای جز افول آن صنعت به همراه نداشته و حال و روز کنونی ایران‌خودرو و سایپا و بازار آشفته خودرو کشور هم مثالی درست برای توصیف این موضوع است. اکنون نزدیک به یک سال از فرآیند خصوصی‌سازی صنعت خودرو می‌گذرد و طی این مدت گام نخست آن یعنی واگذاری سهام تودلی خودروسازان، محقق نشده است. با توجه به چالش‌های کنونی صنعت خودروی ایران، به نظر می‌رسد که دولت دیگر خلاف روزهای آغازین اعلام تصمیم واگذاری سهام ایران‌خودرو و سایپا، دیگر اراده سابق را برای تحقق این امر ندارد؛ حال باید دید که دولت سیزدهم در طول ۲ سال باقیمانده عمر خود، پرونده خصوصی‌سازی صنعت خودرو را به چه نتیجه‌ای ختم می‌کند. البته در این زمینه برخی فعالان صنعت خودرو معتقدند، همان تفکر و قدرتی که فرآیند خصوصی‌سازی در ایران‌خودرو و سایپا را به عاملی برای اعمال قدرت بخش‌های مختلف حاکمیت اعم از دولت و مجلس تبدیل کرده، اراده‌ای برای رها کردن این صنعت ندارد و مانع واگذاری شرکت‌های خودروساز به بخش خصوصی می‌شوند.

مهندس حیدرنیا مدیرعامل شرکت پتروشیمی شیراز

چهره نامی صنعت و اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۲

ششمین اجلاس سراسری تکریم از چهره‌های نامی صنعت و اقتصاد کشور با حضور برخی مقامات، مدیران عامل شرکت‌های صاحب نام کشور و اساتید عرصه کسب‌وکار، در مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما برگزار شد و از مدیران عامل تاثیرگذار در صنعت و اقتصاد کشور تقدیر به عمل آمد.

به گزارش روابط عمومی شرکت پتروشیمی شیراز، در این آیین مهندس حیدرنیا مدیرعامل محترم شرکت پتروشیمی شیراز به عنوان چهره نامی صنعت و اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۲ معرفی شد و از تلاش‌های ایشان در راستای دستیابی به برنامه‌های اقتصاد مقاومتی که منجر به شکل‌گیری دستاوردهای مهم و ارزشمندی گردید، با اعطای لوح و تندیس تقدیر به عمل آمد.

در متن لوح اهدایی به ایشان آمده است:

جناب مهندس احمد رضا حیدرنیا

در سال ۱۴۰۲ که مزین به نام «مهار تورم و رشد تولید» است لازم می‌دانیم پس از ارزیابی‌های صورت گرفته از سوی کمیته علمی در ششمین اجلاس سراسری تکریم از چهره‌های «نامی صنعت و اقتصاد کشور» از تلاش‌های بی‌شائبه و ستودنی جنابعالی که با همت والای خود در مسیر تولید و کارآفرینی به‌عنوان یکی از مدیران جهادی که در ایجاد سازمانی توانمند و موفق گامی موثر نهاده‌اید قدردانی نموده و توفیقات روزافزون شما را از درگاه ایزد منان مسئلت می‌نماییم.

شهرداری اصفهان

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

شهرداری اصفهان در نظر دارد **فراخوان مناقصه تأمین ۴۰ دستگاه خودروهای تخصصی جاروب کم‌عرض توسط اجاره** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.

کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

مبلغ تضمین شرکت در مناقصه ۱۹،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال می‌باشد.

مواعد زمانی:

- **تاریخ انتشار فراخوان:** ۱۴۰۲/۰۵/۰۸
- **مهلت دریافت اسناد فراخوان:** تا ساعت: ۱۷:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۸
- **مهلت ارسال پیشنهادات:** تا ساعت: ۱۷:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۹
- **زمان بازگشایی پاکت‌ها:** ساعت: ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰
- نوع تضمین و سایر شروط در شرایط شرکت در مناقصه مشخص می‌باشد.
- **آدرس دستگاه:** اصفهان - خیابان آیت‌ا... شمس‌آبادی، کوچه شماره ۲۳، معاونت خدمات شهری شهرداری اصفهان
- **اطلاعات تماس:** ۰۳۱۳۲۲۴۱۸۵۰ - ۰۳۱۳۲۲۴۱۸۶۰ - ۰۳۱۳۲۲۴۱۸۷۰

شهرداری اصفهان

شرکت ملی نفت ایران
شرکت نفت فلات قاره ایران

نوبت اول

آگهی ارزیابی کیفی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای شماره ۱۴۰۱/۰۶۶/ات/ت۲

تعمیرات اساسی دستگاههای آبسازی ۶ و ۷ لاوان

شرکت نفت فلات قاره ایران در نظر دارد فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه فوق الذکر از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان ارزیابی کیفی صرفا از طریق درگاه ستاد به آدرس www.setadiran.ir و شماره فراخوان ۲۰۰۲۰۹۳۶۳۱۰۰۰۰۷۶ انجام خواهد شد. لازم است پیشنهاد دهندگان در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در فراخوان محقق سازند.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار: تلفن: ۰۲۱-۲۳۹۴۲۵۵۵

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت:

مرکز تماس: ۰۲۱-۱۴۵۶ دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

شناسه آگهی: ۱۵۳۷۵۱۲

روابط عمومی شرکت نفت فلات قاره ایران

یادداشت

کیفیت، گمشده صنعت خودرو

مسیح فرزانه
کارشناس حوزه خودرو

درست در یکی دو سال گذشته که بازار خودرو بیش‌ازپیش نابسامان شـده، آمار و اطلاعات مربوط به کیفیت خودروهای داخلی نیز از سوی نهادهای متولی منتشر نشده است. آخرین داده‌های آماری منتشـر شده از سوی شرکت بازرسی کیفیت و اسـتاندارد ایران به‌عنوان یکی از نهادهایی که همواره درباره کیفیت خودروهای داخلی داده‌های آماری منتشر می‌کرد نیز مربوط به مرداد ۱۴۰۱ اسـت. البته مرکز پژوهش‌های مجلس نیز تیرماه ۱۴۰۲ گزارشـی درباره کیفیت خودروهای داخلی تا مرداد ۱۴۰۱ منتشـر کرد که براسـاس آن، میزان رضایت مشـتریان از کیفیـت هر محصول بیـش از ۵ درصد و به‌طور متوسـط ۹.۵ درصد کاهش داشته است. این اطلاعات مربوط به یک سال گذشته است و باتوجه به اینکه در این مدت شاهد افزایش معضلات بازار و صنعت خودرو و علاوه بر اینها، نوسانات شدید نرخ ارز و تورم بوده‌ایم، به‌نوعی می‌توان گفت خودروهای تولید داخل، ارتقای کیفی نداشته‌اند.

در صنعـت خـودرو جـدا از مشـکلاتی مانند تیـراژ تولید نامناسب و قیمت‌گذاری دستوری، نبود اطلاعات آماری دقیق نیز مانعی در مسیر شناسایی و رفع مشکلات این صنعت است. در ایـن میان، تحلیلگران صنعت خـودرو هم چاره‌ای ندارند؛ جـز اینکـه از اطلاعـات محلی و نمونه‌های کوچک اسـتفاده کنند. براسـاس شـواهد، بخش‌قابل‌توجهی از افراد از کیفیت محصولات خودروسـازان رضایت ندارند و اغلب شـاهد گلایه آنهـا از کیفیـت خودروهای تولید داخل هسـتیم. با توجه به تورم افسار گسیخته، معضل نقدینگی بالا در اقتصاد و کاهش ارزش پایه پولی کشور، بخش زیادی از متقاضیان خودرو برای حفظ سرمایه وارد بازار خودرو می‌شوند؛ یعنی تقاضای بالایی کـه درحال‌حاضر به معضل بازار خودرو کشـور تبدیل شـده، ربطـی به اینکـه کیفیت این خودروهـا موردقبول متقاضیان خودرو در بازار اسـت، ندارد. از سـویی همان‌طور که می‌دانید چندوچـون کیفیت تولید یـک محصول با اقتصاد کلان رابطه مستقیم دارد. در این بخش از دو جنبه دچار ضعف هستیم؛ از یک‌سو با تحریم‌ها صنعت خودرو دچار نابسامانی و افت کمی و کیفی شـده و از سوی دیگر، اقتصاد کلان هم نابسامان است و سیاست‌های مالی و اقتصادی مناسبی نداریم. به‌عنوان نمونه، قطعه‌سـاز درگیر دیون خود از خودروسـاز است، در حالی که براسـاس گزارش‌ها خودروسـاز در ضرر و زیان اسـت. در این وضعیـت به‌طبع نمی‌توانیم از افزایـش کیفیت قطعات که در نهایت تاثیر زیادی بر کیفیت تولید خودرو و رضایت مشتریان دارد، صحبت کنیم. در حال حاضر شـاهد جدی شدن واردات خودروهای کارکرده نیز هستیم. در این زمینه برخی معتقدند واردات خودروهای کارکرده به افزایش رقابت بین خودروسازان داخلـی و بـه تبع آن افزایش کیفیت منجر می‌شـود. واقعیت این اسـت که تا قبل از ممنوعیـت واردات خودرو (حدود ۵ تا ۶ سـال پیش) براسـاس آمارهای رسـمی و همچنین شواهد بازار، کیفیت خدمات‌دهی ازسـوی خودروسـازان ارتقا یافته بـود. چرا؟ چون واردات در یک روال مشـخص انجام می‌شـد و به‌طبع واردکنندگان براساس استانداردهای مشخصی سعی می‌کردند خدمات به‌نسـبت مناسبی به مشتریان ارائه دهند. در ادامه فضای رقابتی ایجادشده برای خودروسازان داخلی بر روند تولید و کیفیت تاثیرگذار بود.

البتـه دربـاره خودروهای کارکرده موضوع متفاوت اسـت و نمی‌توان این سیاسـت را به‌عنوان اهرمی برای کنترل بازار در نظر گرفت، زیرا هنوز این به‌طور کامل اجرایی نشده و سازکار آن هم مشـخص نیسـت. باتوجه به محدودیت‌های ارزی نیز به‌نظر می‌رسد واردات خودروهای دست دوم امکان‌پذیر نباشد. حتی در صورت اجرا نیز باتوجه به نبود زیرسـاخت لازم برای نظارت کیفی، ممکن اسـت با آشـفتگی در بازار خودرو مواجه شـویم که معضل تامین قطعات را به‌دنبال خواهد داشـت. با تمـام اینها باید بدانیم که واردات خودروهای کارکرده، فضای رقابتی در بازار خودرو کشـور ایجاد نخواهد کرد. وقتی از نظر قیمت‌گذاری زمین بازی خودروهای چینی، داخلی، وارداتی و کارکرده کاملا جداست، به‌طبع، واردات دست دوم‌ها هم مزیت رقابتی نخواهند داشت. در زمینه کیفیت و سایر مسائل مربوط به صنعت و بازار خودرو، وجود تناقضات آماری نیز مشکل‌ساز بوده و علاوه بر اینکه وضعیت صنعت خودرو را با ابهام بیشـتر مواجه می‌کند، این امکان که مشـکلات بازار خودرو به‌معنای واقعی شناسـایی و برطرف شـوند را به کارشناسـان و فعالان این حوزه نمی‌دهد. متاسفانه درباره میزان کیفیت خودروهای تولید داخل هم با تناقض‌های آشکار بین اظهارنظرهای پلیس راهور، خودروساز، قطعه‌ساز و سازمان استاندارد مواجهیم. یکی از علل اصلی این تناقض‌گویی‌ها به این موضوع برمی‌گردد که هیچ‌کـدام از نهادهـا و بخش‌هایی که دربـاره کیفیت خودرو صحبـت می‌کننـد، مسـئولیت کامـل کیفیـت خودروها را نمی‌پذیرنـد و هر کدام توپ را به زمین دیگری پاس می‌دهند. قطعا دود نپذیرفتن مسئولیت‌شـان نیز به چشم مصرف‌کننده واقعـی می‌رود. صنعت خودرو مـا از جنبه‌های گوناگون دچار چالش‌ها و مشکلات متعددی شده که وضعیت آن را به محاق برده و به‌دلیل همین مشکلات اقتصادی در کیفیت خودروهای داخلی عقبگرد داشته‌ایم. در یک بستر اقتصادی باثبات برپایه تعاملات و ارتباطات بین‌المللی می‌توان جذب سـرمایه و خلق کار کـرد تا تولید رونق پیدا کند. در ادامه کنترل و ارزشـیابی دقیق‌تری از کیفیت محصولات را شاهد خواهیم بود و به‌عبارتی در فضای رقابتی درست است که افزایش کیفیت اتفاق می‌افتد.

در پایان یادآور می‌شـوم اگر دسـت‌کم در ۶ سـال گذشته درهـای واردات خـودرو بـاز بود، وضعیت رقابتـی بازار حفظ می‌شـد که بر کیفیـت خودروها هم تاثیر زیادی داشـت، اما متاسفانه نبود یک بازار رقابتی در کنار قیمت‌گذاری دستوری در نهایت منجر به افت کیفیت خودروهای تولید داخل شـد و به‌جرأت می‌توان گفت عقبگرد زیادی در کیفیت تولید خودرو داشـته‌ایم و آمارهای پلیس راهـور درباره میزان تصادفات که بخش زیادی از آنها مربوط به کیفیت خودروهای داخلی است خود شاهدی بر این مدعاست.

پرونده معلق واگذاری دو خودروساز بزرگ به کجا می‌رسد؟

معطل اراده حاکمیت

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

۱۵ اسـفند ۱۴۰۰ دسـتورالعملی هشـت‌ماده‌ای بـا هـدف «بهبود وضعیـت صنعت خودرو کشـور» ازسـوی رئیس‌جمهوری به‌طور رسـمی بـه وزارت صنعـت، معـدن و تجـارت ابلاغ شـد کـه یکی از محورهای این دسـتورالعمل، واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ بود. موضوع واگذاری خودروسازان دولتی از ۲۰ سال پیش مطرح بوده، اما همواره با طرح اماواگرهایی مسکوت مانده و پرونده به دولت بعدی رسـیده است. رئیس دولت سیزدهم نیز در ماه‌های نخسـت دولت‌داری با ابلاغ دسـتور ویـژه به وزیـر صمـت خواسـتار تعیین‌تکلیف این پرونده شد. با این‌همه، روند خصوصی‌سازی صنعت خودرو، به‌ویژه دو خودروساز بزرگ کشور همچنان در مراحل نخست مانده و هیچ تحرکی برای اجرایی کردن آن به چشـم نمی‌خورد. کارشناسان معتقدند دولـت خـلاف روزهای آغازیـن دیگـر اراده جدی برای واگذاری سـهام ایران‌خودرو و سایپا را ندارد. به‌راسـتی چرا پروند خصوصی‌سازی صنعت خودرو پیش نمی‌رود؟ چه موانعی آن را متوقف کرده است؟ آیـا بخش خصوصی توان خرید این سـهام را ندارد یا نهادهای متولی در ایـن زمینه کوتاهی کرده‌اند؟ صمت در ایـن گزارش از کارشناسـان حوزه خودرو دلایـل معلق مانـدن روند واگذاری دو خودروسـاز بزرگ را جویا شده است. با ما همراه باشید.

عکس: صمت

نبود اراده، مانع اصلی واگذاری

سعید مدنی، کارشناس حوزه خودرو در تشریح موانع اصلی واگذاری خودروسـازی‌ها به صمت گفت: نبـود اراده در دولت و حاکمیت، مانع اصلی در مسـیر واگذاری سـهام دولتی خودروسـازان بزرگ به بخش خصوصی اسـت. واگذاری شـرکت‌های خودروسـازی دولتی صرفا در گفته‌های مسئولان شنیده می‌شود، اما در واقعیت متولیان امر اراده‌ای بـرای اجرای آن ندارنـد. البته در این زمینه بهانه‌هـای گوناگونی هم مطرح می‌کننـد. به‌عنوان نمونه این‌گونه مطرح می‌کنند که نخسـت باید درباره سهام شرکت‌های تودلی تصمیم‌گیری شود یا در مواردی به زیانده بودن دو خودروساز بزرگ اشاره می‌کنند یا اینکه تاکید می‌کنند که نخست باید بر فروش شـرکت‌های زیرمجموعه تمرکز شود. با این همه شـاهد اقدام خاصی در موارد یادشـده هم نیستیم. مدنی افزود: باتوجه به مواردی که گفته شـد و عملکردی که تاکنون در این زمینه شـاهد بوده‌ایم، به‌جرات می‌توان گفت اراده جدی برای واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ وجود ندارد.

وی اظهار کرد: واقعیت این اسـت که دولت‌های گوناگون مسـتقیم و غیرمستقیم همواره سـعی داشته‌اند دو خودروساز بزرگ را به‌عنوان حیاط خلوت خود نگه دارند. متاسـفانه در حال حاضر دو خودروسـاز بزرگ کشـور با چالش‌های زیادی روبه‌رو و چون خصولتی هسـتند و مدیران آنها، اختیارات زیادی دارند، مشکلات آنها چندبرابر شده است. معضـل وجود نیروی مازاد در این دو شـرکت بزرگ تنها یک نمونه از پیامدهای مدیریت نادرست حاکم بر این بنگاه‌ها است.

این کارشناس حوزه خودرو با تاکید بر اینکه در میان عوامل گوناگون، نبود اراده برای واگذاری اصلی‌ترین عامل به نتیجه نرسـیدن واگذاری سـهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ است، ادامه داد: اگر مشکل قانونی وجود داشت، به‌راحتی می‌شد آن را برطرف و نسبت به واگذاری نهایی دو خودروساز بزرگ اقدام کرد.

■ خصوصی‌سازی به چه قیمتی

مدنی با اشـاره به روند درسـت خصوصی‌سـازی شرکت‌های دولتی گفت: واگذاری سهام دولتی شرکت‌های خودروساز بزرگ نیازمند عزم، اراده و جرأت برای اجرای آن است؛ در غیر این صورت، محقق نخواهد شد. وقتی بدنه صنعت تمایلی به خصوصی‌سازی خودروسازی‌ها ندارد، به‌طبع تلاشـی هم برای واگذاری آن انجام نمی‌شـود. اگر دولت قصد اجرایی کردن این برنامه را دارد باید جسـارت داشته باشد و به قیمت از دسـت دادن محبوبیـت خود، آن را عملیاتی کنـد. البته هیچ کدام از دولت‌های ما تاکنون چنین جسـارتی نداشـته‌اند. دولت انگلیس با خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی بخشی از محبوبیت خود را از دست داد، امـا فضای باز اقتصادی ایجاد کرد. در کشـور مـا هم دولت تنها بـه قیمت از دسـت دادن محبوبیت خود می‌تواند خصوصی‌سـازی را به نتیجه برساند. البته روند آن فرازونشیب‌های زیادی خواهد داشت.

■ قیمت‌گذاری دستوری، یک مانع جدی

این کارشـناس حوزه خودرو همچنین گفت: واگذاری سـهام دولتی شـرکت‌های خودروسـاز بزرگ به‌معنای این نیسـت که دولت آنها را به حال خـود رها کند. پس از واگذاری نقـش دولت، کنترل‌کنندگی و پایشگری اسـت. بر این اساس باید هیات مدیره طبق قانون انتخاب و سیاسـت‌های این صنعت تعیین شـود. دولت هم به‌جای دخالت در انتخاب مدیران و قیمت‌گذاری و مانند آن باید برنامه‌های خودروسازان را پایش کند. مدنی افزود: درباره اینکه مطرح می‌شـود دو خودروساز بزرگ، خریدار ندارند و به همین دلیل خصوصی‌سـازی آنها به نتیجه نرسـیده هم واقعیت این اسـت که این موضوع ربطـی به توان بخش خصوصـی نـدارد و به وضعیت خـاص صنعت خودرو مـا برمی‌گردد. باوجـود نظام قیمت‌گذاری دسـتوری، فضای صنعت خـودرو ما برای فعالیت بخش خصوصی مناسـب نیسـت. قیمت‌گذاری دستوری یک مانع جدی در واگذاری خودروسـازی‌ها ایجاد کرده است. باوجود نظام قیمت‌گذاری دستوری، ریسک ورود به این بخش بالاست. قطعا بخش خصوصـی بـرای خرید واحد تولیـدی که نرخ محصـول آن را بخش دیگری تعیین می‌کند، ورود نخواهد کرد.

وی ادامه داد: به‌تازگی دخالت دولت در صنعت خودرو به حدی زیاد شـده که حتی قیمت‌گذاری به محصولات بخش خصوصی نیز تعمیم یافته و دولت به‌طور مشـخص تعیین می‌کند خودروهای تولیدی این شرکت‌ها از چه طریقی و در چه سامانه‌ای به فروش برسند. این موضوع به‌حدی بغرنج شده بود که اگر شورای رقابت قیمت‌های جدید را تایید نمی‌کرد، به‌طور قطع شـرکت‌های مونتـاژکار بخش خصوصی، عطای فعالیـت در این صنعت را بـه لقای آن می‌بخشـیدند. در کل دخالت دولت در این صنعت روزبه‌روز در حال افزایش اسـت و مادامی‌که این دخالت‌هـا ادامه دارد، کسـی تمایلی به سـرمایه‌گذاری در این بخش نخواهد داشت، چراکه عملا با نهادها زیادی درگیر خواهد شد که نشان می‌دهد فضا برای سرمایه‌گذاری امن نیست.

این کارشـناس حـوزه خودرو با تاکید بر اینکـه دولت باید رویه‌اش را در صنعـت خـودرو تغییر دهد، خاطرنشان کرد: باوجود اینکه تعداد زیادی خودروسـاز بخش خصوصی داریـم کـه رقابت خوبـی بین آنها برقرار اسـت و نرخ محصولات آنها نیز تا چند ماه قبل در فضای رقابتی تعیین می‌شـد، عملا دولت دخالت خود در روند فعالیت آنها را شروع کرده که این دخالت‌ها را به‌تدریج بیشتر هم خواهد کرد. با این شرایط حالا حالاها امیدی به واگذاری خودروسازی‌ها نیست، چراکه در دولت و حاکمیت نه‌تنها اراده‌ای در انجام واگذاری‌ها وجود ندارد، بلکه دولت به‌دنبال این است که دخالت‌هایش در این بخش را بیشتر کند.

■ فعلا شرایط برای خصوصی‌سازی مهیا نیست

مدنی در پاسـخ به این پرسـش که آیا به‌طورکلی در شرایط کنونی واگذاری خودروسـازان بزرگ دولتی به بخش خصوصی اقدام درستی است یا خیر، اظهار کرد: واگذاری با رویکرد کنونی و اینکه توان علمی انجـام این کار در بدنه دولت وجـود ندارد، چندان موفقیت‌آمیز به‌نظر نمی‌رسد. از طرفی هم افراد رانت‌جو و سوداگر به‌قدری در این صنعت نفـوذ کرده‌اند که عمـلا اجازه چنین اقدامـی را نمی‌دهند. وقتی یک شرکت دولتی با رقمی جزئی خصوصی‌سازی و به حال خود رها شود، نتیجه آن فاجعه‌ای است که درباره هفت‌تپه شاهد بوده‌ایم.

وی ادامـه داد: خصوصی‌سـازی رویه خاص خـود را دارد و باید در سیستمی درست انجام شود تا به نفع کشور باشد. درست این است که واگذاری سهام با برنامه مشخص، نرخ واقعی و براساس عملکرد خریدار به‌صورت پلکانی انجام شود. شرکت‌های بخش خصوصی در همه جای دنیا همیشـه تحت نظارت دولت‌ها فعالیت می‌کنند و خصوصی بودن به‌معنای آزاد بودن کامل آنها نیسـت. در کل اگر خصوصی‌سـازی در چارچوب درسـت آن انجام شـود، به نفع صنعت خودرو و در سـطح کلان اقتصاد ما اسـت، اما باتوجه به اینکه دانش و سـواد آن در کشور مـا وجود ندارد، بهتر اسـت انجام نشـود. مدنی در پایـان اظهار کرد: سـهام دولتی خودروسـازان باید به‌تدریج به بخش خصوصی منتقل و شـرکت خصوصی باید همواره ازسـوی دولت کنترل و پایش شـود تا طبـق برنامه‌ای که مشـخص و اعلام کرده پیش بـرود. تاکید می‌کنم خصوصی‌سـازی تنها در روند درسـت و با کمـک متخصصان به نفع صنعت خودرو خواهد بود.

در نقطه مناسبی نیستیم

محمدحسین پروانه، کارشناس حوزه خودرو نیز درباره دلایل به نتیجه نرسیدن پرونده واگذاری خودروسازان به بخش خصوصی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: به‌اعتقاد من در به نتیجه نرسیدن خصوصی‌سازی در صنعت خودرو کشور ما موضوعات گوناگونی مطرح است که برخی از این موضوعات خارج از بنگاه و برخی هم مبتلابه صنعت خودرو کشور است. یکی از مواردی که در این زمینه مانع جدی به‌شمار می‌رود، قیمت‌گذاری دستوری است. در این زمینه پرسشی که مطرح می‌شود این است که آیا بعد از خصوصی‌سازی هم قیمت‌گذاری دستوری ادامه‌دار خواهد بود؟ در این صورت، خودروساز همچنان زیانده خواهد بود. موضوع دیگر مربوط به تعهداتی اسـت که خودروسـازان در قالب پیش‌فروش دارند و تکلیف کسـانی که متقاضی خرید سهام خودروسـازی‌ها هستند در این زمینه مشخص نیست. زیان انباشته‌ای که خودروساز دارد هم مانع دیگری در مسیر خصوصی‌سازی این بخش است.

پروانـه با اشـاره به اینکه ابهامات زیادی درباره روند خصوصی‌سـازی خودروسازی‌ها وجود دارد، ادامه داد: متولیان امر به‌دلیل ابعاد گسترده‌ای کـه فعالیـت صنعت خودرو دارند و زنجیره‌ای از مشـاغل و فعالیت‌های مختلف به آن مرتبط است و ترسی که از تکرار تجربه هپکو و ماشین‌سازی تبریـز وجـود دارد، قدری در این زمینه با احتیـاط ورود می‌کنند. البته به‌دلیل گستردگی صنعت خودرو اگر در واگذاری سهام دولتی اشتباهات گذشـته تکرار شود، پیامدهای فاجعه‌بارتری به‌دنبال خواهد داشت. این ملاحظه‌کاری‌ها و مشـکلات در کنار هم عملا واگذاری خودروسـازی‌ها به بخش خصوصی را ناممکن کرده اسـت. در چنین شرایطی بعید است بتوان دو خودروساز بزرگ کشور را واگذار کرد.

وی خاطرنشـان کرد: اصولا وقتی یک شـرکت در وضعیت نرمال قرار دارد، نسـبت بـه واگذاری آن اقدام می‌کنند کـه در حال حاضر این امر درباره خودروسـازان ما مصداق ندارد. از یک سـو خودروسازان کشور در وضعیـت پایداری نیسـتند و اگر دولت آنها را رها کنـد به احتمال زیاد ورشکست خواهند شد و از سوی دیگر، بخش خصوصی ما نیز چنان ابعاد و اندازه‌ای ندارد که بتواند مشکلات ناشی از زیاندهی این خودروسازان و عدم‌قطعیت‌های سیاستی را حل‌وفصل کند.

در ایـن وضعیت این احتمال وجود دارد که دو خودروسـاز بزرگ بعد از واگـذاری بـه بخش خصوصی از تولید عقب‌نشـینی کنند و بر مونتاژ خودروهای خارجی متمرکز شـوند؛ یعنی با داخلی‌سـازی پایین ادامه فعالیت دهند که در ادامه احتمالا بخش عمده‌ای از زیرسـاخت‌ها از بین می‌رود و صنعت قطعه نیز تحت‌الشعاع قرار خواهد گرفت.

■ مشکلات بزرگ در مسیر واگذاری

ایـن کارشـناس حوزه خـودرو دربـاره عـزم دولت بـرای واگذاری خودروسـازی‌ها اظهار کرد: مشـکلاتی که در بخش خودرو وجود دارد، به حدی بزرگ است که حتی اگر عزم جدی برای خصوصی‌سازی وجود داشـته باشـد هم واگذاری امکان‌پذیر نیسـت. بر واگذاری تاکید زیادی می‌شـود؛ در حالی که به‌وضوح مشخص اسـت که شرایط برای اجرایی کردن آن فراهم نیست.

به‌نظر نمی‌رسـد خصوصی‌سازی اتفاق بدی برای صنعت خودرو باشد، اما موضوع مهم این اسـت که شـرایط لازم برای انجـام آن وجود ندارد و تحقق آن برای دولت مقدور نیسـت. خودروسـاز زیان انباشـته بسیار زیادی دارد که نه دولت توان رفع آن را دارد و نه کسـی حاضر اسـت آن را قبول کند. در این میان، سوال مهم‌تر این است که آیا خصوصی‌سازی مشکلات صنعت خودرو ما را برطرف می‌کند؛ آن هم در حالی که عملکرد شـرکت‌های خودروسـاز خصوصی در کشـور مطلوب نیست و خریدار خودروسازان ما هم همان خودروسازان خصوصی هستند.

اینکه نهادهای گوناگون در سیاسـت‌گذاری‌های حوزه خودرو دخالت دارند نیز در به نتیجه نرسـیدن خصوصی‌سـازی این صنعت تاثیر داشته است.البته سنگ‌اندازی همین نهادها مانع خصوصی‌سـازی صنعت خودرو شـده که می‌شـود گفت در شرایط کنونـی اتفـاق خوبی بـوده، چراکه اگر مانع آن نمی‌شدند با چالش‌های بزرگ‌تری مواجه می‌شدیم.

■ انگیزه همکاری وجود ندارد

پروانـه در پایـان تاکید کرد: در حال‌حاضر در نقطه‌ای نیسـتیم که بر واگذاری خودروسـازی‌ها تمرکز یا خودروسـاز سومی را بزرگ کنیم تا با این دو خودروساز رقابت کند.

علاوه بر آنچه گفته شد یکی دیگر از مهم‌ترین چالش‌های ما در صنعت خودرو این است که برای افزایش کیفیت و همکاری بین دو خودروساز، انگیزه کافی وجود ندارد. از سویی هم متاسفانه صنعت خودرو را از محل صـادرات مـواد خام و نیمه‌خام تامین ارز می‌کنیـم که این رویکرد باید محدود شود و خودروساز به این باور برسد که باید صادرات داشته باشد و تبدیل به یک صنعت صادرات‌محور شـود. تا زمانی که این گلوگاه‌های مهم را برطرف نکنیم چه خودروساز دولتی باشد، چه خصوصی، صنعت خودرو ما بلاتکلیف خواهد بود.

سخن پایانی

به‌اعتقـاد برخی از کارشناسـان صنعت خـودرو، اراده جدی در دولـت و حاکمیت برای واگذاری دو خودروسـاز بزرگ در کشـور وجود ندارد. دولت اگر واقعا قصد واگذاری دو خودروسـاز بزرگ را دارد باید بین همه نهادهایی که به‌طور مسـتقیم و غیرمستقیم در واگذاری سهام دخیل هستند، اجماع ایجاد کند.

در حال حاضر در نقطه‌ای نیستیم که بر واگذاری خودروسازی‌ها تمرکز یا خودروساز سومی را بزرگ کنیم تا با این دو خودروساز رقابت کند

با توجه به نظام قیمت‌گذاری، فضای صنعت خودرو ما برای فعالیت بخش خصوصی مناسب نیست. قیمت‌گذاری دستوری یک مانع جدی به‌شمار می‌رود و در واگذاری خودروسازی‌ها تردید ایجاد کرده است

جایگاه هفتم ایران در تولید فولاد جهان

انجمن جهانی فولاد اعلام کرد، ایران در خرداد ماه با حفظ جایگاه هفتم تولید فولاد در جهان، ۳.۲ میلیون تن تولید داشته است که نسبت به مدت مشابه پارسال ۱۷.۴ درصد رشد را نشان می‌دهد.به گزارش انجمن جهانی فولاد، این مرکز در جدیدترین گزارش خود اعلام کرد، تولید فولاد ایران در ماه ژوئن ۲۰۲۳، ششمین ماه امسال میلادی برابر با خرداد ماه ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته با افزایش ۱۷.۴ درصدی به ۳.۲ میلیون تن رسیده است.

عکس: آیدا فریدی

در حالی که ۵ کشور از ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در ماه ژوئن با کاهش تولید مواجه شده‌اند، ایران، چین، هند، امریکا و روسیه افزایش تولید داشتند.

همچنین ایران بیشترین افزایش تولید و ترکیه بیشترین کاهش تولید را در ماه ژوئن ۲۰۲۳ به خود اختصاص داده‌اند. ترکیه که قبلاً جایگاه هفتم را داشت در ماه آوریل جایگاه دهم و در ماه مه‌جایگاه هشتم را به خود اختصاص داد. این کشور به همراه آلمان در ماه ژوئن جایگاه هشتم را حفظ کرده است.

صعود در ماه نخست ۲۰۲۳

بر اساس گزارش انجمن جهانی، ایران در فوریه ۲۰۲۱ (بهمن ۱۳۹۹)، در میان بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فولاد جهان در جایگاه دهم قرار گرفت که از آن زمان تا دسامبر ۲۰۲۲ این جایگاه را حفظ کرده بود، اما در نخستین ماه سال ۲۰۲۳ یک پله صعود کرد و به جایگاه نهم رسید. در گزارش ماه مارس، سومین ماه میلادی، ایران در میان ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد نبود و ترکیه در جایگاه نهم و ایتالیا در جایگاه دهم قرار گرفته بودند اما در ماه آوریل (فروردین ماه ۱۴۰۲) جایگاه هشتم و در ماه مه(اردیبهشت ماه ۱۴۰۲) جایگاه هفتم در جهان را از آن خود کرد.ایران در ماه ژوئن ۲۰۲۳ برابر با خرداد ماه ۱۴۰۲ جایگاه هفتم تولید فولاد در جهان را حفظ کرده است.

ایران در ژانویه ۲۰۲۳ (دی ماه سال گذشته) ۲.۷ میلیون تن فولاد، در فوریه امسال (بهمن ماه سال گذشته) ۲.۴ میلیون تن فولاد و در مارس امسال (اسفند ماه) ۲.۲ میلیون تن فولاد و در ماه آوریل (فروردین ماه ۱۴۰۲) ۳.۱ میلیون تن فولاد، در ماه مه(اردیبهشت ماه) ۳.۳ میلیون تن و در خرداد ماه یعنی ژوئن ۳.۲ میلیون تن فولاد تولید کرده است.

تولید ۳۰.۶ میلیون تن فولاد

بر اساس این گزارش، تولید فولاد ایران در سال ۲۰۲۲ به ۳۰ میلیون و ۶۰۰ هزار تن رسیده که نسبت به سال گذشته ۸ درصد بیشتر شده، همچنین بر اساس آمار این نهاد بین‌المللی، تولید فولاد ایران طی سال ۲۰۲۱ به ۲۸.۳ میلیون تن رسیده است که نسبت به سال ۲۰۲۰ کاهش ۱.۸ درصدی را نشان می‌دهد.

تولید فولاد در غرب آسیا در ماه ژوئن ۹.۴ درصد افزایش یافته و به ۴.۲ میلیون تن رسیده است.

با توجه به تولید ۳.۲ میلیون تنی ایران در این ماه، ۷۶.۱ درصد تولید فولاد غرب آسیا در ششمین ماه سال ۲۰۲۳ در اختیار ایران بوده است.

تولید فولاد در غرب آسیا

در عین حال، تولید فولاد در غرب آسیا در سال ۲۰۲۲ نیز افزایشی بوده و نسبت به سال ۲۰۲۱ رشد ۷.۱ درصدی را ثبت کرده و به ۴۴ میلیون تن رسیده و با توجه به تولید ۳۰.۶ میلیون تنی ایران در سال گذشته میلادی، ۶۹.۵ درصد تولید فولاد غرب آسیا را ایران تولید کرده است.

کشورهای غرب آسیا که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته‌اند، شامل ایران، قطر، عربستان و امارات هستند.

کاهش تولید فولاد جهان

۶۳ کشور تولیدکننده فولاد در جهان در ششمین ماه سال ۲۰۲۳ یعنی ماه ژوئن ۱۵۸.۸ میلیون تن فولاد تولید کرده‌اند که ۰.۱ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش یافته است.

تعداد ۵ کشور از ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد جهان در ماه ژوئن با کاهش تولید و ۵ کشور با افزایش تولید همراه شدند.چین در این ماه، با تولید ۹۱.۰۱ میلیون تن، هند با تولید ۱۱.۲ میلیون تن و ژاپن با تولید ۷.۳ میلیون، ۳ تولیدکننده بزرگ فولاد در جهان بودند. بر اساس این گزارش، کشورهای تولیدکننده فولاد جهان در سال ۲۰۲۲ بیش از یک میلیارد و ۹۶۰ میلیون تن فولاد تولید کرده‌اند که نسبت به سال ۲۰۲۱ کاهش ۴.۲ درصدی را نشان می‌دهد. این کشورها در سال ۲۰۲۱ بیش از یک میلیارد و ۸۷۸ میلیون تن فولاد تولیده کرده بودند.

> در حالی‌که ۵ کشور از ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان با کاهش تولید مواجه شده‌اند؛ ایران، چین، هند، امریکا و روسیه افزایش تولید داشتند

بیشترین افزایش تولید برای ایران

بیشترین افزایش تولید فولاد در این ماه با ۱۷.۴ درصد به ایران تعلق دارد و بیشترین کاهش تولید با ۱۲.۵ درصد به ترکیه اختصاص دارد.

بر اساس برآوردهای انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد در ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا در ماه ژوئن با کاهش ۱۱.۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته به ۱۰.۶ میلیون تن رسیده است. سایر کشورهای اروپایی یعنی بوسنی و هرزگوین، مقدونیه، نروژ، صربستان، ترکیه و انگلیس نیز کاهش ۱.۸ درصدی تولید داشتند و میزان تولید فولاد آنها به ۳.۷ میلیون تن رسیده است.به این ترتیب، تولید کل کشورهای اروپایی ۱۲.۹ درصد در ماه مه‌کاهش یافته است.

تاثیر منفی انرژی بر فولاد اروپا

بحران انرژی در اروپا و افزایش سرسام‌آور انرژی بر بسیاری از صنایع کشورهای اروپایی تاثیر منفی گذاشته است. حتی بسیاری از کارشناسان نسبت به از دست رفتن صنایع در این کشورها هشدار داده‌اند و برخی نیز از به خطر افتادن پایگاه صنعتی این اتحادیه خبر می‌دهند.

اداره آمار فدرال آلمان ماه آوریل اعلام کرده است، این کشور به عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد اروپا و چهارمین اقتصاد جهان در ۳ ماه نخست امسال رشد منفی داشته و عملا وارد رکود شده است. در ادامه این گزارش آمده است، کشورهای آسیا و اقیانوسیه که شامل استرالیا، چین، هند، ژاپن، نیوزیلند، پاکستان، کره جنوبی، تایوان، تایلند و ویتنام هستند، در ماه ژوئن ۱۱۹.۷ میلیون تن فولاد تولید کردند که ۰.۸ درصد بیشتر شده است.

تولید فولاد کشورهای امریکای شمالی (شامل کانادا، کوبا، السالوادر، گواتمالا، مکزیک و امریکا) نیز در این ماه در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۰.۵ کاهش یافته و به ۹.۲ میلیون تن رسیده است. تولید فولاد افریقا که شامل کشورهای مصر، لیبی و افریقای جنوبی است با افزایش ۱۱.۵ درصدی به ۱.۳ میلیون تن رسیده است. همچنین تولید فولاد کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (بلاروس، قزاقستان، مولداوی، ازبکستان)، روسیه و اوکراین در این بازه زمانی با ۵.۲ درصد افزایش به ۶.۸ میلیون تن رسیده است. بر اساس این گزارش، تولید فولاد کشورهای امریکای‌جنوبی که شامل آرژانتین، برزیل، شیلی، کلمبیا، اکوادر، پاراگوئه، پرو، اوروگوئه و ونزوئلا هستند نیز، با کاهش ۱۲.۴ درصدی؛ ۳.۳ میلیون تن تولید داشته‌اند.

سخن پایانی

انجمن جهانی فولاد، یکی از بزرگ‌ترین و پویاترین انجمن‌های صنعتی در جهان است که در همه کشورهای بزرگ تولیدکننده فولاد عضویت دارد.این انجمن بین‌المللی، نماینده تولیدکنندگان فولاد، انجمن‌های ملی و منطقه‌ای صنعت فولاد و موسسات تحقیقاتی فولاد است.در این گزارش، ۶۳ کشور که ۹۷ درصد فولاد کل جهان را تولید می‌کنند، مورد بررسی قرار گرفته‌اند. براساس این گزارش، در حالی که ۵ کشور از ۱۰ کشور نخست تولیدکننده فولاد در جهان در ماه ژوئن با کاهش تولید مواجه شده‌اند؛ ایران، چین، هند، امریکا و روسیه افزایش تولید داشته‌اند.

آگهی تجدید فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی
شماره ۰۱۳-۱۴۰۲-۸۲۳
کد فراخوان پایگاه ملی اطلاع‌رسانی مناقصات ۵۳۱۴۹۷۷۶
شماره مجوز اداره کل روابط عمومی وزارت نفت (۳۴۱۳-۱۴۰۲)
نوبت اول شناسه ۱۵۲۶۷۹۰

شرکت گاز استان اردبیل در نظر دارد بصورت مناقصه پروژه احداث خط انتقال گاز ۱۶ اینچ حد فاصل پارس‌آباد تا شهرک گلخانه‌ای مغان را مطابق مشخصات فنی و استانداردهای شرکت ملی گاز ایران از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) برگزار و به پیمانکار حائز شرایط واگذار نماید.

الف) احداث خط انتقال گاز ۱۶ اینچ به طول ۲۶۰۰۰ متر.
ب) انجام عملیات نصب فرستنده توپک ۱۶ اینچ .
ج) انجام عملیات انشعاب ایستگاه شهرک گلخانه‌ای مغان
د) احداث جاده سرویس ROW در طول مسیر اجرائی

بدین منظور از کلیه شرکت‌ها و پیمانکاران متخصص واجد شرایط که توانایی و ظرفیت خالی انجام کار را دارند با داشتن رتبه‌بندی و گواهی تائید صلاحیت در رشته نفت و گاز با پایه ۳ ثبت شده در سامانه ساجار به همراه گواهینامه تائید صلاحیت ایمنی امور پیمانکاران از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ضمن واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال (پانصد هزار ریال) به حساب شبا IR ۱۰۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۸۱۰۴۰۲۱۱۲۷ تمرکز وجوه درآمد شرکت‌های دولتی- شرکت گاز استان اردبیل با شناسه واریز ۳۰۷۱۱۸۱۷۵۲۹۲۶۰۰۸۴۱۲۷۱۰۰۰۰۰۰۰۰ از بابت خرید اسناد اقدام نمایند. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه تا ارائه اسناد ارزیابی کیفی و اسناد مناقصه و بازگشائی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد.

توجه ۱: طبق مصوبه هیئت وزیران به شماره مصوبه ۱۲۶۵۱۰ ت ۳۹۰۳۹ مورخ ۱۳۸۸/۲/۹ ارائه صورت مالی حسابرسی شده توسط سازمان حسابرسی یا اعضای جامعه حسابداران رسمی قبل از انعقاد قرارداد الزامی است.

توجه ۲: در اجرای ماده ۳ قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرائی کشور رعایت بخشنامه شماره ۱۰۶/۲۸۷۲۰۶-۱۳۸۱/۱۰/۱۴ معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور الزامی است.

تضمین معتبر شرکت در فرآیند ارجاع کار به صورت یک یا ترکیبی از ضمانتنامه‌های موضوع بندهای (الف)، (ب)، (پ)، (ج)، (چ) و (ح) ماده (٤) آئین‌نامه تضمین معاملات دولتی هیأت وزیران به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۹/۲۲ بوده باشد.

۱. مبلغ و نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: سپرده شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۲۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (بیست و نه میلیارد ریال) به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی که برای مدت سه ماه معتبر بوده و تا سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشد و یا واریز به حساب شبا IR ۳۲۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۱۱۸۱۰۶۳۷۶۹۵۸ تمرکز وجوه سپرده - شرکت گاز استان اردبیل با شناسه واریز ۹۴۴۱۱۸۱۷۵۲۹۲۶۰۰۹۲۹۹۹۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰

۲. تاریخ شروع فروش بطور همزمان اسناد ارزیابی کیفی و سایر اسناد مناقصه (پیشنهادات): شنبه مورخ ۱۴۰۲/۵/۱۴ از ساعت ۸:۰۰

۳. تاریخ پایان فروش بطور همزمان اسناد ارزیابی کیفی و سایر اسناد مناقصه (پیشنهادات): چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۵/۱۸ قبل از ساعت ۱۹:۰۰

٤. تاریخ تسلیم بطور همزمان اسناد ارزیابی کیفی و سایر اسناد مناقصه (پیشنهادات): یکشنبه مورخ ۱۴۰۲/۶/۵ قبل از ساعت ۱۲:۳۰

۵. تاریخ بازگشائی پاکات اسناد ارزیابی کیفی: دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۶/۶ ساعت ۸:۱۵ در ساختمان مرکزی شرکت گاز استان اردبیل.

ضمناً آگهی فوق در شبکه اطلاع‌رسانی نفت و انرژی «شانا» در قسمت مناقصه و مزایده به آدرس WWW.SHANA.IR و شبکه اطلاع‌رسانی شرکت گاز استان اردبیل به آدرس WWW.NIGC-AR.IR درج گردیده است .

تلفن تماس: ۳۳۷۴۳۷۸۲ - ۰۴۵

روابط عمومی شرکت گاز استان اردبیل

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۰

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

هشدار دبیر انجمن قیر ایران در خصوص:

تبعات اقدامات سلیقه‌ای سازمان راهداری

انجمن قیر ایران در نامه‌ای نسبت به تبعات اقدامات سلیقه‌ای سازمان راهداری در محروم کردن تولیدکنندگان بخش خصوصی از واگذاری حواله‌های قیر تهاتری هشدار داده است.

به گزارش سرمایه فردا، انجمن قیر ایران در نامه‌ای نسبت به تبعات اقدامات سلیقه‌ای سازمان راهداری در محروم کردن تولیدکنندگان بخش خصوصی از واگذاری حواله‌های قیر تهاتری هشدار داده است.

مهرداد همتی، دبیر انجمن قیر ایران در گفت‌وگو با سرمایه فردا گفت: سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای در تصمیمی سئوال برانگیز حواله‌های وکیوم باتوم (ماده اولیه تولید قیر) را صرفا به دو شرکت خصولتی نفت جی و پاسارگاد واگذار کرده و بخش خصوصی را که ۷۰ شرکت تولیدی در آن فعال هستند را از این فرایند حذف کرده است.

همتی افزود: از آنجایی که سازمان راهداری یکی از بزرگترین مصرف‌کنندگان قیر در کشور است، دولت این اجازه را به این سازمان داده که بعد از طی روال قانونی حواله ماده اولیه (وکیوم باتوم) را بین شرکت‌های مختلف تولید کننده در کشور توزیع کند.

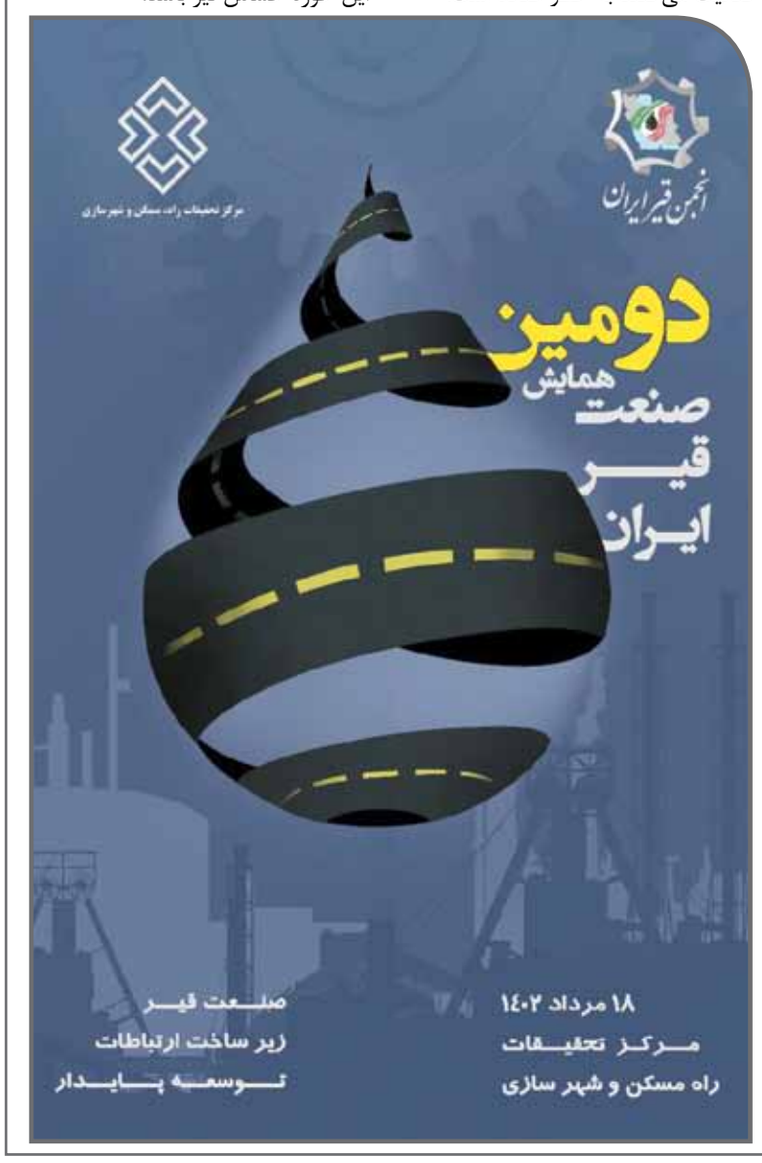
دبیر انجمن قیر ایران گفت: امسال برخلاف مقررات و روال سازمان‌های دیگر وابسته به وزارت راه، سازمان راهداری، تولیدکنندگان بخش خصوصی را حذف کرده و بدون انعقاد تفاهمنامه مربوط به تخصیص وکیوم باتوم تهاتری، بخش عمده حواله مربوط به سال‌های ۱۴۰۱ (باقیمانده) و ۱۴۰۲ را به دو شرکت خصولتی نفت جی و پاسارگاد واگذار کرده است.

وی خاطرنشان کرد: در شرایطی که سازمانی دیگر از وزارت راه با تولیدکنندگانی که همگی دارای گواهینامه معتبر از مرکز تحقیقات همین وزارتخانه می‌باشند، اقدام به عقد قرارداد نموده این شائبه به وجود آمده که سازمان راهداری، سهمیه قیر تهاتری را بدلایل غیر فنی و سلیقه‌ای میان دو شرکت نفت جی و پاسارگاد توزیع کرده است.

همتی با اشاره به پراکندگی شرکت‌های تولید کننده قیر در بخش خصوصی در سراسر کشور افزود: با اقدام اخیر سازمان راهداری، اشتغال بیش از ۵۰۰۰۰ نفر در سراسر کشور که در کارخانجات تولیدکننده قیر در بخش خصوصی فعالیت می‌کنند به خطر افتاده است.

وی اظهار داشت: صرف‌نظر از تضاد آشکار این اقدام با تاکیدات رهبر معظم انقلاب در خصوص ضرورت افزایش نقش بخش خصوصی در اقتصاد کشور، اتخاذ این تصمیم غیرقانونی در مغایرت اشکار با سیاست‌های دولت محترم نیز می‌باشد.

دبیر انجمن قیر ایران در پایان گفت: از طرف دیگر این مساله بر فعالیت ناوگان حمل دیگر کشور نیز تاثیر منفی خواهد گذاشت و می‌تواند زمینه‌ساز بحران در این حوزه حساس نیز باشد.

یادداشت

معدن را دریابید

سعید عسگرزاده
دبیر انجمن سنگ آهن ایران

سرمایه‌گذاری نسبت مستقیمی با عامل ریسک دارد و هر حوزه‌ای که ریسک بیشتری دارد، سرمایه‌گذاری در آن کمتر اتفاق می‌افتد.

بنابراین، سرمایه‌گذاری در زمینه کلیه فعالیت‌های مرتبط با تولید، امسال افت داشته و این موضوع نشان‌دهنده ریسک‌پذیری بالای بخش تولید در کشور و به مرحله خطرناکی رسیده است و در نتیجه، شرایط سخت معیشتی مردم را نیز به‌همراه خواهد داشت.

بخش معدن در ذات خود به‌گونه‌ای است که مزیت‌های منحصربه‌فردی برای توسعه کشور ایجاد می‌کند و در هیچ صنعت دیگر نمی‌توان مشابه آن را دید. برای مثال، معدن فعالیتی است که جایگاه آن انتخابی نیست و مکان‌یابی آن از اختیار سرمایه‌گذار و بهره‌بردار خارج است. به‌عبارت‌دیگر، خلاف دیگر صنایع که قبل از احداث واحد صنعتی، سرمایه‌گذاران مکان‌یابی می‌کنند و بسیاری وقت‌ها ترجیح می‌دهند که در نزدیکی شهر محل سکونت خود کار کنند یا در شهرهای صنعتی که امکانات زیربنایی، رفاهی مناسبی داشته باشند، اما در معدنکاری، این مزیت وجود ندارد و خود ماده معدنی به سرمایه‌گذار دیکته می‌کند که باید در کدام منطقه فعالیت کند. از آنجایی‌که، بیشتر معادن ما در مناطق کمتربرخوردار کشور قرار دارند، پس این مزیت، بسیار بزرگ و قابل‌توجه است، زیرا معدن سرمایه را به نقاطی می‌برد که کمتر برخوردارند و در آنجا توسعه محلی ایجاد می‌کند. به‌عبارت‌دیگر، از آنجایی که توسعه را معدندار باید برای فعالیت خود ایجاد کند؛ جاده، آب، برق، گاز و بقیه زیرساخت‌ها به منطقه می‌رسد و همین امر باعث می‌شود منطقه‌ای که تا پیش از معدنکاری، جزو مناطق کمتربرخوردار بود، توسعه پیدا کند و برای راه‌اندازی صنایع پایین‌دستی مزیت قابل‌توجهی پیدا کند، زیرا هم مواد معدنی لازم، به‌عنوان ماده اولیه کارخانجات، در منطقه وجود دارد و هم زیرساخت‌های لازم توسعه یافته و تکمیل شده است. به‌همین‌دلیل، معدن می‌تواند مبنای توسعه در مناطق کمتربرخوردار باشد و زمینه اشتغال پایدار را در ۴گوشه کشور فراهم کند و مهاجرت به شهر را برای کاریابی کاهش دهد و توسعه محلی هم ایجاد کند.

این مزیت‌ها باید به‌عنوان مطالبات دولت از بخش معدن در نظر گرفته شود، اما الان، بخش معدن به‌عنوان گنج در نظر گرفته می‌شود و ریسک و هزینه‌های سرمایه‌گذاری آن دیده نمی‌شود و گمان بر این است که مجموعه‌ای از دارایی است که در جایی خفته است و می‌توان آن را از زیر زمین بیرون آورد و فروخت و بدون هیچ هزینه خاصی، درآمدی هنگفت به‌دست آورد.

اما شرایط سرمایه‌گذاری در این بخش هم به‌مراتب پیچیده‌تر و سخت‌تر از سایر بخش‌ها است و از اساس، صنعتی با ریسک بالا به‌شمار می‌رود. بنابراین، باتوجه به اینکه اتفاق خاصی در زمینه مدیریت ریسک بخش معدن نیفتاده است، سرمایه‌گذاری در این بخش هم به‌حداقل رسیده است و با شرایط موجود، چشم‌انداز چندان روشنی هم پیش‌رو نیست.

دلیل عمده شرایط موجود این است که تغییری جدی در نگرش نظام حکمرانی کشور نسبت به موضوع معدن ایجاد نشده است و برنامه‌ای اصولی برای کاهش ریسک معدنکاری وجود ندارد و مشوقی برای سرمایه‌گذاری در حوزه تولید و کسب‌وکار دیده نمی‌شود.

به‌عبارت‌دیگر، نوع نگاه نظام حکمرانی معدنی کشور به بخش معدن با هر آنچه در سایر کشورهای دنیا اتفاق می‌افتد، متفاوت است و این نوع نگاه که مباحث تولیدی و به‌ویژه موضوع پرریسک معدن را در کنار بقیه فعالیت‌های اقتصادی مانند تجارت و... ببینند، به‌طورقطع شرایط را برای سرمایه‌گذاری حوزه معدن سخت خواهد کرد.

البته به‌نظر می‌رسد که دولت به‌تنهایی نمی‌تواند تغییر مهمی ایجاد کند و باید نوع نگرش کل نظام حکمرانی و تمامی ذی‌نفعان و کسانی که در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و اجرا دخالت دارند، به بخش معدن تغییر کند و نگاهی مثبت و توسعه‌آفرین جایگزین آن شود، اما متاسفانه در حال حاضر مطالبات از بخش معدن کاملا نقدی شده و این حوزه، به منبع تامین مالی، تنزل درجه پیدا کرده است.

جذب سرمایه در شرایطی اتفاق می‌افتد که کشور برنامه مدونی برای این بخش و برای اثرگذاری آن در توسعه کشور، برنامه داشته باشد. باید مولفه‌های مهم شناسایی شود و ریسک‌ها کاهش پیدا کند و در این صورت، نیازی نیست برای ترغیب سرمایه‌گذران اقدام خاصی انجام داد، زیرا سرمایه خود می‌داند کجا برود و در صنایع دیگر هم، شرایط به‌همین‌ترتیب است. تنها کافی است که ریسک‌های این بخش کمتر شود و شرایط بخش‌های تولیدی، به‌ویژه بخش معدن شفافیت پیدا کند و به‌این‌ترتیب، سرمایه خودبه‌خود جذب می‌شود،اما تا زمانی که این تصمیمات اتخاذ نشده و تغییراتی انجام نگرفته و به‌ویژه مطالبات‌مان از بخش معدن به‌صورت نقدی است، این مشکلات وجود خواهد داشت.

کوتاه‌سخن اینکه، معدن یکی از مهم‌ترین صنایع و فعالیت‌هایی به‌شمار می‌رود که می‌تواند مولد و محرک سایر فعالیت‌های صنعتی و تجاری باشد. بنابراین، طبیعی است که رکود این بخش، دیگر بخش‌های اقتصادی کشور را هم تحت‌الشعاع قرار خواهد داد و اگر نتوانیم در زمینه معدن مزیت نسبی برای کشور ایجاد کنیم و مسیر توسعه آن را نگشاییم، قاعدتا تمام صنایع پایین‌دستی که برمبنای این مزیت نسبی بنا شده‌اند، دچار افت و افول خواهند شد، پس نیازمند تغییری عاجل در بخش معدن هستیم.

در بررسی صمت از چالش‌های بخش معدن و صنایع‌معدنی با دولت مطرح شد

معدن در انتظار انقلاب «کوپرنیکی»

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

در سال‌های اخیر، دخالت دولت در امور معدن و حد و حدود پذیرفته‌شده آن، محل بحث و گفت‌وگو بوده است. دولت‌ها در بسیاری از کشورها به دلایل مختلفی از جمله بهره‌برداری بهینه از منابع‌معدنی، توزیع عادلانه درآمدها و تضمین امنیت معدنی، به‌صورت مستمر در امور معدن دخالت می‌کنند. این دخالت در برخی موارد شامل تعیین عوارض صادرات و قیمت‌گذاری بر محصولات است.

بااین‌حال، بحث درباره اینکه آیا دخالت دولت در امور معدن مفید است یا خیر، همچنان ادامه دارد. طرفداران دخالت دولت بر این باورند که دولت‌ها می‌توانند با تعیین قیمت‌های دستوری و تعیین عوارض صادرات، به توزیع عادلانه منابع‌معدنی و بهبود وضعیت اقتصادی کشور کمک کنند، اما منتقدان به این نکته اشاره می‌کنند که این رویه می‌تواند باعث افزایش هزینه‌ها، کاهش سودآوری و بی‌توجهی به تحقیقات و توسعه در بخش معدن شود.

عکس: صمت

بخشنامه عوارض صادراتی که در همان ابتدای حضور وزیر جدید صادر شد، مثل آب‌یخی بود که بر شور و اشتیاق فعالان معدن ریخته شد

اینکه ما خط‌کشی مشخصی در نظر بگیریم و بگوییم همه محصولات معدنی ما باید پیش از صادرات مراحل فرآوری را پشت‌سر بگذارند، واقع‌بینانه نیست. در واقع ما توان و ظرفیت چنین کاری را نداریم

شیب تند نزول

سعید صمدی ـ رئیس انجمن زغال‌سنگ ایران: اگر بخواهیم نگاهی به عملکرد دولت در حوزه معدن و صنایع‌معدنی بیندازیم، به‌صورت کلی می‌توان گفت نقطه مثبت قابل‌توجهی در کارنامه دولت دیده نمی‌شود و باوجود وعده‌های پیشین، اتفاق خاصی نیفتاده و روند کمابیش همان روند قبلی است؛ با این تفاوت که شیب نزولی معدن و معدنکاری تندتر شده است.

اگر بخواهیم نگاهی به عوامل این سقوط نگاهی بیندازیم، باید آن را به ۲ بخش تقسیم کنیم؛ اول عوامل بلندمدتی که خارج از ید قدرت و اراده دولت سیزدهم است. مثل تحریم و سیاست‌های کلی اقتصادی کشور، تبعات همه‌گیری کرونا، فعالیت مخرب گروه‌های ذی‌نفوذ در حوزه معدن، مدیران نمایشی که فقط می‌توانند آمارسازی کنند و گاهی کاه را کوه و گاهی کوه را کاه جلوه دهند و از همه مهم‌تر این است که گاهی برخی سیاست‌گذاران تصور دقیق، روشن و مشخصی از معدن ندارند و آن را بیشتر به چشم گنج می‌بینند و این خلاصه‌ای است از مشکلات ریشه‌دار این حوزه که این دولت هم خواه‌وناخواه وارث این چالش‌ها شده است.

■ وزیر صنعت خودرو

بخش دیگری از مشکلات، مربوط به عملکرد همین دولت است. به‌عنوان‌مثال، بخشی از عمر دولت سیزدهم در دوران وزیری سپری شد که از اساس تمام دغدغه‌هایش در حوزه خودرو خلاصه می‌شد که البته این موضوع خارج از بحث است، اما جا دارد بگوییم بااین‌همه انرژی و تلاشی که صرف این بخش شد، هیچ دستاوردی جز نابسامانی بیشتر حاصل نشد.

وزارتخانه در آن دوره وقتی برای رسیدگی به مسائل مربوط به معدن و صنایع‌معدنی نداشت. به‌عنوان‌مثال، در دوره‌های قبل فعالان حوزه معدن حداقل سالی۲ دیدار مستقیم با وزیر داشتند.

اما در دوره وزیر پیشین، نه‌تنها جلسه‌ای برگزار نشد که حتی یکی از میان بیش از ۸ یا ۱۰ نامه‌ای که به وزیر نوشتیم هم، پاسخ داده نشد و حتی آخرین نامه‌ای که ما به وزیر نوشته بودیم، از سازمان صنعت و معدن استان تهران سر درآورد.

■ چالش‌های معاونتی

بخش دیگری از مشکلات هم از آنجا ناشی شد که گاهی صندلی معاونت معدنی وزارتخانه که در واقع معادل وزارت معادن و فلزات سابق است، به کسانی واگذار شده که دید تخصصی به این حوزه ندارند و به‌دلیل نداشتن تجربه مدیریتی کافی ، فقدان توان اجرایی و عملیاتی، ناآشنایی به ماهیت و پیچیدگی‌های حوزه معدن و صنایع‌معدنی، همان روند گذشته ادامه پیدا کرده است.

در مجموع، معدن در این ۲ سال، همیشه گوش‌به‌زنگ بود که چه زمانی دستورالعمل، بخشنامه یا محدودیت و ممنوعیت جدیدی صادر می‌شود که ممکن است آنها را با موانع جدیدی روبه‌رو کند. به‌عبارت‌دیگر، بدون اصلاح و بازنگری در این ساختار، نمی‌توان انتظار کار دقیق کارشناسی، اقدامات بلندمدت یا تصمیماتی با استحکام منطقی داشت.

■ شرایط زغال‌سنگ هم خوب نبود

این نمای کلی حوزه معدن در ۲ سال گذشته بود. در بخش زغال‌سنگ هم به‌طبع شرایط بهتر از این نبود.

به‌عنوان‌مثال، سال ۱۴۰۰ حدود ۸۰۰ میلیون دلار زغال‌سنگ وارد کشور شد که باید از این بابت شرمسار باشیم، زیرا کشوری که ۱۴ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی زغال‌سنگ دارد و ۱.۵ میلیارد تن ذخیره قطعی اکتشاف‌شده دارد، نتوانسته است چیزی حدود ۴ الی ۵ میلیارد تن زغال‌سنگ تولید کند و مجبور به واردات شده و رقم ۸۰۰ میلیون دلار در شرایط ارزی کشور ما، رقم بسیار قابل‌توجهی است. جلسات متعددی در این‌باره برگزار شد و پیگیری‌های فراوانی هم انجام گرفت، اما در نهایت هیچ اتفاق مثبتی رخ نداد و اقدامی عملیاتی و گره‌گشا در زمینه معدن انجام نگرفت.

در دوران گذشته، هیچ‌گاه شرایط معدن به‌ویژه معادن زغال‌سنگ تا این اندازه وخیم نبوده است، همان‌طور که گفته شد در دوران وزارت صنایع و معادن، حداقل سالی ۲ نشست تخصصی با وزرا برگزار می‌شد و در دوران بعد، معاونت‌های معدنی تاحدودی این مسئولیت را ایفا می‌کردند، اما متاسفانه در دوره موردبحث ما هیچ اتفاق مثبتی رخ نداد تا سرانجام وزارتخانه به‌دست سکاندار دیگری سپرده شد.

■ در میانه بیم و امید

خوشبختانه یکی از نکات مثبت وزیر جدید این است که بنگاهداری و کار اجرایی را تجربه کرده و با پیچیدگی‌ها و مشکلات بنگاه و کار تولیدی آشنا است و امیدواریم با این دید، به حل مشکلات بپردازد، هرچند، ابلاغ بخشنامه عوارض صادراتی که در همین ابتدای حضور ایشان صادر شد، مثل آب یخی بود که بر امید فعالان معدن ریخته شد. به‌گمان‌من، پیشنهاددهندگان این بخشنامه، حتی یک ساعت هم وقت، صرف مطالعه آن نکرده‌اند.

البته گفته می‌شود که این پیشنهاد از دوره قبلی وزارتخانه به یادگار مانده است که امیدواریم تصحیح شود. ما معدنداران معمولا صبر زیادی داریم و به‌واسطه ذات این کار، بلندمدت فکر می‌کنیم و امیدواریم که سرانجام روزی شاهد وقوع یک انقلاب کوپرنیکی در حوزه معدن و صنایع‌معدنی باشیم.

برای ادامه حیات

سالار باوند ـ کارشناس و فعال معدنی: تعیین نرخ تولیدات و محصولات به‌قصد ادامه حیات، دریافت سود حداکثری و در اختیار گرفتن بیشتر بازار است. برای اینکه شرکت یا بنگاه تولیدی بتواند ادامه حیات دهد و در بازار رقابت باقی بماند، نمی‌تواند و نباید تولیدات خود را زیر نرخ تمام‌شده عرضه کند. وقتی نرخ تمام‌شده یک محصول محاسبه می‌شود، طبیعی است که باید درصدی سود روی آن در نظر گرفته و بعد به بازار عرضه شود. اگر قیمتی که اعلام می‌شود به هر دلیلی، یا دستوری یا غیردستوری، پایین‌تر از نرخ تمام‌شده باشد، ادامه حیات برای آن بنگاه تولیدی امکان‌پذیر نیست و متضرر می‌شود و به‌تدریج به‌سوی ورشکستگی می‌رود. بنابراین، برای آنکه بنگاه‌های تولیدی و اقتصادی بتوانند ادامه حیات بدهند، باید کالای خود را با سود معقول و منطقی به‌فروش برسانند و اگر این سود بیش از عرف باشد، سهم بازار را از دست خواهند داد، زیرا باید نرخ محصولات به‌گونه‌ای باشد که بتوان در بازار رقابتی سهمی پیدا کرد.

■ متغیری با چند مجهول

قیمت‌گذاری متغیری است که تابع پارامترهای زیادی است، از جمله سیاست‌های کشور، نرخ جهانی، نرخ ارز، نرخ تمام‌شده کالا و.... پاسخ این معادله عدد بهینه‌ای است که یک بنگاه تولیدی را قادر می‌کند که علاوه بر آنکه ادامه حیات خود را تضمین می‌کند، سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص دهد و سود مناسبی به‌دست آورد. در هیچ جای دنیا فرآیند قیمت‌گذاری دستوری دیده نمی‌شود.

در دنیای امروز، موضوع قیمت‌گذاری، بحثی کارشناسی است که با بررسی مجموعه عوامل موثر امکان‌پذیر است.

نمی‌توان آن را دستوری و از بالا دیکته کرد. اگر دولت اعتقاد دارد که به‌دلیل آنکه به برخی واحدها سوبسید تعلق می‌گیرد، اجازه دارد که روی کالای آنها قیمت‌گذاری کند، دور از عدالت است. چون همه کشورها از این امتیاز برخوردار هستند. وقتی موضوع انرژی مطرح است، از مصارف خانگی و کارگاه‌های کوچک گرفته تا دستگاه‌های دولتی، همه از آن استفاده می‌کنند و بنابراین نمی‌توان این سوبسید را برای یک قشر یا یک صنعت خاص در نظر گرفت.

■ مدیریت یا شعار

نکته‌ای که نباید از آن غفلت کرد، این است که در تصمیم‌گیری برای هر اقدامی باید مدیریت مدنظر باشد نه اقدامات شعاری.

برای مثال گفته می‌شود که تعیین عوارض سنگین صادراتی برای ممانعت از خام‌فروشی است، اما این رویکردی شعارزده است، زیرا لزوما نباید در تمام حوزه‌های معدن، زنجیره ارزش را تکمیل کنیم. گاهی اوقات خام‌فروشی می‌تواند راهگشای توسعه یک بخش از صنعت معدن باشد. به‌عنوان‌مثال، اگر ظرفیت تولید ما در یک ماده معدنی یک‌میلیون تن و شاید مصرف داخلی آن ۵ هزار تن باشد و برای مابقی آن در بازار بین‌المللی مشتری وجود داشته باشد؛ در این شرایط چه باید کرد؟ باید مازاد مصرف داخلی را نگه داشت و به‌این‌ترتیب، مدعی شد که جلوی خام‌فروشی را گرفته‌ایم؟

سنگ تزئینی و ساختمانی را در نظر بگیرید. براساس اطلاعات منتشرشده معادن سنگ ما بیش از ۴۰۰ سال ذخیره دارند. امروزه در بسیاری از ساختمان‌های دنیا دیگر از سنگ‌طبیعی استفاده نمی‌شود و کامپوزیت جایگزین آن شده است. به‌این‌ترتیب، دیگر کمتر از سنگ در بدنه ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌ها استفاده می‌شود تا خطرات احتمالی زلزله و ریزش آوار کاهش پیدا کند.

در چنین شرایطی، روزبه‌روز تقاضای جهانی سنگ کمتر و کمتر می‌شود. پس امروز که هنوز تقاضایی برای این محصول وجود دارد، باید از فرصت استفاده کرد و نهایت بهره‌برداری را انجام داد.

حال اگر ظرفیت فرآوری موجود بود، می‌توان محصولات فرآوری‌شده را صادر کرد و در صورت فقدان امکانات فرآوری، می‌توان بخش زیادی از آن را به‌صورت خام عرضه و به‌این‌ترتیب برای کشور ارزآوری کرد. اینکه ما خط‌کشی مشخصی در نظر بگیریم و بگوییم همه محصولات معدنی ما باید پیش از صادرات، مراحل فرآوری را پشت‌سر بگذارند، واقع‌بینانه نیست. ما توان و ظرفیت چنین کاری را نداریم و اگر بخواهیم برای فرآوری همه آنها حجم عظیمی سرمایه‌گذاری کنیم، سهم حوزه‌های دیگر کم خواهد شد.

بنابراین، اگر در تدوین و تنظیم برنامه‌ها نگاه کارشناسی غالب شود همه این مشکلات و تناقض‌ها برطرف می‌شود و می‌توان پیش‌بینی کرد که چه بخشی از مواد معدنی را می‌توان وارد فرآیند فرآوری کرد و چه بخش دیگری را می‌توان به‌صورت ماده خام به‌فروش رساند.

■ تصحیح مسیر

همه مشکلات فوق به‌گمان‌من از آنجا ناشی شده است که مجریان این بخش به‌اندازه کافی توانمند نیستند. به‌عبارت‌دیگر، گاهی اداره برخی از حوزه‌های مهم و اقتصادی به‌دست مجریانی می‌افتد که از تجربه کافی و تخصص و تحصیلات مرتبط برخوردار نیستند. حتی گاهی این مسئولان گوش شنوایی هم برای شنیدن توصیه‌های متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه ندارند. خوشبختانه تصمیم اخیر مجلس در تفکیک وزارتخانه صمت، اقدامی درست و بجا است، حتی به‌عقیده‌من، بهتر است وزارت صنایع و معادن هم منفک شوند، زیرا هریک از این حوزه‌ها آنقدر گسترده است و زیروبم‌های پیچیده‌ای دارد که نیازمند یک وزارتخانه مستقل است. اگر گذشته را مرور کنیم، روشن می‌شود که از وقتی وزارتخانه‌ها با هم ادغام شدند، مشکلات جدی‌تری در همه زیرمجموعه‌ها پدید آمد. نکته مهم دیگر این است که برخی وزارتخانه‌ها پایه و اساس یک کشور به‌شمار می‌روند، اما برخی دیگر جنبه خدماتی دارند. در تجمیع وزارتخانه‌ها، حوزه‌هایی که باید تخصصی‌تر عمل می‌کردند، ادغام شدند و آنهایی که خدماتی بودند، به‌شکل سابق بر جا ماندند. به‌عنوان‌مثال، وزارت تعاون، ارتباطات، نیرو و مانند آن خدماتی ارائه می‌دهند تا فعالیت بخش اقتصادی و صنعتی تسهیل شود.

سخن پایانی

دخالت پی‌درپی دولت در امور معدن و صنایع‌معدنی، می‌تواند به برخی آسیب‌ها منجر شود. یکی از این آسیب‌ها، کاهش تحقیقات و توسعه در بخش معدن است، زیرا دولت با قیمت‌های دستوری، تعیین عوارض صادرات، ممکن است محصولات معدنی را به نرخ پایین عرضه کند و در نتیجه، بخش خصوصی، تمایلی به سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه نداشته باشد.

آسیب دیگری که ممکن است به‌وجود آید، افزایش هزینه‌ها است. دولت با تعیین برخی قیود و محدودیت‌ها، ممکن است، هزینه‌های بخش خصوصی را افزایش دهد و در نتیجه، قابلیت رقابت بخش خصوصی در بازار را کاهش دهد.

همچنین، دخالت دولت ممکن است باعث تبعیض در توزیع منابع معدنی شود. به این معنی که منابع‌معدنی ممکن است به‌صورت نامتناسب و ناعادلانه بین شرکت‌های مختلف تقسیم شود. این مسئله می‌تواند منجر به ایجاد تراز نامتعادل در اقتصاد و جامعه هم بشود.

باتوجه به این نکات، باید به‌دنبال راه‌حل‌هایی برای کاهش آسیب‌های دخالت پی‌درپی دولت در امور معدن و صنایع‌معدنی باشیم. به‌عنوان‌مثال، می‌توان با تعیین قوانین و مقررات مناسب، دولت را به حداقل دخالت در امور معدن و صنایع‌معدنی و توسعه بخش خصوصی تشویق کرد. همچنین، بهبود شفافیت در توزیع منابع‌معدنی و تضمین عدالت در این زمینه نیز می‌تواند مسئله را بهبود بخشد.

دگرگونی قیمت خوراکی‌ها به روایت آمار

کیمیا ملکی: اقتصاد بیمار است و شاید بتوان تورم را مهم‌ترین بیماری آن دانست. موضوعی که مدت‌هاست به یکی از چالش‌های اقتصاد ایران تبدیل شده است.

چند روزی از اعلام نرخ تورم تیر می‌گذرد، بر اساس اعلام مرکز آمار ایران، تورم ماهانه در تیر ۲ درصد بوده و روند کاهش تورم نقطه به نقطه ادامه دارد. این در حالی است که بازار چیز دیگری را نشان می‌دهد. البته دولت هر بار راهکاری جدید برای کنترل این بازار افسارگسیخته به کار گرفته اما نتایجی حاصل نشده است. یکی از این راهکارها ارائه بسته‌ای ۱۰ بندی برای مهار تورم و رشد تولید است. یکی دیگر از روش‌های دولت برای کاهش نرخ تورم، کاهش نرخ رشد نقدینگی است که به عقیده برخی از کارشناسان در نهایت منجر به تعطیلی واحدهای تولیدی و در نتیجه بیکاری می‌شود. این در حالی است که نقدینگی یکی از عوامل تاثیرگذار بر تورم است، نقدینگی بالا خود ریشه در کسری بودجه دارد و کسری بودجه نیز ناشی از انبوه هزینه‌هایی است که به طرق مختلفی به دولت تحمیل می‌شود. ردیف‌های مازاد بودجه‌ای که هیچ کمکی به تولید ملی و رشد اقتصادی نمی‌کنند، باعث ایجاد کسری بودجه، افزایش تورم و نقدینگی می‌شوند. در این بین باید از کالابرگ الکترونیک نیز به عنوان یکی از راهکارهای دولت برای کنترل بازار نام برد. طرح کالابرگ الکترونیک طرحی است که دولت با هدف حمایت از معیشت خانوار و حفظ سلامت افراد به اجرا در آورده و در صورت مدیریت صحیح پیش‌بینی می‌شود بخش اعظمی از تورم موجود از طریق این طرح کنترل شود. این در حالی است که به عقیده کارشناسان بخش قابل‌توجهی از دلیل تورم به عرضه بازمی‌گردد، زیرا به‌دلیل تحریم‌ها و ناکارآمدی ساختارهای داخلی، تولید ملی رشدی متناسب با نیازهای جامعه نداشته و کمتر از میزان تقاضای موجود در جامعه است. از سوی دیگر از آنجایی که پیش‌تر درآمدهای نفتی وجود داشت، بخشی از تقاضایی که در داخل تولید نمی‌شد از طریق واردات تامین می‌شد که به‌دنبال شدت گرفتن تحریم‌ها، میزان تولید و واردات کاهش یافت؛ در نتیجه بخش قابل‌توجهی از نیازها و تقاضاهای محقق‌نشده‌ای وجود دارد که بستر تورم را فراهم می‌کند.

همچنین لازم به ذکر است که نرخ تورم سالانه کشور در تیر ۱۴۰۲، برابر ۴۷.۵ درصد است که دامنه تغییرات آن برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۴۷.۱ درصد و برای دهک‌های نهم و دهم تا ۵۰.۲ درصد برای دهک اول است. بر این اساس فاصله تورمی دهک‌ها در این ماه به ۳.۱ واحد درصد رسیده که نسبت به ماه قبل ۲.۱ واحد درصد کاهش داشته است.

با وجود اینکه آمار و ارقام از کاهش نرخ تورم می‌گوید، بازار از افزایش نرخ بسیاری از کالاهای اساسی خبر می‌دهد.

صمت در اینفوگرافیک امروز به مقایسه نرخ برخی از اقلام خوراکی در خرداد و تیر ۱۴۰۲ پرداخته‌است.

اینفو گرافی: سامان شرف‌الدین

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت اول
شناسه ۱۵۳۲۴۰۶

دهیاری اروس‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان قزوین درنظر دارد پیرو مصوبه ۲۶۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۱۵ شورای اسلامی اروس‌آباد و صورتجلسه کمیته انطباق بخشداری مرکزی قزوین به مورخه ۱۴۰۲/۰۴/۰۷ پروژه جدول‌گذاری به متراژ ۱۵۴ متر طول و روکش آسفالت به متراژ ۳۵۰۰ متر مربع برای کوچه‌های امام خمینی و خیابان شهید مرتضی چگینی و زیرسازی و آسفالت به متراژ ۲۳۰۰ مترمربع در کوچه‌های فروردین، سعادت یکم و پنجم، گلستان سوم و کوچه توحید در سطح روستا را با مدت انجام کار ۳ ماه را با برآورد قیمت اولیه طبق فهرست بهای رشته ابنیه ۱۴۰۲ به مبلغ بیست میلیارد و دویست‌وهفتاد و دو میلیون و دویست و سی‌وسه هزار و ششصد و هفتادوسه ریال (۲۰،۲۷۲،۲۳۳،۶۷۳ ریال) را از طریق مناقصه به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید. لذا از کلیه متقاضیان دعوت بعمل می‌آید جهت دریافت و تهیه اسناد مناقصه از تاریخ **۱۴۰۲/۰۵/۰۸** تا **۱۴۰۲/۰۵/۲۲** و همچنین برای ارائه پیشنهاد قیمت از مورخه **۱۴۰۲/۰۵/۲۳** تا **۱۴۰۲/۰۶/۰۲** به سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند.

توضیح اینکه:

۱- متقاضیان بایستی پیشنهادات خود را حاوی پاکت‌های الف (ضمانتنامه)، ب (مدارک مورد نیاز، رزومه کاری شرکت مربوطه و گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل رتبه ۵ رشته ابنیه و یا راه) و ج (برگه پیشنهاد قیمت) تهیه و در سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) بارگذاری نماید.

۲- متقاضیان بایستی پاکت الف (ضمانتنامه)، را تهیه و تا ساعت **۱۳:۰۰** مورخ **۱۴۰۲/۰۶/۰۲** تحویل حراست فرمانداری شهرستان قزوین نمایند.

۳- زمان بازگشایی پاکت‌ها ساعت **۰۸:۰۰** مورخ **۱۴۰۲/۰۶/۰۳** در محل بخشداری و در حضور اعضای کمیسیون عالی معاملات می‌باشد.

۴- به پیشنهادهای فاقد ضمانتنامه، ناخوانا، مخدوش و مشروط ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۵- ضمنا ضمانتنامه شرکت در مناقصه به مبلغ ۱۰۱۳۶۱۲۰۰۰ ریال به شماره حساب ۵۶۲۲۵۵۱۳۴۵۷۶۳۶۱۲ به نام دهیاری اروس‌آباد نزد پست بانک واریز و یا ضمانت‌نامه معتبر بانکی ارائه گردد.

۶- داشتن گواهینامه صلاحیت پیمانکاری حداقل رتبه ۵ رشته ابنیه و یا راه الزامی می‌باشد.

۷- ارائه گواهینامه صلاحیت ایمنی (HSE) مورد تاییداداره کل بازرسی کار الزامی می‌باشد و باید در سامانه تدارکات الکترونیک دولت بارگذاری(ستاد) گردد.

جهت خرید اسناد مناقصه مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال به حساب شماره ۵۶۲۲۵۵۱۳۴۵۷۶۳۶۱۲ نزد پست بانک به نام دهیاری اروس‌آباد واریز گردد.

شناسه ملی دهیاری: ۱۴۰۰۳۲۰۰۴۵۴ کد پستی: ۳۴۳۳۱۵۴۱۹۳

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ | تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ | **دهیاری اروس‌آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان قزوین**

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت اول
شناسه ۱۵۳۶۰۵۵

شهرداری منطقه۱ قزوین درنظردارد اجرای پروژه‌های ذیل را به شرح جزئیات مندرج در اسناد مناقصه و با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(www.setadiran.ir) وازطریق برگزاری مناقصه عمومی با شرکت‌های دارای صلاحیت اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند پس از انتشار آگهی مرحله دوم جهت آگاهی و دریافت اسناد مناقصه به آدرس اینترنتی فوق مراجعه نمایند.

برگزاری مناقصه صرفا ازطریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد وکلیه مراحل فرآیند مناقصه شامل دریافت اسناد مناقصه، پرداخت تضمین شرکت در مناقصه، انصراف از شرکت در مناقصه، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکات، اعلام به برنده، پذیرش برنده بودن، پرداخت تعرفه سامانه و... در بستر سامانه می‌باشد.

پاکات "الف" و "ب" و "ج" می‌بایست در سامانه بارگذاری و اصل تضمین شرکت در مناقصه (پاکت «الف») مندرج در اسناد. به دبیرخانه مرکزی واقع در شهرداری قزوین تحویل گردد.

۱- پروژه حفاظ رودخانه بازار - با برآورد اولیه ۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیارد ریال.

۲- پروژه دیوار و کف‌سازی مسیل بازار - با برآورد اولیه ۳۹/۵۱۰/۵۱۷/۷۸۲ ریال.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ | تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۱۵ | **شهرداری منطقه ۱ قزوین**

آگهی ابلاغ مفاد رای موضوع ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

بر اساس موجب رای شماره ۱۴۰۱۶۰۳۰۱۰۵۴۰۰۰۷۹۷ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ صادره از هئیت حل اختلاف موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی وساختمانهای فاقدسند رسمی مصوب ۹۰/۰۹/۲۰ مستقر در اداره ثبت اسناد و املاک جنوب‌شرق تصرفات مفروزی مالکانه عباسعلی حسنی نهاد فرزند علی اکبر متقاضی پرونده کلاسه ۱۴۰۰۱۱۴۴۰۱۰۵۴۰۰۰۲۸۵ نسبت به یک قطعه زمین با بنای احداثی در آن به مساحت ۱۱۹/۷۶ متر مربع قسمتی از پلاک ثبتی ۴۴۱۸ واقع در بخش ۷ تهران مورد ذیل صفحه ۷۷ و ۴۲۹ و ۶۹ و ۴۲۵ دفاتر ۵۷۳ و ۶۹۱ و ۳۰۱ ثبت گردیده، مراتب از نظر اطلاع ذوی الحقوق و شرکا مشاعی پلاک فوق در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز در روزنامه آگهی می‌گردد. طبق قانون فوق الاشاره کسانی که به مالکیت و تصرفات مفروزی متقاضی فوق اعتراض دارند میتوانند از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت دو ماه اعتراض خود را به مراجع قضائی تسلیم نماید بدیهی است پس از انقضاع مهلت قانونی عدم وصول واخواهی نسبت به صدور سند مالکیت مفروزی به مساحت و حدود بالا به نام نامبرده اقدام خواهد شد. (شناسه آگهی : ۱۵۳۵۸۸۱)

تاریخ انتشار نوبت اول : ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ | تاریخ انتشار نوبت دوم : ۱۴۰۲/۰۵/۲۳

۱۲۱۷۷/م الف | گرجی زاده - سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک خاوران تهران

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیتی ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

نوبت اول
م الف ۴۱۲

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان بوشهر

برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۲۴۰۰۱۰۰۲۴۰۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۱ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بندر گناوه تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی **آقای عبدالنبی دهدشتی فرزند عبدالکریم به شماره شناسنامه ۶۷ کدملی ۳۵۳۹۶۰۵۵۳۳ صادره از گناوه را نسبت به ششدانگ عرصه و اعیان یک باب ساختمان به مساحت ۴۶۲ مترمربع در قسمتی از پلاک ۹۱۷ اصلی واقع در امامزاده گناوه** خریداری مع‌الواسطه از **آقای حسین و کرم و میرحسین منظم و شرکاء** محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجعه ذیصلاح قضایی نمی‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ | تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۲۳ | **محمد چهابدار، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان گناوه**

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت دوم
شناسه ۱۵۲۷۰۳۶

قوه قضائیه
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان قزوین
اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک تاکستان

برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۰۹۰۰۲۰۰۰۵۹۵ - ۱۴۰۲/۰۳/۲۷ هیات اول/ دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک تاکستان تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی **آقای/خانم فرحناز صالحی فرزند فرضعلی به شماره شناسنامه ۵۵ صادره از اردال در ششدانگ یکباب ساختمان به مساحت ۹۱ متر مربع مفروز از پلاک ۱۴۹۳ فرعی از ۱ اصلی واقع در بخش ۸ تاکستان** محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ | تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸ | **مسعود رحمانی، رئیس ثبت اسناد و املاک**

یادداشت

خسته نباشید!

پیمان مولوی
کارشناس اقتصاد

دولت وعده کاهش نرخ تورم تا کانال ۹ درصد تا سال ۱۴۰۶ را داده است. در ابتدا لازم است تاکید کنم کاهش نرخ تورم به ۹ درصد شدنی نیست؛ با اینکه همین رقم ۹ درصد هم برای تورم در دنیا فاجعه است. در نتیجه باید یک «خسته نباشید» به تیم اقتصادی دولت گفت که قصد دارد با برنامه‌ریزی طی ۵ سال نرخ تورم را از ۵۰ درصد به ۹.۵ برساند.

در واقع شهروندان باید حدود ۵ سال صبوری کنند تا به نقطه‌ای برسند که باز هم مطلوب نیست. متاسفانه شرایط اقتصاد کشور ما با اقتصاد مرسوم دنیا متفاوت است.

اقتصاد امریکا در کمتر از یک سال نرخ تورم خود را از ۹ درصد به حدود ۵ درصد رسانده است. اقتصاد با شعار اداره نمی‌شود، بلکه با عملکرد واقعی سنجیده می‌شود. اقتصاد ایران سال‌هاست، آزمایشگاه نظریه‌های اقتصادی است.

موافقان و مخالفان نیز سال‌هاست که این جمله فریدمن را به چالش می‌کشند، در حالی که تورم و روابط بی‌رحم اقتصاد، بدون توجه به خاستگاه فکری ما، اقتصاد ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهد، از رفاه ما می‌کاهد و هر روز شرایط زندگی را برای بخش بزرگی از جامعه ایران سخت و سخت‌تر می‌کند.

اقتصاد ایران ۵ دهه است که تورم دورقمی را تجربه می‌کند و جز معدود سال‌هایی، همواره بحران تورم و افزایش قیمت‌ها بلای جان مردم و دغدغه اصلی سیاست‌گذاران بوده است. البته تورم ایجادشده قابل‌پیش‌بینی بود. هر فردی که از نرخ تورم اعلام‌شده متعجب است یا اقتصاد را نمی‌شناسد یا باور این ارقام به نفع او نیست.

هنگامی که رشد اقتصادی ندارید و رشد نقدینگی به‌طور متوسط در هر سال بالای ۳۵ درصد است، با شعار نمی‌توانید اقتصاد را اداره کنید. متوسط رشد نقدینگی ۳۵ درصد با رشد اقتصادی ۲ درصد فاجعه‌بار خواهد بود. باتوجه به مواردی که شاهد آن هستیم این وعده‌ها واهی است و تورم این‌گونه کنترل نمی‌شود.

اقتصاد ایران ظرفیت رشد اقتصادی ندارد، در نتیجه نقدینگی خلق می‌شود. دلیل تورم، رشد نقدینگی در اقتصاد است. این رشد نقدینگی که از روی هوا که نمی‌آید.

در اقتصادی مثل اقتصاد ایران، با خلق نقدینگی روبه‌رو هستیم. خلق نقدینگی در اقتصاد ایران هر روز انجام می‌شود و عدد آن به حدود ۳۰ درصد رسیده است. بعد از سال ۹۷، متوسط رشد نقدینگی به نزدیک ۳ درصد در ماه رسید.

در برهه‌هایی حتی رشد نقدینگی عددی نزدیک ۴۰ درصد را هم تجربه کرد که اعداد خیلی بزرگی در اقتصاد ایران می‌شود.

از سوی دیگر منابع محدود است و از آنها استفاده خوبی نمی‌شود. خروجی تمام این عوامل، فضایی است که اکنون آن را تجربه می‌کنیم. برای کاهش نرخ تورم باید یک سیاست انقباضی داشت و این سیاست انقباضی با نرخ بهره همراه است که منجر به رشد اقتصادی خواهد شد.

با پشت کردن به علم اقتصاد، هیچ اتفاق مثبتی نمی‌افتد. ما باید به سمت یک اقتصاد آزاد حرکت کنیم. گرانی ناشی از کاهش قدرت خرید و افزایش لجام‌گسیخته نقدینگی است.

در نتیجه کاهش قدرت خرید مردم با افزایش صادرات روبه‌رو می‌شویم؛ یعنی به‌دلیل اینکه مردم قدرت خرید کمتری دارند، صادرات محصولات کشاورزی بیشتر خواهد شد. آیا این هنر است؟ برای مثال قدرت خرید خودرو مردم کاهش پیدا کرده و از سوی دیگر از واردات خودروهای خارجی جلوگیری شده است.

زمانی که مردم قدرت خرید یک ماشین لوکس خارجی ۳۰ هزار دلاری را ندارند، راهکار پیش روی آنها خرید پراید است؛ خودرویی که مصرف سوخت و آلایندگی بالایی دارد و استفاده از آن می‌تواند زندگی فرد را به خطر بیندازد. آن چیزی که ما را نجات می‌دهد بازگشت به سمت عقلانیت است. تحریم نه‌تنها نعمت نیست، بلکه با تحریم، هیچ کاری نمی‌توانیم بکنیم.

هر کاری که بخواهید با این اقتصاد انجام دهید باید آن را به یک بازی برد-برد با کشورها تعریف و مسائل کلان بین‌المللی را حل کنید. با این شرایط به سمت رشد اقتصادی نخواهیم رفت. با پشت کردن به علم اقتصاد هیچ اتفاق مثبتی نمی‌افتد. ما باید به سمت یک اقتصاد آزاد حرکت کنیم، اما در رده ۱۵۹ جهان در بحث آزادی اقتصادی قرار داریم.

یکی از مشکلات دقیقا همین رتبه ما است که ما را جزو بسته‌ترین اقتصادهای جهان تعریف کرده است. این رتبه با لحاظ میزان مالکیت، رشد اقتصادی، کاهش نقدینگی، سرمایه‌گذاری و... تعیین می‌شود. اکنون ایران در شاخص آزادی اقتصادی بعد از لیبی و سودان و زیمبابوه و ونزوئلا قرار دارد.

کشورهایی که بالای رتبه ۱۰۰ قرار می‌گیرند، جز ذی‌نفعانه‌ترین اقتصادها هستند که پایداری و رشد اقتصادی پایینی دارند. باتوجه به شواهد موجود بی‌شک برای امسال نرخ تورم سالانه بین ۶۰ تا ۷۰ درصد پیش‌بینی می‌شود.

ارائه آمار کاهشی چه دردی را دوا می‌کند

سفره مردم اعداد واقعی تورم را نشان می‌دهد

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

تیغ تیز تورم مدت‌هاست که جیب شهروندان را می‌برد و در پایان ماه چیزی در آن باقی نمی‌ماند. این در حالی است که نرخ تورم بر نرخ هر کالایی تاثیرگذار است و بازار زیر فشار تورمی له می‌شود. اکنون آمارها حاکی از کاهش تورم است، اما قیمت‌ها در بازار چیز دیگری را نشان می‌دهد. به روایت مرکز آمار ایران نرخ تورم تیر۱۴۰۲، روندی نزولی را تجربه کرده، اما سطح عمومی نرخ کالاها و خدمات مصرفی مردم در تیر نسبت به خرداد ۲درصد بیشتر شده است. همچنین چندی پیش سخنگوی اقتصادی دولت از کاهش پلکانی نقدینگی و کاهش حرکت تورمی به سمت پایین خبر داد و گفت: کاهش تورم ماهانه که در ماه‌های اخیر رخ داده، به‌معنی از بین رفتن فشار تورمی روی قشر ضعیف جامعه نیست، اما حاکی از روند کنترل و بهبود است. حال سوال مطرح این است که ارائه آمار کاهشی چه دردی از قشر ضعیف و متوسط جامعه دوا می‌کند؛ آن‌هم آماری که تنها روی کاغذ است و شواهد چیز دیگری را نشان می‌دهد. موضوع این است که آمارهای روی کاغذ، کالایی را بر سر سفره‌های مردم نمی‌آورد. صمت در این گزارش باتوجه به اعلام نرخ تورم تیر ۱۴۰۲ به بررسی تفاوت قیمت کالاها در بازار و آمارهای اعلامی پرداخت.

عکس: آیدا فریدی

نرخ تورم تیر ۱۴۰۲

تیر ۱۴۰۲ شاخص نرخ مصرف‌کننده خانوارهای کشور به عدد ۱۹۳ رسیده که نسبت به ماه قبل، ۲ درصد، نسبت به ماه مشابه سال قبل ۳۹.۴ درصد و در دوازده ماهه منتهی به ماه جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل، ۴۷.۵ درصد افزایش داشته است.

تورم نقطه به نقطه

منظور از تورم نقطه به نقطه، درصد تغییر عدد شاخص نرخ نسبت به ماه مشابه سال قبل است. در تیر ۱۴۰۲، تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور، ۳۹.۴درصد بوده است؛ یعنی خانوارهای کشور به‌طور میانگین، ۳۹.۴ درصد بیشتر از تیر ۱۴۰۱، برای خرید یک « مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. تورم نقطه به نقطه تیر ۱۴۰۲ در مقایسه با ماه قبل، ۳.۲ درصد کاهش یافته است.

تورم ماهانه

منظور از تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه قبل است.

در تیر ۱۴۰۲، تورم ماهانه خانوارهای کشور ۲ درصد بوده است. تورم ماهانه برای گروه‌های عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات»، ۱.۲ درصد و برای گروه عمده «کالاهای غیرخوراکی و خدمات»، ۲.۴ درصد بوده است.

نرخ تورم سالانه

منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص نرخ در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن است. در تیر ۱۴۰۲، نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۴۷.۵ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، یک درصد کاهش یافته است.

درصد تغییرات شاخص نرخ در دهک‌های هزینه‌ای کل کشور

نرخ تورم سالانه کشور در تیر ۱۴۰۲، ۴۷.۵ درصد است که دامنه تغییرات آن برای دهک‌های مختلف هزینه‌ای از ۴۷.۱ درصد برای دهک‌های نهم و دهم تا ۵۰.۲ درصد برای دهک اول است. بر این اساس فاصله تورمی دهک‌ها در این ماه به ۳.۱ درصد رسید که نسبت به ماه قبل (۵.۲ واحد درصد) ۲.۱ واحد درصد کاهش داشته است.

تورم در کدام بخش‌ها بیشتر است؟

مطابق آنچه که پیش از این مرکز آمار ایران از نحوه هزینه‌کرد خانوارهای ایرانی گزارش داده بود، از هزینه کل سالانه خانوار شهری، بیشترین سهم با ۲۱ درصد مربوط به گوشت و در بین هزینه‌های غیرخوراکی بیشترین سهم با ۴۵ درصد مربوط به مسکن، سوخت و روشنایی بوده است.

اگر این آمار را برای امسال هم مدنظر قرار دهیم و گوشت، مسکن، سوخت و روشنایی را در صدر اولویت‌های مردم برای هزینه‌کرد در نظر بگیریم، خانوارها در تیر امسال برای خرید کالای خوراکی اولویت‌دار خود یعنی گوشت قرمز و سفید، ۷۸.۳ درصد بیشتر از تیر سال گذشته هزینه کرده‌اند. این عدد در تورم ۱۲ ماه منتهی به تیر، ۸۲.۳ درصد بوده است؛ در مقایسه با خرداد امسال نیز نرخ این کالا ۵.۳ درصد افزایش داشته است.

به گزارش مهر خانوارها برای مسکن به‌عنوان کالای غیرخوراکی اولویت‌دار، نسبت به تیر پارسال ۳۸ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند؛ این عدد برای آب، برق و سوخت ۲۳.۸ درصد بوده؛ ضمن اینکه در مقایسه با خرداد امسال نیز نرخ این کالاها به ترتیب برای مسکن ۲.۴ درصد افزایش و برای آب، برق و سوخت ۱.۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

تورم ۱۲ ماه منتهی به تیر برای این دو هزینه اولویت‌دار مردم، به ترتیب ۳۶ درصد و ۲۳.۹ درصد بوده است.

بررسی اولویت‌های دوم و سوم خانوارها در بخش خوراکی‌ها یعنی «نان و غلات» و «میوه و سبزی‌ها» نشان می‌دهد مردم برای نان و غلات نسبت به تیر پارسال ۲۰ درصد بیشتر هزینه کرده‌اند. تورم ۱۲ ماه منتهی به تیر برای این خوراکی ۵۸.۳ درصد بوده است. نرخ نان و غلات نسبت به خرداد امسال ۰.۶ درصد رشد داشته است.

در نرخ میوه نیز شاهد افزایش ۵۲.۵ درصدی نسبت به تیر ۱۴۰۱ بوده‌ایم؛ البته تورم ۱۲ ماهه این کالا ۵۳.۶ درصد بوده است. قیمت سبزیجات (سبزی‌ها و حبوبات) نیز رشد ۳۲.۲ درصدی را در تیر نسبت به ماه مشابه سال قبل تجربه کرده است. البته تورم ۱۲ ماه منتهی به تیر سبزیجات ۵۳.۵ درصد بوده است.

کاهش تورم به‌معنای افزایش رفاه نیست

مرتضی افقه، کارشناس اقتصاد با اشاره به اعلام نرخ تورم تیر و عدم تاثیر آن بر بازار در گفت‌وگو با صمت گفت: کاهش تورم درست یا غلط به‌معنای کاهش نرخ نیست، بلکه به‌معنای کاهش سرعت افزایش نرخ است؛ در نتیجه اگر نرخ تورم کاهش پیدا کرده باشد هم مردم شاهد افزایش قیمت‌ها در بازار هستند. در مجموع اینکه دولت مدعی کاهش تورم باشد نیز به‌معنای بهبود شرایط اقتصادی مردم نیست، چراکه نرخ تورم بسیار بالا است. در طول سال‌های پس از جنگ جهانی دوم در هیچ دوره‌ای شاهد تداوم تورم بالای ۴۰ درصد نبوده‌ایم، اما در دولت سیزدهم این را تجربه کردیم.

وی ضمن تاکید بر اینکه کاهش تورم به‌معنای افزایش رفاه نیست، افزود: متاسفانه دولت وعده کنترل تورم، بدون رفع تحریم را می‌داد، اما اکنون با انجام برخی اقدامات رکودی درصدد تحقق بخشی به این هدف است که قطعا این رویه منجر به رفاه نمی‌شود. آنچه که اکنون مردم تحمل می‌کنند، ناشی از تراکم تورم‌های متعدد است و تورم به‌سادگی قابل‌فراموشی نیست. از شواهد بازار چنین برمی‌آید که امسال باز هم سفره‌ها کوچک‌تر از قبل شود. با وضعیت اقتصادی فعلی، اگر تحریم‌ها رفع و تغییری اساسی در روند تولید ملی و افزایش رفاه ایجاد نشود، بعید است گشایشی در معیشت صورت گیرد. اگر روند حاکم ادامه یابد، احتمالا نارضایتی‌هایی را در جامعه شاهد خواهیم بود.

به دولت ارتباطی ندارد

این کارشناس اقتصاد با اشاره به ادعای دولت مبنی بر کنترل بازار اظهار کرد: ثبات کنونی بازار خیلی به دولت مربوط نیست و بیشتر متاثر از اخبار مربوط به برجام است. اگر اکنون خبری منفی یا مثبت درباره رفع تحریم‌ها اعلام شود، به‌سرعت تاثیر آن را بر بازار خواهیم دید. دولت هنوز نتوانسته کاری انجام دهد و در نهایت فقط با برخی از کشورهای فقیر توافق کردند که این توافق هیچ آثار مثبتی ندارد و مشکلی را حل نمی‌کند. دولت باید به فکر راهکاری اساسی باشد؛ بازی با آمار و کلمات زیبا دل مردم را خوش نمی‌کند.

امیدوار باشیم؟

افقه درباره تداوم روند نزولی تورم گفت: اقتصاد ما به‌شدت به روابط خارجی وابسته است و تا زمانی که موضوع تحریم‌ها و روابط خارجی حل نشود، هر روز باید منتظر اتفاقات جدید باشیم. پس از گذشت ۲ سال از شروع فعالیت دولت سیزدهم هیچ‌یک از مشکلات اقتصادی حل نشد؛ در نتیجه نمی‌توان به ثبات روند نزولی تورم تا پایان سال امیدوار بود. کاهش نقدینگی تنها روشی است که دولت برای کاهش تورم انتخاب کرده، اما متاسفانه این راهکار می‌تواند منجر به رکود شدید و تعطیلی کارخانه‌ها شود.

آمارها چه می‌گویند؟

این کارشناس اقتصاد درباره صحت آمارهای تورمی اعلام‌شده نیز بیان کرد: متاسفانه دولت آمارهای زیادی را دستکاری کرده، اما امیدواریم این بار آمار کاهش تورم درست باشد. در واقع تحلیل آمارها خیلی دقیق است، اما دولت همین موضوع را به شیرینی و به‌عنوان یک دستاورد اعلام می‌کند.

متاسفانه دولت آمارهای زیادی را دستکاری می‌کند، اما امیدواریم این بار آمار کاهش تورم درست باشد

چون خریدار نیست، گران نشد

رضا کنگری، رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران درباره آمار اعلام‌شده مبنی بر کاهش تورم تیر به صمت اظهار کرد: کاهش شدید قدرت خرید مردم موجب رکود بازار شده است. باتوجه به‌وفور کالا در بازار و رکودی که حاکم است، هیچ افزایش قیمتی را در بازار شاهد نیستیم. اغلب مردم جامعه حقوق‌بگیر هستند و افزایش حقوق ۲۰ درصدی باتوجه به هزینه‌های بالا و تورم بیش از اندازه موجب شده مردم به میزان درآمدی که دارند، هزینه کنند. اگر وضعیت فعلی ادامه‌دار باشد، مردم باتوجه به میزان حقوقی که می‌گیرد، مصرف نان را بالا می‌برند و گوشت نمی‌خرند و میزان خرید کالاهای اساسی را از ۱۰۰ درصد به ۲۰ درصد کاهش می‌دهند.

وی درباره حذف کالاهای اساسی از سفره مردم گفت: فروش بیشتر خوراکی‌ها، تنقلات، نوشیدنی‌ها، آبمیوه‌ها و کالاهایی مانند تن ماهی به‌شدت کاهش یافته است؛ در نتیجه می‌توان گفت ۵۰ درصد کاهش فروش داشته‌ایم. فقط رب، چای، روغن، برنج، قند و شکر خریدوفروش می‌شود، چراکه این اقلام جزو کالای اساسی سبد خرید است که باید سر سفره مردم باشد. توان خرید مردم کم است و دیگر به سمت کالای غیراساسی و لوکس و حتی پوشاک نمی‌روند و تنها کالاهای اساسی را تهیه می‌کنند.

قیمت‌گذاری دستوری با بازار چه می‌کند؟

رئیس اتحادیه بنکداران مواد غذایی تهران درباره سیاست قیمت‌گذاری دستوری نیز اظهار کرد: دولت‌ها معمولا برای مقابله با افزایش نرخ و تورم، اقدام به سرکوب قیمت‌ها و تعیین دستوری نرخ می‌کنند تا کالاها با نرخ پایین‌تر به‌دست مردم برسد؛ اما به‌عقیده برخی کارشناسان این اقدام نه‌تنها تاکنون به تثبیت نرخ کالاها کمکی نکرده، بلکه خود به عاملی برای جهش تقاضا و التهاب بیشتر بازار، رانت و دلال‌بازی و خروج بازار از فرآیند طبیعی خود تبدیل شده است.

نرخ دستوری باید به‌گونه‌ای تعیین شود که با قیمت‌های بازار همخوانی داشته باشد. اگر قیمت‌های بازار مدیریت شود، اوضاع بهبود می‌یابد. در حال حاضر کالا به اندازه کافی در بازار موجود است، اما تقاضا وجود ندارد. البته رویه اصلی این است که بازار باتوجه به عرضه و تقاضا قیمت‌های واقعی را به مشتری ارائه دهد، اما با قیمت‌گذاری‌های دستوری بسیاری از افراد ضرر می‌کنند. همچنین اگر عرضه بیشتر از تقاضا باشد در بازار رقابت ایجاد می‌شود.

باتوجه به‌وفور کالا در بازار و رکودی که حاکم است، هیچ افزایش قیمتی را در بازار شاهد نیستیم

سخن پایانی

پس از ماه‌ها سیر صعودی تورم ماهانه و نقطه به نقطه، اردیبهشت ۱۴۰۲ تورم نقطه به نقطه کاهشی شد و نسبت به فروردین افت ۰.۹ درصدی را به ثبت رساند و پس از آن شاهد تداوم روند نزولی نرخ تورم هستیم. در واقع اعداد و ارقام از کاهش نرخ تورم می‌گویند، اما مردم همچنان قصه بسوزوبساز خود را دارند. شاید بازارسازی جدا را کوک کرده تا افسار خود را به‌دست تورم ندهد. به‌عقیده کارشناسان اکنون نیز باوجود دستاوردهای بیان‌شده مبنی بر کاهش نرخ تورم، رقم اخیر نیز آنقدر زیاد است که نمی‌توان به ادامه روند نزولی آن امیدوار بود. جان کلام اینکه باید عدد و رقم واقعی تورم را در سفره‌ها جست‌وجو کرد.

صمت راهکار بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان را بررسی کرد

عایق‌کاری، موثرترین راه صرفه‌جویی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

صرفه‌جویی کم‌مصرف کردن نیست، درست مصرف کردن است. برای رسیدن به این مهم، نیازی به کم‌مصرف کردن انرژی نیست، همین‌که ساختمان‌های استاندارد بسازیم و آنها را اصولی عایق‌بندی کنیم، گامی بزرگ در راستای صرفه‌جویی برداشته‌ایم. در سال‌های اخیر، با پیشرفت صنعت ساختمان‌سازی و افزایش استفاده از سوخت‌های فسیلی، صرفه‌جویی در مصرف منابع انرژی اهمیت زیادی پیدا کرده و یکی از راه‌های صرفه‌جویی و کاهش مصرف انرژی در ساختمان‌ها، عایق‌بندی است. این اقدام باعث می‌شود که فضای داخلی ساختمان در زمستان گرم‌تر و در تابستان دارای فضای خنک‌تری باشد.

عایق‌ها به شکل‌های مختلف صفحه‌ای، تخته‌ای، آجری، ورقه‌ای و نواری در بازار موجود است. عایق‌های ساختمانی انواع متفاوتی دارند. اهمیت عایق‌کاری در هیچ ساختمانی قابل‌چشم‌پوشی نیست، چراکه انواع مختلفی از عایق‌ها؛ چه از نوع حرارتی، صوتی یا رطوبتی از جمله ضروریات یک ساختمان در هر فصلی از سال به‌حساب می‌آیند؛ بنابراین باتوجه به اهمیت این مسئله، شناخت انواع عایق‌ها و آشنایی با قوانین اجرایی و نوع اجرای آن می‌تواند برای بیشتر کارفرمایان و کسانی که درگیر این مسئله هستند، بسیار مفید واقع شود. صمت در این گزارش بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان را موردبررسی قرار داده است.

عکس: صمت

هزینه‌های گزاف مصرف انرژی

انرژی مصرف‌شده در خانه‌ها، ادارات، مراکز تجاری و صنعتی بسیار هزینه‌بر است. در چند سال اخیر، بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان و به‌دست آوردن راهکاری موثر موردتوجه بوده و به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اهداف مهندسی و نظارت بر ساخت ساختمان‌ها مدنظر است. رشد اقتصادی و توسعه صنعتی کشورها به عوامل مختلفی از جمله انرژی و استفاده بهینه از منابع انرژی نیازمند است. اگرچه ایران از غنی‌ترین منابع انرژی برخوردار است، اما استفاده نادرست از آنها خسارت جبران‌ناپذیری را بر بودجه سالانه کشور تحمیل می‌کند. ازاین‌رو، استفاده منطقی از منابع انرژی و برنامه‌ریزی در زمینه‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساخت‌وساز از اولویت ویژه‌ای برخوردار است.

منظور از مصرف انرژی در یک ساختمان، مصرف از زمان ساخت تا هنگام تخریب ساختمان است. صرفه‌جویی در مصرف انرژی به‌معنای کاهش مصرف انرژی و هزینه‌های مرتبط با آن است. در مباحث صرفه‌جویی و بهینه‌سازی مصرف انرژی، صرفه‌جویی در تمام عمر ساختمان مدنظر است که مواردی مانند هزینه‌های ساخت، عملکرد، نگهداری، نوع مصالح مصرفی و حتی هزینه‌های مرتبط با تخریب ساختمان پس از پایان عمر مفید آن را شامل می‌شود. صرفه‌جویی در مصرف انرژی تنها در صورتی امکان‌پذیر است که ساخت‌وساز در شرایط استاندارد قرار داشته باشد. پیروی از الگوی مسکن که از سوی شورای‌عالی الگوی مصرف کشور تدوین شده است، در این زمینه بسیار مفید است. در کنار این موارد، بهره‌گیری از طراحی اقلیمی متداول در معماری کهن ایرانی باتوجه به کاربری‌های جدید ساختمانی از سوی کارشناسان توصیه می‌شود. به‌هرحال،قسمت بزرگی از تلفات گرمایشی و سرمایشی ساختمان از طریق سقف، دیوارها، شیشه‌ها و کف انجام می‌گیرد و ازاین‌رو می‌توان گفت عایق‌کاری از موثرترین و مهم‌ترین راه‌های صرفه‌جویی در صنعت ساختمان است.

اجرای مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان

بهروز کاری، مدیر بخش مصالح و فرآورده‌های ساختمانی مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن به صمت گفت: براساس جزئیات مندرج در مبحث ۱۹ مقررات ملی ساختمان، رعایت مواردی شامل عایق‌کاری دیوارهای خارجی ساختمان نظیر عایق‌کاری دیوارهایی که با محیط بیرون یا فضاهایی که ازنظر دمایی کنترل نمی‌شوند، نصب پنجره‌های دوجداره با قاب‌های فلزی چوبی یا PVC استاندارد، عایق‌کاری کانال‌های هوارسانی به‌همراه عایق‌کاری لوله‌های تاسیسات و سیستم تولید آب‌گرم، نصب دستگاه‌های کنترل‌کننده روی رادیاتورها و نصب دستگاه‌های کنترل مرکزی هوشمند و مجهز به سنسور اندازه‌گیری دمای هوای محیط در ساختمان‌ها الزامی است. وی در ادامه گفت: هزینه اضافی برای عایق‌کاری حرارتی ساختمان‌های نوساز، حدود ۳ درصد هزینه ساخت است که در بیشتر موارد، پس از ۳ سال بازگشت سرمایه دارد؛ اما اگر بخواهیم به‌طورجدی به صرفه‌جویی مصرف انرژی در ساختمان‌ها بپردازیم، باید روی ساختمان‌های موجود هم برنامه‌ریزی کنیم، زیرا ساخت‌وساز انجام‌گرفته در هر سال، ۲ تا ۳ درصد ساختمان‌های موجود است و اگر بخواهیم فقط به این مقررات توجه کنیم، آن‌طور که باید کاری از پیش نمی‌رود.

میزان دقیق صرفه‌جویی مشخص نیست

کاری گفت: محاسبات انجام‌گرفته روی تعداد زیادی از ساختمان‌ها نشان می‌دهد که در صورت انجام عایق‌کاری حرارتی، بیش از ۵۰ درصد در مصرف انرژی صرفه‌جویی می‌شود؛ اما مقدار دقیق کل صرفه‌جویی مشخص نیست، زیرا هیچ‌گونه سیستم کنترلی برای اتلاف حرارتی که در اثر نشست و تعویض هوا صورت می‌گیرد، در کشور ما پیش‌بینی نشده است. در حالی که در کشورهای پیشرفته سیستم‌هایی وجود دارند که این موضوع را به‌طوردقیق کنترل می‌کنند. براساس ضوابط، در نقشه طبقات، بام، نماها و مقاطع، محل عایق‌کاری حرارتی متناسب با گروه‌بندی ساختمان از نظر میزان صرفه‌جویی در مصرف انرژی باید مشخص شده باشد. عایق‌کاری و استفاده از پوشش‌های مناسب، از هدررفت انرژی در ساختمان جلوگیری می‌کند. استفاده از پوشش‌های عایق در زمان ساخت ساختمان، هم در فصل زمستان و هم در فصل تابستان از هدررفت انرژی جلوگیری می‌کند. برای کارآیی بهتر این پوشش‌ها، باید لایه‌های عایق، ضخیم باشند، هرچه میزان ضخامت بیشتر باشد، هدررفت انرژی نیز کمتر خواهد بود. وی خاطرنشان کرد: در نقشه‌های معماری، باید گروه ساختمان از نظر مصرف انرژی مشخص شود و برای بام، دیوارهای خارجی و پنجره‌ها جزئیات اجرایی مناسب ارائه شود تا برای آنها عایق‌بندی حرارتی انجام گیرد. این موضوع در حال حاضر در مناطق یک تا ۵ و نیز ۲۲ شهرداری تهران در حال اجرا است، هرچند در زمینه تنظیم مقررات و آیین‌نامه‌ها، اقدامات ارزشمندی انجام گرفته، اما روشن است که موانع و مشکلاتی بر سر راه اجرای اصولی این ضوابط وجود دارد. وی در پایان گفت: در حال حاضر، اطلاعات و مدارک مربوط به مصرف انرژی باید در ضمیمه پرونده برای صدور پروانه ساخت باشد،اما هنوز سختگیری‌ها فقط در فاز صدور پروانه است و هنوز تا رعایت اصول اجرایی فاصله داریم. طراحی، اجرا و نظارت بر اجرای مقررات ملی ساختمان، مستلزم برقراری ارتباط هدفمند بین مراجع ذی‌ربط در امر ساخت‌وساز و دوری جستن از بخشی‌نگری در سازمان‌های مختلف است.

زیباسازی جای بهینه‌سازی را گرفت

سیداحمد معتمدی، کارشناس مسکن با تاکید بر اینکه در ساختمان‌سازی از مقوله مصرف انرژی، غفلت کرده‌ایم، به صمت گفت: ۵۰ درصد حرارت موجود در ساختمان‌ها از طریق در و پنجره و دیوارها؛ همچنین، حدود ۳۰ درصد حرارت از طریق پشت‌بام‌ها و ۲۰ درصد از طریق بازشوهای موجود در ساختمان‌ها هدر می‌رود. متاسفانه جز ۱۰ درصد از در و پنجره‌ها، بقیه به روش سنتی تولید می‌شوند و درزگیری نمی‌شوند. این کارشناس معماری و شهرسازی بااشاره به دیوارهای نازک ساختمان‌ها گفت: در گذشته، ضخامت دیوارها ۵۰ تا ۶۰ سانتیمتر بود، در حالی که امروزه به ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر کاهش یافته است و این ضخامت قادر به حفظ حرارت در ساختمان نیست. معتمدی افزود: متاسفانه در ایران، خلاف کشورهای دیگر به طراحی و زیبایی سازه‌ها بیشتر از کیفیت و صرفه‌جویی انرژی توجه شده است. با نگاهی به ساختمان‌های قدیمی و سنتی مشاهده می‌کنیم که به موضوع بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌سازی در گذشته این سرزمین بیشتر دقت شده است؛ موضوعی که امروزه از آن غافل شده‌ایم. وی بیان کرد: اینکه در دهه‌های اخیر، تکنولوژی‌های خارجی را در ساخت‌وساز به کار گرفته‌ایم، بدون اینکه به کیفیت، اهمیت دهیم، خاطرنشان کرد: بی‌توجهی به کیفیت فناوری‌های استفاده‌شده در حوزه ساخت‌وساز به ارزان بودن انرژی در کشور مرتبط است و از سوی دیگر، طراحی و زیبایی سازه‌ها جای کیفیت و صرفه‌جویی انرژی در ساختمان‌سازی را گرفته؛ خوشبختانه در سال‌های اخیر به‌دلیل توجه به آموزش و پژوهش‌های دانشگاهی، این موضوع در حال پیشرفت است.

بهینه‌سازی مصرف انرژی در اولویت است

در سال‌های گذشته، متوسط عمر ساختمان‌های کشور حدود ۲۰ سال بود که در سال‌های اخیر این عدد به ۳۰ سال رسیده است، اما باز هم این وضعیت، قابل‌قبول نیست و مشکلاتی در زمینه بهینه‌سازی انرژی در صنعت ساختمان به‌چشم می‌خورد. معتمدی مقاوم‌سازی را یک اصل ضروری در پروژه‌های عمرانی برشمرد و خاطرنشان کرد: برخی تصور می‌کنند که صرف بودجه در پروژه‌های عمرانی و ساخت‌وساز، امری مطلوب است؛ در صورتی که با احداث ساختمان، تمام دارایی‌مان را در قالب آهن، بتن، گچ و سیمان به‌صورت یک سازه درمی‌آوریم و از آن استفاده می‌کنیم، بدون آنکه درآمدزایی از آن داشته باشیم.

ساختمان‌ها را مقاوم بسازیم

معتمدی گفت: ساختمان‌سازی، ارزش‌افزوده ایجاد نمی‌کند، ازاین‌رو در بعضی از کشورهای دنیا برای پروژه‌های عمرانی و ساختمان‌سازی، یک سقف مشخص در نظر می‌گیرند و بیش از آن مجوز نمی‌دهند، در حالی که ما پروژه‌های عمرانی را در برابر بودجه‌های جاری می‌گذاریم. وی اضافه کرد: باتوجه به متوسط عمر کم ساخت‌وساز در کشور، بودجه‌های زیادی را در این بخش خرج می‌کنیم و بعد از مدتی مجبور می‌شویم که به‌دلیل مقاوم نبودن این سازه‌ها، آنها را تخریب کنیم و دوباره از نو بسازیم، ازاین‌رو لازم است ساختمان‌ها را مقاوم‌تر و از تکنولوژی جدید و برتر دانش روز در زمینه مصالح و سازه‌ها استفاده کنیم.

سخن پایانی

بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان در حال حاضر بسیار مهم است و از اولویت‌های هر سازنده‌ای محسوب می‌شود، زیرا یکی از دغدغه‌های جهان امروز، کمبود ذخایر انرژی در جهان است. ازاین‌رو، تاکنون روش‌های مختلفی به‌منظور کاهش و بهینه‌سازی در مصرف انرژی مورداستفاده قرارگرفته است. یکی از بیشترین میزان اتلاف انرژی در ساختمان‌ها رخ می‌دهد که در صورت تداوم مصرف بیش‌ازحد انرژی، علاوه بر دامن زدن به مسئله بحران انرژی در جهان، موجب افزایش آلودگی محیط‌زیست نیز می‌شوند.

اکثر ساختمان‌های موجود در اطراف ما، با محیط‌زیست تعامل مثبت ندارند. ساختمان‌های ما طوری ساخته شده‌اند که سرما و گرمایی را که با هزینه‌های بالا تامین می‌شود، حفظ نمی‌کنند و به‌دلیل عایق نبودن بخش خارجی نظیر دیوارها، سقف و همچنین عایق نبودن تاسیسات سرمایشی و گرمایشی ساختمان، انرژی را به‌سرعت از دست می‌دهند و در نتیجه وسایل حرارتی یا سرمایشی باید چند برابر استاندارد کار و انرژی مصرف کنند تا یک محیط سرد یا گرم شود. بررسی‌ها نشان‌دهنده این است که حداکثر هزینه‌ای که به هزینه ساخت اضافه می‌شود، ۵ درصد هزینه سرانه هر مترمربع است. حتی گفته می‌شود هزینه اضافه، نزدیک به صفر است و حتی هزینه ساخت می‌تواند کاهش یابد. جدا از اینکه این هزینه از محل کاهش مصرف انرژی برگشت داده خواهد شد.

هزینه عایق‌کاری حرارتی ساختمان‌های نوساز، حدود ۳ درصد هزینه ساخت است

در ایران به طراحی و زیبایی سازه‌ها بیشتر از کیفیت و صرفه‌جویی انرژی توجه شده است

راهکارهای کاهش مصرف انرژی در خانه

دریچه

۱- خاموش کردن لامپ‌ها و وسایل برقی

یکی از مهم‌ترین بخش‌های مصرفی در خانه، لامپ‌ها هستند. لامپ‌ها معمولا هر شب مورداستفاده قرار می‌گیرند. از طرفی، در مکان‌های کم‌نور خانه نیز گاهی لامپ روشن است. برای آنکه به‌طورچشمگیر از مصرف انرژی برق جلوگیری شود، باید لامپ‌های اضافی را خاموش کرد. خاموش کردن لامپ‌ها در خانه باید به یک عادت تبدیل شود، همچنین استفاده از وسایل برقی باید کاهش یابد تا مصرف و هزینه برق هم کم شود.

۲- استفاده از وسایل با برچسب مصرف انرژی A

سعی کنید از لوازم خانگی استفاده کنید که دارای برچسب مصرف انرژی A باشند. برای آنکه بتوانید مصرف برق یخچال را کاهش دهید، درجه حرارت آن را در ۳۸-۴۲ درجه فارنهایت و دمای فریزر را در ۰-۵ درجه فارنهایت تنظیم کنید. اگر یخچال شما حالت صرفه‌جویی در انرژی دارد، آن را فعال کنید. همواره نوار دور در یخچال و فریزر را بررسی کنید تا از اتلاف انرژی در این وسیله جلوگیری کنید. استفاده درست و بهینه از وسایل برقی، علاوه بر کاهش انرژی، طول عمر آنان را نیز افزایش می‌دهد.

۳- استفاده از ظرف با اندازه مناسب برای پخت

برای تهیه غذا به‌طورحتمی به ظرف خود توجه کنید. پختن غذا را با این روش اگر انجام دهید، به کاهش اتلاف انرژی کمک می‌کنید. باید دقت کنید که جوش آمدن آب در قابلمه‌ای بزرگ به مقدار زیادی انرژی گرمایی نیاز دارد. علاوه بر این، برای گرم کردن مواد غذایی کم به‌جای گاز از مایکروفر استفاده کنید. این کار مصرف انرژی گرمایی را کاهش می‌دهد.

۴- مراقبت در استفاده از ماشین ظرفشویی

ماشین ظرفشویی یکی از تکنولوژی‌های روز است که کمک می‌کند تا شستش ظرف‌ها راحت‌تر شود. با این حال، این وسیله برق مصرف می‌کند. برای استفاده از آن سعی کنید تا زمانی که کامل پر نشده است، آن را روشن نکنید و تا جایی که می‌توانید سطح استفاده از آن را کاهش دهید.

۵- شستن لباس‌ها با آب سرد

در ماشین لباسشویی، لباس‌ها را با آب سرد بشویید؛ این کار سبب کاهش مصرف انرژی می‌شود.

۶- استفاده از درزگیرها

درز در و پنجره را با درزگیرها بگیرید تا این کار جلوی هدررفت انرژی را بگیرد. سرما در تابستان و گرما در زمستان از این درزها خارج می‌شود. در چنین شرایطی، باید این نقاط شناسایی و از اتلاف انرژی جلوگیری شود.

۷- تنظیم درجه حرارت مناسب در خانه و عایق‌کاری تاسیسات

۲۰ درجه بهترین درجه حرارت در زمستان و تابستان است. شما با یک دماسنج می‌توانید آن را تنظیم کنید. راهروها همواره سردتر از فضاهای داخلی هستند، برای گرم کردن آنها نیازی نیست دمای وسایل گرمایشی را افزایش دهید. در اتاق‌هایی را که استفاده نمی‌کنید، ببندید تا خانه زودتر گرم یا سرد شود. در زمستان جلو پنجره‌ها از پرده‌های ضخیم استفاده کنید و در طول روز برای گرم کردن خانه، پرده‌ها را کنار بزنید و از نور خورشید استفاده کنید. پوشاندن دریچه کولر نیز برای کاهش هدررفت انرژی موثر است.

کنترل پنجره‌های بخش تاسیسات از دیگر راهکارهای اجرایی است. پنجره‌های دوجداره همواره از گزینه‌های مناسب برای جلوگیری از هدر رفتن انرژی هستند. به پنجره‌های خود رنگ دودی بزنید. اگر این مسئله شما را نگران نمای بیرونی ساختمان می‌کند، برای رفع این نگرانی نیز می‌توانید رنگ دودی را از داخل به پنجره‌های خود بزنید. این کار باعث جلوگیری از تلف شدن انرژی سرمایشی یا گرمایشی در فصول مختلف می‌شود. در طول روز، پرده‌های خانه خود را به کناری بزنید تا نه‌تنها از نور آفتاب، بلکه از گرمای آن نیز بهره ببرید.

در بیشتر خانه‌های امروزی از سیستم‌های گرمایشی پیشرفته‌ای به نام پکیج استفاده می‌شود. این سیستم‌های مدرن همواره بهتر از سیستم‌های قبلی بهینه شده‌اند و اتلاف انرژی آنها تا حد زیادی کاهش یافته است. تاسیسات گرمایشی خود را به‌روز کنید. دستگاه‌های جدیدتر با بازدهی و راندمان حرارتی بالاتر، گاز کمتری می‌سوزانند، کربن کمتری تولید می‌کنند و در نهایت داغ‌تر می‌سوزند. همچنین، یکی از بهترین روش‌ها برای کاهش مصرف انرژی در تاسیسات، کاهش دمای ترموستات است. در واقع، براساس اظهارات انجمن‌های معتبر، تجربیات نشان می‌دهند که با هر یک درجه کاهش دمای ترموستات، شما می‌توانید ۳ درصد از هزینه‌های قبوض خود کاهش دهید و علاوه بر آن، اگر شما هنگامی که در خانه حضور ندارید یا شب‌ها (حداقل ۱۶ ساعت در روز) دمای آن را ۱۰ درجه کاهش دهید، تا حدود ۱۴ درصد در هزینه گاز صرفه‌جویی کرده‌اید.

خانه‌های سبز، مصرف انرژی جهان را مدیریت می‌کنند

کشورهای جهان با تکیه بر انرژی‌های تجدیدپذیر به‌دنبال راهی برای جلوگیری از هدررفت انرژی و کمک به حفظ محیط‌زیست هستند. چنین طرح‌هایی با ایده‌هایی نظیر ساخت «خانه‌های سبز» یا خانه‌هایی که با محیط‌زیست سازگارتر هستند، بهینه‌سازی مصرف سوخت و حفظ منابع‌طبیعی و محیط‌زیست را میسر می‌سازند.

خانه سبز یک سازه سازگار با محیط‌زیست است که در آن از مصالح سازگار با محیط‌زیست و فرآیندهای کم‌مصرف استفاده شده است. خانه‌های سبز از ویژگی‌های ساختاری استثنایی استفاده می‌کنند که استفاده بهینه از منابع مانند آب و انرژی را تسهیل می‌کند.

براساس گزارش مجمع جهانی اقتصاد (WEF)، نصب پنل‌های خورشیدی جدید ارزان‌تر از سرمایه‌گذاری روی منابع زغال‌سنگ، گاز طبیعی یا سایر گزینه‌های سوخت فسیلی است. هزینه نگهداری و بهره‌برداری از یک ساختمان سبز در مقایسه با یک ساختمان غیرسبز کمتر است. با این کار، پولی آزاد می‌شود که صاحبان خانه می‌توانند در جای دیگر سرمایه‌گذاری کنند، اگرچه ساخت یک خانه سبز در مقایسه با یک خانه غیرسبز، ممکن است کمی هزینه‌بر باشد، اما کم بودن هزینه‌های بهره‌برداری و نگهداری از خانه‌های سازگار با محیط‌زیست باعث می‌شود که آنها با گذشت زمان بسیار مقرون به‌صرفه‌تر باشند.

ساختمان‌های سبز به منابع انرژی تجدیدناپذیر مانند زغال‌سنگ متکی نیستند. در عوض، آنها دارای پنل‌های خورشیدی برای استفاده از انرژی خورشیدی و پنجره‌هایی هستند که مقدار کافی نور طبیعی را وارد می‌کنند. این طرح استفاده از نور مصنوعی را به حداقل می‌رساند.

سوئد در شاخص انتقال انرژی مجمع جهانی اقتصاد، جزو کشورهای برتر در صرفه‌جویی انرژی است و ۵۴ درصد از انرژی این کشور از طریق انرژی‌های تجدیدشدنی تامین می‌شود. شبکه‌های هوشمند، منازل سوئدی‌ها را از مصرف‌کننده انرژی به تولیدکننده انرژی تبدیل کرده است.

براساس اهداف موردتوافق در سال ۲۰۱۸ ، کمابیش یک‌سوم از انرژی مصرفی در اروپا، باید تا سال ۲۰۳۰ از منابع تجدیدشدنی باشد که سوئد نقش پیشتازی را در این زمینه ایفا می‌کند.

سوئد به غیر از هدف قرار دادن ۱۰۰ درصد از تولید برق خود از انرژی تجدیدشدنی تا سال ۲۰۴۰، خانه‌ها را به مصرف‌کنندگان بهینه برق تبدیل کرده است. انرژی آبی و بیومس؛ ۲ منبع مهم انرژی در عصر حاضر محسوب می‌شوند. انرژی آبی یا هیدرولیک، نیرویی است که از حرکت آبی به‌دست می‌آید و ممکن است برای اهداف مفید مهار شود. انرژی آب مانند انرژی خورشید از منابع طبیعی انرژی است.

یادداشت

امیدآفرینی و بهبود کیفیت زندگی شهری

فرشید اسحاقی
کارشناس شهرسازی

استفاده از ظرفیت‌های شهروندی در اداره امور شهر و معنی‌دار کردن مشارکت شهروندان در حل مشکلات محلات، رویکردی است که در دوره اخیر مدیریت شهری به‌طورجدی دنبال شده و اکنون با اجرای طرح «من شهردارم» به منصه‌ظهور رسیده است.

اینکه شهروندان در مشارکتی فعال، برای موضوعات محله خود تصمیم بگیرند و اولویت‌های پروژه‌های محلی را تشخیص دهند، اتفاقی مهم است که این روزها در محلات پایتخت با اجرای طرح «من شهردارم» و بودجه‌ریزی مشارکتی برای شهر در حال رخ دادن است.

اما فارغ از هر نتیجه‌ای که در پایان نظرسنجی‌ها حاصل شود، توجه به ظرفیت‌های شهروند ـ رسانه برای تبیین هرچه بهتر خدمات شهری به شهروندان و افزایش آگاهی‌های مردمی از آنچه در خدمات روزانه به شهر در بخش‌های مختلف شهرداری ارائه می‌شود، موضوعی است که می‌تواند افزایش اعتماد به نهادهایی چون شهرداری را در پی داشته باشد. واقعیت آن است که در هزاره سوم، مفهوم شهروند ـ رسانه به‌عنوان ابزار مهم ارتباطی از کارکردهای مختلف برخوردار است که می‌تواند با برنامه‌ریزی و استفاده صحیح از این ظرفیت، ثمرات خوبی در امیدآفرینی و بهبود کیفیت زندگی شهری همراه داشته باشد. شهروند رسانه که عمدتا آثار منفی آن در بیان مشکلات، ضعف‌ها و نارسایی‌های خدماتی به شهروندان به چشم آمده و بیشتر نیز مورد سوءاستفاده جریانات حامی ناامیدی و القای ناکارآمدی، قرارگرفته است، اکنون می‌تواند با تبیین درست فعالیت‌ها و خدمات متناوب شهرداری به شهروندان، به بازویی برای افزایش اعتماد عمومی منجر شود. در چنین شرایطی می‌طلبد، مسئولان شهری با برنامه‌ریزی مناسب و ترسیم پیوست‌های رسانه‌ای ـ اجتماعی، بهره‌مندی از ظرفیت‌های شهروند ـ رسانه در پیشبرد اهداف عالیه مدیریت شهری در خدمت به شهروندان را دنبال کنند. بی‌تردید، توجه به آثار رسانه‌ای و اجتماعی طرح‌هایی چون «من شهردارم» و ظرفیت‌های نهفته در جریان شهروند ـ رسانه، می‌تواند فرصتی بی‌بدیل برای ارتقای کیفیت زندگی شهری را نیز به‌همراه داشته باشد.

چنانچه حس تعلق‌خاطر محلی، یکی از نیازهای مهم زندگی به‌ویژه زندگی شهروندی محسوب شده که پیامی مستتر در طرح‌هایی چون «من شهردارم» را در خود جای داده است. از این‌رو به‌واسطه همین حس تعلق است که شهروندان می‌توانند در قبال مسائل اجتماعی، فرهنگی، زیستی و شهری و برای داشتن شهری آباد و توسعه‌یافته، مسئولیت‌پذیر باشند.

به‌طورقطع، شهروندان برای اعلام نیازها و دیدگاه‌های خود در زندگی شهری باید تریبون داشته باشند تا مستقیم و بدون واسطه، خواسته‌ها، مشکلات و نیازهای خود در زندگی محله را به گوش مسئولان رسانده و از سویی، مسئولان نیز باید از طریقی با شهروندان در ارتباط باشند و بدانند باتوجه به نیازهای مخاطب، در چه مواردی برنامه‌ریزی کنند.

این مهم اکنون، با اجرای طرح «من شهردارم» در حال تحقق است که در صورت اجرای شفاف و کارآمد، افزایش اعتماد میان مخاطبان را به دنبال دارد و ظرفیت شهروند ـ رسانه به عاملی مهم برای تبیین خدمات به شهروندان تبدیل می‌شود و در نهایت، کیفیت زندگی شهری را ارتقا می‌بخشد. خلاصه کلام آنکه، توجه به مدیریت رسانه در اجرای طرح‌های مهمی که به‌طورمستقیم با شهروندان سروکار دارد، موضوعی است که می‌تواند به‌شکلی مطلوب، امیدآفرینی میان شهروندان و افزایش حس تعلق شهروندی را به‌همراه داشته باشد.

خبر

بهره‌برداری از ۵۰ هزار واحد نهضت ملی

رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی از برنامه بهره‌برداری ۵۰ هزار واحد نهضت ملی توسط آن بنیاد تا پایان شهریور امسال خبر داد و گفت: با احتساب ۵۰ هزار واحد جدید، تعداد واحدهای تحویل داده شده به متقاضیان توسط بنیاد در دولت سیزدهم، به ۱۹۷هزار واحد می‌رسد. اکبر نیکزاد، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در گفت‌وگو با پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی بخشی از برنامه‌های آن بنیاد را تا پایان شهریور امسال برشمرد. رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی گفت: حدود ۲۰ هزار از واحدهای نهضت ملی که توسط بنیاد مسکن در شهرها و روستاها در حال احداث است، بالای ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند که مالکان این واحدها منتظر پرداخت متمم وام مسکن شهری هستند. نیکزاد افزود: باتوجه به اینکه وام‌های مسکن در شهرها به ۵۵۰ میلیون تومان افزایش یافته است، با پرداخت مابه‌التفاوت وام تلاش می‌کنیم تا حداکثر در ۳ ماه آینده، ۲۰ هزار واحد با پیشرفت بالای فیزیکی تمام و تحویل مردم شود. در تلاش هستیم تا با پرداخت متمم تسهیلات تا پایان شهریور و قبل از بازگشایی مدارس، ۵۰ هزار واحد تکمیل و تحویل مردم شود. نیکزاد یادآور شد: با تکمیل و تحویل ۵۰ هزار واحد مسکونی توسط بنیاد مسکن، تعداد واحدهای احداث، تکمیل و تحویل داده شده توسط بنیاد مسکن، به ۱۹۷ هزار واحد خواهد رسید. استانداران پیگیر پرداخت وام هستند و در بانک‌ها جلساتی تشکیل شده تا روند تخصیص تسهیلات به مالکان واحدهایی که پیشرفت ساخت واحدهای‌شان مناسب است، تسریع شود. براساس اعلام رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، هم‌اکنون ۴۵۵هزار واحد نهضت ملی در شهرها و روستاها توسط آن بنیاد اجرایی شد که از این میزان، ۱۴۷ هزار واحد به متقاضیان تحویل شده است و ۳۰۸ هزار واحد نیز در سراسر کشور با پیشرفت‌های متفاوت در دست اجرا قرار دارد.

کارشکنی بانک مرکزی در اعلام آمار تورم بخش مسکن

آدرس غلط به مردم ندهیم!

عکس: صمت

بازار مسکن یکی از حوزه‌های مهم اقتصادی در بسیاری از کشورها است و تاثیر بسیاری بر اقتصاد، سیاست‌های دولتی و همچنین زندگی شهروندان می‌گذارد. از این‌رو، شفافیت در گزارش‌دهی آماری بازار مسکن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مفهوم شفافیت در بازار مسکن به‌معنای اطلاع‌رسانی صحیح و به‌موقع اطلاعات مربوط به قیمت‌ها، ویژگی‌های فیزیکی، قانونی و مالی ملک‌ها، شرایط بازار و همچنین تغییراتی که در بازار رخ می‌دهد، است. شفافیت در گزارش‌دهی آماری بازار مسکن به‌معنای ارائه داده‌های قابل‌اطمینان و دقیق درباره قیمت‌ها، میزان تقاضا و عرضه، نرخ خالص اجاره و سایر متغیرهای مرتبط است.

از این‌رو، سازمان‌های مرتبط نظیر بانک مرکزی و مرکز آمار باید با اجرای سیاست‌های مناسب، مانند تعیین قوانین و مقررات دقیق درباره گزارش‌دهی آماری بازار مسکن، افزایش تلاش برای نظارت بر بازار و تشویق به همکاری و شفافیت بین نهادهای مختلف، به افزایش شفافیت در بازار مسکن کمک کنند. اتفاقی که متاسفانه حداقل در این چند ماه اخیر تحقق پیدا نکرده و بانک مرکزی به‌طوردقیق، ۷ ماه است که انتشار آمار بازار مسکن را متوقف و آمار را پنهان می‌کند و رئیس بانک مرکزی می‌گوید که نرخ مسکن نزولی شده است! مسلما افزایش شفافیت در گزارش‌دهی آماری بازار مسکن به‌نفع همه عوامل این بازار است.

صمت در این گزارش به مشکلات ناشی از عدم ارائه آمار شفاف و دقیق درباره تورم بخش مسکن پرداخته است.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

آمارهای ضدونقیض از بازار مسکن

به‌تازگی مشاور وزیر مسکن و شهرسازی بااشاره به اقدامات انجام‌شده در حوزه‌های سیاست‌گذاری و ایجابی، از بازگشت آرامش به بازار مسکن خبر داده و اذعان کرده است: «براساس آمارها و برآوردهای انجام‌شده، متوسط نرخ یک مترمربع زیربنای واحدهای مسکونی معامله‌شده در شهر تهران در روزهای پایانی تیر نسبت به ماه‌های گذشته، کاهش قابل‌توجهی داشته است؛ به‌طوری که براساس آمارهای رسمی کاهش ۳.۸ درصدی قیمت‌ها را شاهد بوده‌ایم.»

نکته جالب اینجاست که مشاور وزیر مسکن و شهرسازی با استناد به چه آماری صحبت از کاهش نرخ در بازار مسکن می‌کند، در حالی که چندین ماه است بانک مرکزی به‌عنوان یک مرجع اصلی درباره انتشار آمار مربوط به تورم در کشور، هیچ آماری را منتشر نکرده است؟ در ضمن، اگر وزارت راه و شهرسازی آمار مشخصی از متوسط نرخ مسکن در شهر تهران دارد، پس چرا به‌صورت عمومی منتشر نمی‌کند و شفافیت در بحث آماری تنها به یک عدد کلی در رابطه با کاهش نرخ مسکن خلاصه شده است!

بارها و به‌طورمکرر، بسیاری از کارشناسان اقتصادی و تحلیلگران بازار مسکن تاکید کرده‌اند که شفافیت در بحث آماری، کمک بزرگی به ساماندهی بازار مسکن می‌کند، چراکه، هم مردم و هم متصدیان این حوزه می‌توانند با دید بازتری اقدام به برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کنند. بنابراین مطمئنا ارائه آمارهای بی‌هدف و سیاست‌گذاری‌های سلیقه‌ای، گرهی از بازار مسکن باز نمی‌کند و اعتماد مردم به پیشبرد و توسعه بازار مسکن را به‌کلی به‌دست فراموشی می‌سپارد. ارائه آمار روشن و شفاف هرچند بر افزایش قیمت‌ها دلالت داشته باشد، بسیار تاثیرگذارتر از این است که در این بازار پرتلاطم و آسیب‌دیده، صحبت از کاهش قیمت‌ها در بازار مسکن کنیم!

این درحالی است که در صورت ارایه درست آمار شفاف و دقیق، به‌عنوان‌مثال، مشتریان می‌توانند با دسترسی به داده‌های دقیق و قابل‌اعتماد، تصمیم‌گیری بهتری در زمینه خریدوفروش ملک‌ها داشته باشند و افراد و شرکت‌های فعال در این بازار نیز می‌توانند با داشتن داده‌های دقیق‌تر، بهبود عملکرد و افزایش راندمان خود را تجربه کنند.

> خریداران مصرفی چشم‌انتظار ارزان‌تر شدن ملک هستند و امید دارند بازار ملک، دستخوش تحولات منجر به کاهش قیمت‌ها شود

کاهش نرخ مسکن واقعیت ندارد

عطاالله آیت‌اللهی، کارشناس بازار مسکن به صمت گفت: اینکه در ماه‌های اخیر دائم از کاهش نرخ مسکن صحبت می‌شود، به واقعیت نزدیک نیست، چراکه برای کاهش نرخ مسکن، باید اتفاقات کلانی نظیر کاهش نرخ تورم و توافق‌های بین‌المللی برای رفع تحریم‌ها انجام گیرد وگرنه با سیاست‌گذاری‌هایی که در سال‌های اخیر درباره این بازار انجام گرفته است، نمی‌توانیم به کاهش قیمت‌ها امیدوار باشیم و صحبت از ثبات بازار مسکن کنیم،زیرا این اقدام، همانند دادن آدرس غلط به مردم است.

وی در ادامه افزود: از طرفی، باید در نظر گرفت که کاهش رشد قیمتی در ماه‌های اخیر به‌دلیل کاهش نقل و انتقالات در بازار مسکن بوده و رکود ایجادشده تا حدی ترمز قیمت‌ها را کشیده است. در این شرایط که نرخ مسکن سر به فلک کشیده، خریداران مصرفی چشم‌انتظار ارزان‌تر شدن ملک هستند و امید دارند که بازار ملک دستخوش تحولات منجر به کاهش قیمت‌ها شود. در نتیجه، اینکه بخواهیم سیاست‌گذاری‌های اخیر دولت را در ثبات قیمت‌ها دخیل بدانیم، خیلی درست نیست.

آیت‌اللهی با بیان اینکه بعید است سیاست‌گذاری‌های بازار مسکن رنگ اجرایی بگیرد به صمت توضیح داد: ممکن است طرح یک برنامه برای بازار مسکن روی کاغذ بسیار خوب و مناسب باشد، اما آن چیزی که مهم است، تطبیق این برنامه با شرایط حال حاضر بازار ملکی در ایران است که اهمیت دارد. همچنین، نحوه اجرایی شدن برنامه‌های درپیش‌گرفته‌شده برای این بازار پرتلاطم نیز باید موردبررسی قرار گیرد. دولت باید با نظارت مستمر بر نهادهای مرتبط با بازار مسکن، این بستر را فراهم کند تا آمار منظم و دقیق که همراه با داده‌های واقعی است، منتشر شود تا با این کار همه ذی‌ربطان و ذی‌نفعان بازار مسکن بتوانند نسبت به آینده، برنامه‌ریزی بهتری داشته باشند.

راه‌حل چیست؟

این کارشناس بازار مسکن در رابطه با راهکارهایی که می‌تواند به حل مشکل بازار مسکن بینجامد، توضیح داد: بازار مسکن در ایران با چالش‌های بزرگی روبه‌رو شده است و بیشتر این مشکلات از اقتصاد کشور ما سرچشمه می‌گیرد. بنابراین اگر قرار است اقدامی انجام گیرد که مردم بتوانند راحت‌تر به مسکن مناسب دسترسی داشته باشند، باید پایه و ریشه مشکلات هدف قرار گیرد. زمانی که سرمایه به سمت بازار ملک سرازیر شود، دیگر در بحث تولید مشکلی دیده نمی‌شود و به‌تبع آن، عرضه و تقاضا در بازار مسکن به‌تعادل می‌رسد.

نبود یک آمار واقعی و برنامه جامع عملیاتی و همه‌جانبه همیشه موردنقد قرار است و باید مسیر تامین، مدیریت و کنترل بازار مسکن به‌طورکامل، شفاف، روشن و مشخص و با تغییر مدیریت‌ها، قابلیت ارزیابی مداوم برنامه‌ریزی‌ها مهیا شود.

نبود اطلاعات پایه برای بهبود بازار مسکن

شهریار شقاقی، کارشناس بازار مسکن در رابطه با این موضوع به صمت می‌گوید: اطلاعات و داده‌های اولیه آماری در همه موضوعات به‌ویژه بازار مسکن باید درست و دقیق باشد تا بتوانیم با استفاده از جامعه آماری به‌دست‌آمده، استراتژی موردنظر را تنظیم و اجرا کنیم. متاسفانه این اتفاق در کشور ما آن‌طور که باید رخ نمی‌دهد و اطلاعات پایه‌ای که بتواند به ساماندهی بازار مسکن کمک کند، به‌طوردقیق وجود ندارد. اکنون نه‌تنها در بخش مسکن، بلکه در بیشتر بخش‌های کشور، اطلاعات جامع و دقیقی وجود ندارد که قابل‌استناد باشد.

وی افزود: بدون داشتن اطلاعات اولیه، برنامه‌ریزی برای بیشتر اقدامات بی‌نتیجه می‌ماند. علم آمار بسیار مهم و کارآمد است و همه حوزه‌ها به‌ویژه آنهایی که با دانش ریاضیات در ارتباط هستند، از این دانش سود می‌برند. علم آمار، با تخمین زدن متفاوت است و هرکدام کاربرد و معنی متفاوتی برای خود دارند. ضرورت دارد به آمارهای منتشرشده از سوی مرکز آمار، بانک مرکزی و وزارت راه و شهرسازی نظارت بیشتری شود؛ چراکه در حال حاضر پایه درستی از بررسی‌های آماری در کشور مشاهده نمی‌شود و این موضوع بازار مسکن را از ثبات دور نگه می‌دارد.

آزمون و خطا در حل مشکلات بازار مسکن

تخمین زدن، نخستین اقدامی است که در نبود اطلاعات آماری مناسب انجام می‌گیرد. متاسفانه این موضوع در نهایت، چالش‌های مختلفی را به‌وجود می‌آورد. در سال‌های اخیر و به‌دنبال ایجاد بحران‌های فراوان در بازار مسکن، سازمان مالیاتی با هدف تامین مسکن موردنیاز مردم و همچنین، کاهش مبالغ رهن و اجاره، اجرای قانون دریافت مالیات از خانه‌های خالی را با جدیت بیشتری پیگیری کرد،اما باتوجه به نبود آمار دقیق از تعداد خانه‌های خالی تا به امروز، موفق به اجرایی کردن اهداف خود در این زمینه نشده است.

با ساخت مسکن در کشور، همه نهادها از جمله مردم، سازنده‌ها و شهرداری‌ها می‌توانند سود ببرند، اما از رکود مسکن نمی‌تواند هیچ فرد و نهادی بهره‌مند شود. اکنون برنامه‌ریزی‌ها برای ساخت مسکن به‌نحوی حرکت نمی‌کند که به ساماندهی این بازار پرتقاضا امیدوار باشیم.

نیاز بازار مسکن به برنامه‌ریزی

شقاقی با بیان اینکه در حال حاضر، بازار مسکن در رکود به سر می‌برد، گفت: البته این رکود می‌تواند به‌خاطر شرایط فصلی نیز باشد، چراکه در فصل زمستان خریدوفروش و جابه‌جایی مستاجران به‌ندرت انجام می‌گیرد. سال‌ها است که شاهد رکود در بخش مسکن هستیم و تاکنون شاهد رونقی که بتواند وضعیت نابسامان بازار مسکن را نجات دهد، نبوده‌ایم.

وی در پایان گفت: اگر تدبیر درستی برای بخش مسکن اندیشیده نشود، این بخش همچنان به‌عنوان یک معضل بزرگ برای متولیان این امر باقی خواهد ماند. همچنین، مشکلات مسکن در مدت زمان کوتاه برطرف نمی‌شود، اما با ارائه یک برنامه‌ریزی صحیح و اراده لازم، به‌مرور زمان رکود در این بخش از بین خواهد رفت.

> اطلاعات و داده‌های اولیه آماری در همه موضوعات به‌ویژه بازار مسکن باید درست و دقیق باشد تا بتوانیم با استفاده از جامعه آماری به‌دست‌آمده، استراتژی موردنظر را تنظیم و اجرا کنیم

سخن پایانی

مسکن به‌عنوان یک کالای ناهمگن، بادوام، غیرمنقول، سرمایه‌ای، مصرفی و دارای پیامدهای جانبی، بخش قابل‌توجهی از بودجه خانوارها، هزینه‌ها و سرمایه‌گذاری ثابت ناخالص ملی را به خود اختصاص داده است و نقش زیادی در اشتغال و ارزش‌افزوده کشورها دارد. در این میان، یکی از موارد بسیار مهم و قابل‌تاکید در امر مسکن، پیش‌بینی نرخ و عوامل متاثر بر نرخ این کالا است.

دسترسی به اطلاعات، آمار و داده‌های دقیق و ارزشمندی مثل تعداد معاملات ثبت‌شده در هر منطقه، میانگین نرخ معاملات و روند تغییرات نرخ مسکن در مناطق و محلات گوناگون به خریداران و سرمایه‌گذاران این حوزه کمک می‌کند تا فرصت‌های بازار مسکن را به‌درستی شناسایی و بهترین تصمیم را نه برپایه پیش‌بینی‌های شهودی، بلکه براساس آمار واقعی بازار مسکن اتخاذ کنند.

همکاری نکردن دولت با بخش خصوصی، بستر اقتصادی نامناسب، انتشار آمارهای متفاوت از سوی نهادهای ذی‌ربط، بی‌توجهی بانک‌ها برای پرداخت تسهیلات مرتبط و ناتوانی دولت در تحقق وعده‌هایش، تنها بخشی از عوامل نابسامانی بازار مسکن است که با آن روبه‌رو هستیم. دست خالی وزارت راه و شهرسازی برای ساخت سالی یک‌میلیون واحد، تحقق وعده‌های دولت را برای ساماندهی بازار مسکن تاحدودی دشوار کرده است؛ وعده‌ای که اگر با همکاری بخش خصوصی و استفاده از تجربه انبوه‌سازان انجام می‌گرفت، می‌توانست موفق‌تر پیش رود.

اکنون تنها راه ساماندهی بازار مسکن و افزایش تولید، توجه به رفع موانع فوق آن‌هم با همکاری و برنامه‌ریزی تمام بخش‌ها با دولت است تا با یک عملکرد یکپارچه، عرضه و تقاضا در این بازار حیاتی به تعادل برسد، از این‌رو ضرورت دارد تا آمارهای منتشرشده با هم هماهنگی نسبی داشته باشند و وعده‌هایی که برای بازار مسکن داده می‌شود، بر زیرساخت‌ها و منابع موجود در کشور متکی باشد.

نگاهی به تفاوت‌های میان نرخ تورم رسمی و احساس تورمی مردم

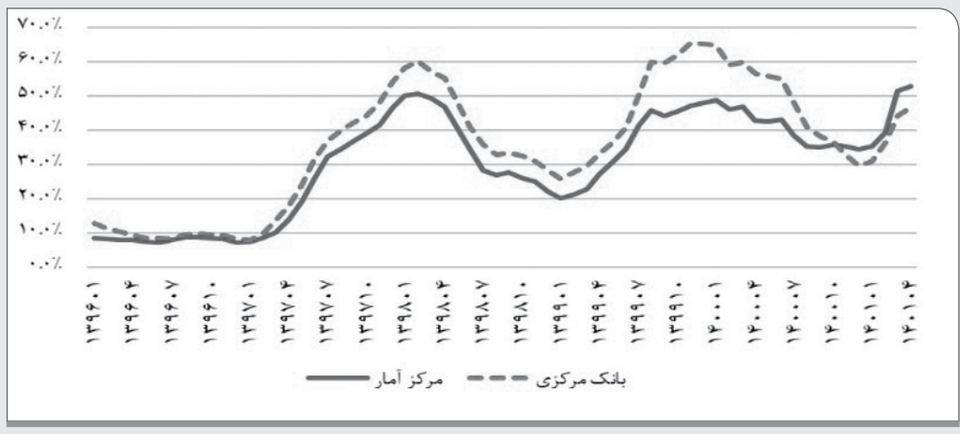
تورم واقعی بازار، انتظارات تورمی را شکل می‌دهد

امیرعباس آذرم‌وند: براساس افکارسنجی‌های انجام‌شده، در مرداد ۱۴۰۱، میانه نرخ تورم احساس‌شده توسط مردم، ۸۶ درصد بوده، این در حالی است که بانک مرکزی و مرکز آمار، نرخ تورم نقطه به نقطه این ماه را به‌ترتیب ۴۶ و ۵۱ درصد اعلام کرده‌اند. تفاوت نرخ تورم احساس‌شده و نرخ تورم اعلام‌شده در میان‌مدت به آمارهای رسمی کشور خدشه وارد خواهد کرد. همچنین، مطالعات مختلف نشان می‌دهد که انتظارات تورمی شکل‌گرفته افراد، متاثر از درک آنها از تورم است. بنابراین، سیاست‌گذار پولی برای اجرای سیاست پولی، باید نرخ تورم احساس‌شده توسط افراد را به‌طورمستمر رصد کند. صمت در تحلیل پیش‌رو با تکیه بر یک گزارش تحلیلی که از سوی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی منتشر شده، نگاهی دوباره به تفاوت‌های میان نرخ تورم رسمی و احساس تورمی مردم داشته است.

اختلاف و تناقض داده‌ها ادامه دارد

یکی از ویژگی‌های اقتصاد ایران این است که علاوه بر تفاوت ذهنیت مردم از تورم و نرخ رسمی آن، خود نرخ‌های تورم اعلامی توسط ۲ نهاد مرجع اعلام آمار نیز تفاوت‌های قابل‌توجهی با یکدیگر دارند. حتی در سال‌های گذشته، بسته به اینکه نرخ تورم کدام‌یک از نهادها کمتر بوده، آمار تورم آن نهاد توسط دولتمردان به‌عنوان عملکرد پذیرفته و ارائه شده است. این در حالی است که ارائه گزارش عملکرد سیاست‌گذار براساس نرخ تورم پایین‌تر؛ گرچه از منظر ارائه عملکرد راهگشا است، اما براساس مطالعات مختلف بین‌المللی، نرخ تورم انتظاری جامعه براساس نرخ تورم ملموس در بازار تعیین می‌شود و در اصل،نرخ تورم اعلام نهاد آماری در حد آمارهای روی کاغذ باقی می‌مانند.

۲ نهاد اعلام تورم در کشور، مرکز آمار و بانک مرکزی هستند. بانک مرکزی از سال ۱۳۱۵ اقدام به محاسبه شاخص نرخ مصرف‌کننده برای مناطق شهری کرده است.

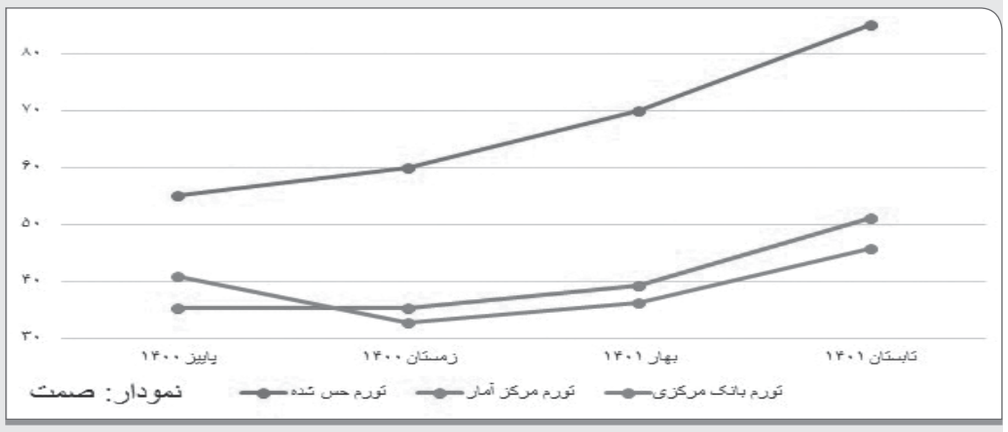
برای محاسبه شاخص نرخ مصرف‌کننده، این نهاد طرح هزینه - درآمد خانوار را در ۷۹ شهر اجرا می‌کند. از پاییز ۹۷ بانک مرکزی دیگر شاخص نرخ خود را به‌شکل آماری منتشر نمی‌کند.

مرکز آمار هم از سال ۷۴ نرخ تورم مناطق روستایی و از سال ۸۱ نرخ تورم مناطق شهری را محاسبه می‌کند. از مهم‌ترین دلایل تفاوت در آمارهای مرکز آمار و بانک مرکزی، تفاوت در ضرایب اهمیت است. به‌عنوان نمونه، در اردیبهشت ۹۸ نرخ تورم نقطه به نقطه بانک مرکزی به ۶۰ درصد رسیده و در صورتی‌که نرخ تورم بانک مرکزی براساس ضرایب اهمیت مرکز آمار ایران محاسبه شود، این نرخ در اردیبهشت ۱۳۹۸حدود ۵۵ درصد می‌شد.

همچنین، نرخ تورم نقطه به نقطه مرکز آمار در زمان موردبحث، ۵۱ درصد اعلام شده بود.

جامعه تورمی ۳۰درصد بیشتر از نرخ مرکز آمار را حس کرد

بازوی پژوهشی مجلس از پاییز ۱۴۰۰ با هدف برآورد انتظارات تورمی و شاخص اعتماد مصرف‌کننده به‌صورت فصلی و در هفته دوم ماه میانی هر فصل، افکارسنجی از خانواده‌های شهری انجام می‌دهد. این بررسی‌ها نشان می‌دهند که میانه و میانگین پیراسته نرخ تورم بیان‌شده توسط مردم از پاییز ۱۴۰۰ تا تابستان ۱۴۰۱ نشان‌دهنده این وضعیت است. نکته مهم آنکه، این موضوع تنها منحصر به اقتصاد ایران نیست و در سایر جهان نیز، تفاوت در نرخ تورم احساس‌شده و نرخ تورم رسمی وجود دارد. برای مثال، نرخ تورم احساس‌شده در اتحادیه اروپا و کانادا و حتی ژاپن به‌مراتب بیش از نرخ تورم رسمی آنها است. در اتحادیه اروپا در حالی که در سال ۲۰۲۱ نرخ تورم نزدیک صفر بوده، احساس مردم از تورم حدود ۵ درصد بوده است.

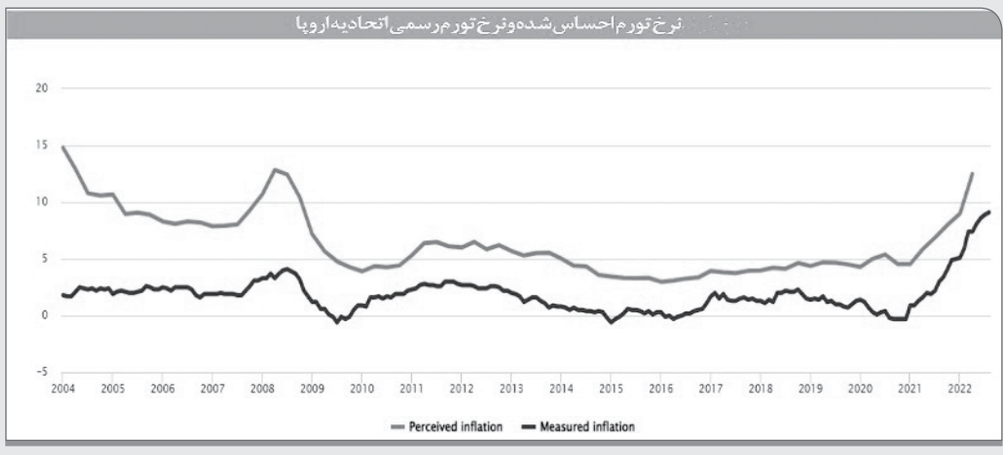

عوامل گوناگونی در اهمیت توجه به نرخ تورم احساس‌شده جامعه وجود دارد. یکی از دلایل مهم توجه به این موضوع، بی‌اعتبار شدن آمارهای رسمی است. در صورتی که احساس افراد از تورم، تفاوت قابل‌توجهی با نرخ تورم اعلامی نهادهای رسمی داشته باشد، به‌تدریج، آمارهای رسمی اعتبار خود را از دست می‌دهند و بی‌اعتمادی به نظام آماری گسترش می‌یابد.

این موضوع تنها به اقتصاد ایران محدود نمانده است و در سایر نقاط جهان نیز، میان تفاوت در نرخ تورم احساس‌شده و نرخ تورم رسمی وجود دارد. در اتحادیه اروپا، کانادا و حتی ژاپن نیز مردم به مردم بیش از نرخ تورم رسمی، احساس تورم دارند. برای مثال، در حالی که در اتحادیه اروپا، نرخ تورم در سال ۲۰۲۱ نزدیک به صفر بوده، احساس مردم از تورم نزدیک به ۵ درصد بوده است.

مطالعات متعدد نشان می‌دهند که انتظارات تورمی همبستگی بالایی با تورم احساس‌شده افراد دارند.

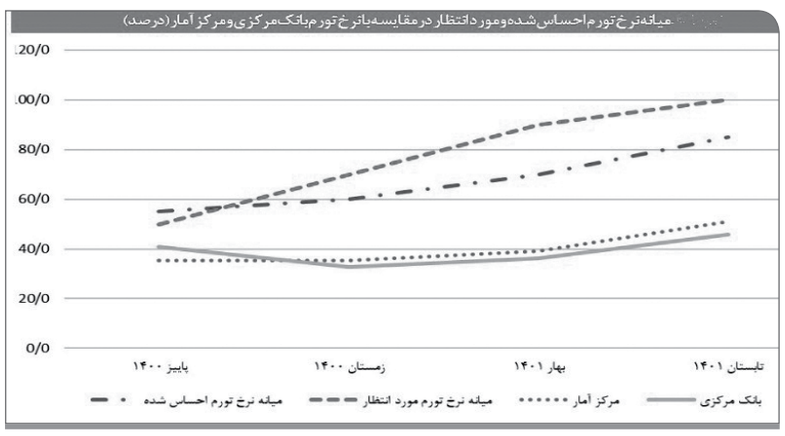
در ایران، میانه نرخ تورم احساس‌شده افراد از گذشته با میانه نرخ تورم موردانتظار آنها در یک سال آینده نزدیک است که هردو اختلاف قابل‌توجهی با نرخ تورم اعلام‌شده از سوی نهادهای رسمی دارد.

این موضوع با شدت کمتری در کانادا هم مشاهده می‌شود. با این حال، در این کشور نرخ تورم احساس‌شده مردم، در بیشتر زمان‌ها، با تورم رسمی منطبق بوده است که این موضوع اعتبار بانک مرکزی در سیاست‌گذاری پولی را نشان می‌دهد. در ژاپن نیز باوجود نوسان نرخ تورم رسمی در حدود صفر درصد، مردم تورمی معادل ۵ درصد را در زندگی روزمره خود احساس می‌کنند.

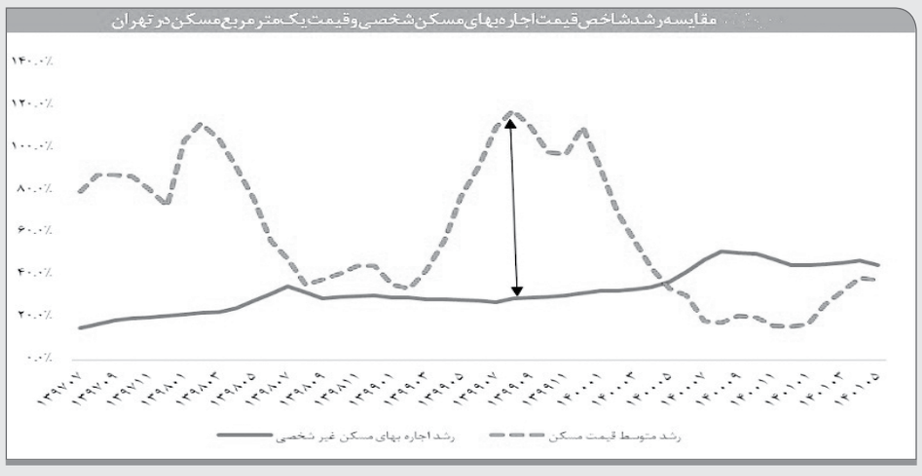
انتظارات تورمی و اهمیت احساس تورم در جامعه

دلایل فراوانی درباره اهمیت توجه به نرخ تورم احساس‌شده افراد جامعه در ادبیات علم اقتصاد وجود دارد. یکی از دلایل مهم توجه به این موضوع از اعتبار ساقط شدن، آمارهای رسمی کشور است. در واقع، اگر احساس افراد از نرخ تورم تفاوت زیادی با نرخ تورم اعلام‌شده از سوی نهادهای رسمی داشته باشد، به‌تدریج آمارهای رسمی و نه‌فقط آمارهای مربوط به نرخ تورم، برای افراد جامعه بی‌اعتبار می‌شوند و بی‌اعتمادی به نظام آماری گسترش خواهد یافت. مطالعات مختلف نشان می‌دهند که انتظارات تورمی افراد همبستگی زیادی با تورم احساس‌شده جامعه دارد. یک مطالعه در سال ۲۰۱۶ میلادی نشان می‌دهد که با بررسی نرخ‌های تورم احساس‌شده و انتظارات تورمی افراد در امریکا، برای اکثریت جامعه نرخ تورم احساس‌شده با انتظارات تورمی آنها مشابه بوده است. در این میانه نیز، نرخ تورم احساس افراد از گذشته با میانه نرخ تورم موردانتظار آنها در یک سال آینده نزدیک است و البته هردو اختلاف قابل‌توجهی با نرخ تورم اعلام‌شده از سوی ۲ نهاد مرجع کشور در حوزه تهیه آمار دارد. از آنجا که در سیاست هدف‌گذاری تورمی یکی از اهداف سیاست‌گذار پولی، جهت‌دهی انتظارات تورمی است، شکل‌گیری انتظارات تورمی براساس تورم احساس‌شده، اهمیت توجه به تورم احساس‌شده را دوچندان می‌کند.

نقش پررنگ مسکن در درک متفاوت از یک شاخص

مسکن با وزن نزدیک ۳۰ درصدی از شاخص نرخ مصرف‌کننده، یکی از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر احساس مردم از تورم است. درباره نحوه محاسبه هزینه مسکن در شاخص نرخ مصرف‌کننده، ۲ نکته کلیدی وجود دارد. در محاسبه شاخص نرخ مسکن در شاخص نرخ مصرف‌کننده از هزینه‌های مرتبط با مسکن (مانند اجاره) استفاده می‌شود، در حالی که وقتی خانوارها به تغییرات نرخ مسکن می‌اندیشند، احتمالا به این موضوع اشاره می‌کنند که هزینه خرید خانه چقدر است و بخش مهمی از خانواده‌ها ممکن است تصوری از هزینه خرید خانه نداشته باشند. این موضوع به‌ویژه در دوره‌های شوک قیمتی مسکن می‌تواند بسیار مهم باشد. در واقع، در دوره‌های افزایش ناگهانی نرخ مسکن، نرخ تورم احساس‌شده خانوار، با این تلقی که نرخ خرید خانه افزایش یافته است، تغییر می‌کند، در حالی که شاخص نرخ مصرف‌کننده به‌دلیل لحاظ کردن هزینه استفاده از خانه، افزایش چندانی ندارد. آمارهای رسمی نشان می‌دهند که مسکن حداقل در ۲ دوره، جهش قیمتی بیش از ۱۰۰ درصد داشته، از همین‌رو در همین زمان، نرخ رشد اجاره که مبنای محاسبه شاخص نرخ مسکن در شاخص نرخ مصرف‌کننده است، رشدهای کمتر از ۳۰ درصدی را تجربه کرده است. در واقع، در اردیبهشت ۹۸ و آبان ۹۹ خانوار تهرانی به‌ترتیب با رشد ۱۱۲ درصدی و ۱۱۸ درصدی مواجه شده‌اند و رقم منعکس‌شده در شاخص نرخ مصرف‌کننده بابت رشد اجاره‌بهای مسکن در تهران با نزدیک ۹۰ درصد اختلاف، به‌ترتیب ۲۲ و ۲۹ درصد بوده است. نکته دیگر درباره هزینه مسکن در شاخص نرخ مصرف‌کننده به نحوه محاسبه شاخص نرخ مسکن برای خانواده‌های خودمالکی برمی‌گردد. در این‌باره، ۳ رویکرد وجود دارد؛ بسیاری از آژانس‌های آماری از رویکرد معادل اجاره استفاده می‌کنند که در آن خدمات به‌دست‌آمده از مسکن متعلق به ارزش اجاره آنها است. این رویکرد مستلزم دریافت اطلاعات از روند اجاره‌بها است.

سایر آژانس‌های آماری از رویکرد هزینه کاربر استفاده می‌کنند که هزینه‌های واقعی و انتسابی به خدمات مسکن متعلق به آنها را شامل می‌شود. برخی کشورها هزینه‌های انتسابی را لحاظ نمی‌کنند؛ بنابراین تنها هزینه‌های نقدی واقعی با استفاده از رویکرد پرداخت‌ها که نوعی از رویکرد هزینه کاربر است، لحاظ می‌شود. بدیهی است، بسته به اینکه کدام‌یک از روش‌ها مبنا باشد، نرخ تورم متفاوت خواهد بود.

در ایران مرکز آمار و بانک مرکزی معادل اجاره افراد مالک را به‌عنوان هزینه اجاره لحاظ می‌کنند. نکته دیگر درباره اثر هزینه مسکن به نحوه آمارگیری و محاسبه شاخص برمی‌گردد. در حال حاضر مرکز آمار ایران، براساس توصیه راهنمای ۲۰۰۴ تهیه شاخص‌های قیمت، نمونه‌ای ۵هزارتایی از خانواده‌ها دارد که هر ماه به آنها مراجعه و هزینه اجاره را جست‌وجو می‌کند.

بدیهی است که در این روش همواره بخش مهمی از خانواده‌ها هزینه اجاره‌شان نسبت به ماه‌های گذشته تغییر خاصی نکرده است و در مقایسه با افزایش واقعی رخ داده در هزینه اجاره، این روش به‌نوعی کم‌برآوردی دارد.

در واقع، به‌دلیل آنکه بخش مهمی از مستاجران هنوز با قراردادهای قبلی در حال پرداخت هزینه اجاره هستند، منطقی است که در شاخص نرخ قراردادهای جدید وزن کمتری داشته باشند.

نیاز جدی به محاسبه نرخ تورم روزانه

درباره علل رفتاری تفاوت میان تورم احساس‌شده و رسمی، بررسی‌ها نشان می‌دهد که افراد تحت‌تاثیر دو تورش جدی قرار دارند؛ تورش اول در نظر گرفتن اقلام خریداری‌شده روزمره به‌جای کل سبد توسط افراد است. در حقیقت، افراد برای بیان درک خود از تورم به رشد نرخ کالاهایی که به‌صورت متداول خریداری شده، رجوع می‌کنند. این موضوع سبب شده است تا شاخص نرخ روزمره معرفی و با استفاده از آن، نرخ تورم روزمره محاسبه شود. مطالعات نشان می‌دهند که افراد در زمان اعلام احساس خود از نرخ تورم در مقایسه با قیمت‌های کاهشی یا ثابت بیشتر به قیمت‌های افزایش‌یافته، توجه می‌کنند. با در نظر گرفتن این تورش، تفاوت بیان‌شده تا حد زیادی قابل‌توضیح است؛ بنابراین پیشنهاد می‌شود نرخ تورم روزمره و نرخ تورم درک‌شده براساس شاخص‌های مذکور توسط نهادهای آماری محاسبه و همراه با شاخص‌های نرخ منتشر شوند. عامل دیگری که در توضیح تفاوت در نرخ تورم احساس‌شده و نرخ تورم رسمی نقش دارد، داشتن دانش و آگاهی کافی از تحولات شاخص قیمت‌ها، نحوه محاسبه آن و تفاوت با گرانی است. از این منظر، تلاش در راستای آموزش عمومی در میانه تورم، تفاوت آن با هزینه زندگی، روش محاسبه آن و همچنین ارائه اطلاعاتی درباره چشم‌انداز و روندهای آتی تورم می‌تواند بر کاهش تفاوت مذکور اثرگذار باشد. با همه این بحث‌ها، نرخ تورم بالا در نیم قرن گذشته ایران، از مسائل اصلی کشور بوده است. باوجود اعلام نرخ تورم توسط ۲ نهاد آماری یعنی مرکز آمار و بانک مرکزی، مسئله‌ای که همواره موردابهام بوده است، منطبق نبودن تورم اعلام‌شده توسط این ۲ نهاد با نرخ تورم احساس‌شده توسط جامعه است. همان‌طور که گفته شد، در میانه تابستان ۱۴۰۱، نرخ تورم احساس‌شده مردم، حدود ۸۶ درصد و نرخ تورم اعلام‌شده از طرف بانک مرکزی و مرکز آمار؛ به‌ترتیب ۴۶ و ۵۱ درصد اعلام شده بودند. از عوامل مهمی که سبب می‌شود نرخ تورم احساس‌شده مردم با نرخ تورم محاسبه‌شده نهادهای رسمی خوانایی نداشته باشد، تفاوت افراد در موقعیت‌های طبقاتی متفاوت است. افراد هر طبقه اجتماعی ـ اقتصادی به‌طورمعمول سبد مصرفی مشابهی دارند که این نیز موجب می‌شود در هر دوره، هر لایه طبقاتی، درکی متفاوت از میزان جهش‌های قیمتی رخ‌داده در اقتصاد داشته باشد. به‌همین‌دلیل، توصیه می‌شود که نرخ تورم را برای گروه‌های اجتماعی دیگری مانند صاحبان خانه و مستاجرها، فقرا و سرمایه‌داران، خانوارهای فارغ‌التحصیل دانشگاهی و افراد فاقد تحصیلات آکادمیک و... محاسبه و اعلام کنند.

پرونده

آنچه باید درباه تورم بدانید

تورم یا Inflation به‌معنای افزایش مداوم و پیوسته سطح عمومی نرخ کالاها و خدمات در یک جامعه و برای یک دوره زمانی معین است.

تورم باعث می‌شود قدرت خرید خانوارها کاهش یابد که این کاهش قدرت خرید در همه کالاها یکسان نخواهد بود و همین امر پیش‌بینی شرایط اقتصادی و تحلیل فرصت‌های سرمایه‌گذاری را با دشواری مواجه می‌کند.

به‌گفته اقتصاددانان دو دلیل عمده برای به‌وجود آمدن تورم وجود دارد:

• کاهش عرضه کل یا افزایش تقاضای کل

• رشد عرضه پول مازاد بر رشد اقتصادی یا همان رشد نقدینگی

هنگامی‌که تعادل عرضه و تقاضا برهم می‌خورد و در یک بازار تقاضای بیشتری شکل می‌گیرد یا به هر دلیلی عرضه کالا نسبت به قبل کاهش پیدا می‌کند، نرخ نیز افزایش می‌یابد که منجر به ایجاد تورم می‌شود. اگر این عدم تناسب عرضه و تقاضا مداوم باشد، می‌تواند منجر به ایجاد تورم شدید و مزمن شود.

نکته مهم این است که افزایش تقاضا لزوما با افزایش تعداد متقاضیان همراه نیست، بلکه عاملی همچون افزایش عرضه پول و اعتبار نیز باعث تحریک تقاضای مصرف‌کنندگان می‌شود که اگر این تقاضا بیشتر از ظرفیت تولید اقتصاد باشد، باز هم منجر به افزایش نرخ می‌شود.

این مورد که به اثر کشش تقاضا معروف است ماحصل افزایش نقدینگی در دسترس عموم و عرضه پول (چاپ پول) است.

کاهش عرضه نیز مانند افزایش تقاضا تعادل در بازار موردنظر را با مخاطره مواجه می‌کند که منجر به افزایش نرخ می‌شود.

این افزایش نرخ حتی می‌تواند در نهاده‌های تولید باشد و نرخ تمام‌شده محصولات کارخانه‌ها را افزایش دهد. این افزایش در بهای تمام‌شده تولید منجر به افزایش نرخ فروش محصولات می‌شود که ماحصل آن تورم خواهد بود. به افزایش هزینه‌های تولید اثر فشار هزینه نیز گفته می‌شود.

به‌طور خلاصه همان عوامل ایجاد تورم را می‌توان به‌عنوان تشدیدکننده تورم در نظر گرفت. تداوم چاپ پول که عرضه پول را بیشتر می‌کند و منجر به افزایش نقدینگی در جامعه می‌شود، اتخاذ سیاست‌های پولی انبساطی، کسری بودجه و استقراض دولت از بانک مرکزی و دلایل دیگری که منجر به کاهش عرضه یا افزایش تقاضا یا افزایش نقدینگی شود ازدیادکننده تورم هستند.

▣ تورم چگونه محاسبه می‌شود؟

نرخ تورم شاخصی است که ارزش پول و قدرت خرید در یک بازه زمانی را به ما نشان می‌دهد. البته شاخص‌های قیمتی زیادی در اقتصاد وجود دارند که می‌توان از هر کدام برای محاسبه نرخ تورم استفاده کرد؛ مانند شاخص بهای (قیمت) مصرف‌کننده، شاخص بهای (قیمت) تولیدکننده و شاخص نرخ عمده‌فروشی، اما عموما از شاخص نرخ مصرف‌کننده (CPI) یا Consumer Price Index در محاسبه نرخ تورم استفاده می‌شود.

بازه زمانی که این نرخ در آن محاسبه می‌شود می‌تواند هفتگی، ماهانه یا سالانه برای یک سبد کالایی که ازسوی بانک مرکزی تعیین و هر چند سال یک بار در آن بازنگری می‌شود، باشد.

نرخ تورم اقتصاد می‌تواند در ۳ سطح تعریف شود:

۱. تورم خزنده: منظور از تورم خزنده، تورمی است که در آن قیمت‌ها به‌طور آرام و خفیف شروع به افزایش می‌کنند. در این نوع از تورم، قیمت‌ها در طول سال در نهایت تا سقف ۸ درصد رشد خواهند کرد.

۲. تورم شدید: تورم شدید، تازنده یا شتابان، تورمی است که با سرعت بیشتری باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود. این تورم در طول سال بین ۱۵ تا ۲۵ درصد تعریف شده است.

۳. تورم بسیار شدید: تورم بسیار شدید به‌معنای ۲ برابر شدن قیمت‌ها در طول ۶ ماه سال است یا تورمی که تنها در عرض یک ماه، نرخ اجناس را ۵۰ درصد افزایش داده. از این نوع تورم، با عناوین تورم افسارگسیخته، ابرتورم یا حتی فوق‌تورم هم یاد می‌کنند.

▣ راه کنترل تورم چیست؟

تورم یک پدیده پولی است؛ بنابراین با کمک سیاست‌های پولی و مالی می‌توان آن را مدیریت و مهار کرد. در صورتی که این سیاست‌ها درست و به‌موقع اتخاذ شوند می‌توانند باعث مهار تورم شوند. به‌عنوان مثال یکی از ابزارهای کنترل تورم بالا بردن نرخ بهره بانکی است.

این کار که به‌معنی گران شدن پول است باعث می‌شود پول‌های سرگردان در جامعه که در بازارهای مختلف باعث ایجاد تلاطم می‌شوند جمع شوند و کاهش نقدینگی یکی از راه‌های کاهش میل به مصرف خواهد بود. هرچه مصرف کاهش یابد نرخ کالاها و خدمات نیز کاهش خواهد یافت.

یک کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت:

موفقیت، نیازمند «ثبات» در اقتصاد است

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

یکی از منتقدان اقتصاد با اشاره به انتشار آمارهای غیرواقعی ازسوی مراجع رسمی محاسبه آمار می‌گوید: «تصور کنیم که نهادهای رسمی کشور به‌جای اینکه اطلاعاتی درست به مردم و سرمایه‌گذاران بدهند، به ارائه آمارهای خلاف واقع بپردازند. ممکن است برای چند ماه هم بازار با کاهش انتظارات تورمی روندی باثبات به خود بگیرد، اما شک نکنید به‌سرعت با معلوم شدن نادرستی اخبار، شرایط ناگهان دگرگون و همه رشته‌ها پنبه خواهد شد.»

محمدتقی فیاضی که سال‌ها در مراکز مطالعاتی اقتصاد کشور فعالیت کرده و اکنون در مرکز پژوهش‌های مجلس شورای لسلامی فعال است، با ابراز نگرانی نسبت به روند آتی اقتصاد کشور تاکید می‌کند: «اینکه آهنگ رشد تورم در یک کشور کنترل شود، موضوع خوبی است، اما زمانی می‌توانیم با خیال راحت از یک موفقیت صحبت کنیم که ثبات بر وضعیت حاکم شود. امروز گرچه نرخ تورم نسبت به سه چهار ماه پیش، اندکی کاهش یافته، اما همان‌طور که می‌دانیم شرایط در ایران پایدار نشده است. همان‌گونه که پخش یک خبر غیررسمی مانند توافق موقت میان ایران و غرب می‌تواند روند بازار را از حالت افزایشی به کاهشی تغییر دهد، حالت معکوس آن هم می‌تواند اتفاق بیفتد و با سرعت زیادی کل اقتصاد کشور را در نوردد.»

آنچه در ادامه می‌خوانید مشروح گفت‌وگوی صمت با این کارشناس اقتصاد است.

◉ این روزها دوباره بحث درباره صحت آمارهای رسمی بالا گرفته است. در گزارش‌های بانک مرکزی و مرکز آمار، بسیاری از شاخص‌های کلان اقتصادی روند بهتری را در پیش گرفتند، اما مردم و برخی از کارشناسان معتقدند این ارقام با واقعیات موجود خوانایی ندارند. روند اقتصاد کشور تا چه اندازه گویای بهبود وضعیت در یکی دو ماه گذشته است؟

وضعیت بیان‌شده هر کدام از شاخص‌های کلان اقتصادی، در جای خود قابل‌بحث و راستی‌آزمایی هستند. پرواضح است که این کار، در یک گفت‌وگو یا نوشته ژورنالیستی ممکن نخواهد بود و باید به بررسی جز به جز شاخص‌های مختلف دست زد. برای همین من سعی می‌کنم بیشتر از شاخص تورم مثال بزنم که هم یکی از شاخص‌های مهم اقتصادی است و هم در این روزها موردبحث بوده است. ضمن اینکه بیشترین اختلاف‌نظر و بی‌اعتمادی در میان شاخص‌های مختلف، به شاخص تورم مربوط می‌شود.

پس از گذشت یکی دو ماه از سال اتفاقاتی رخ داد که در نهایت به کنترل جهش‌های قیمتی در کشور کمک شایانی کرد. این مهم در حالی رخ می‌داد که به‌ویژه در فروردین، دولت طی اقداماتی متعدد، مجوز افزایش نرخ بسیاری از کالاها را که خود باید نسبت به قیمت‌گذاری آنها اقدام می‌کرد، صادر کرد. اتخاذ تصمیماتی از این دست پس از گذشت چند روز از آغاز سالی که کنترل تورم یکی از دو هدف آن تعیین شد، تا حدی غیرمنتظره هم بود. باوجود اقداماتی از این دست، مثلا صدور مجوز شورای رقابت برای افزایش چشمگیر نرخ خودروهای تولید داخلی، از اواخر اردیبهشت و اوایل خرداد اتفاقات تازه‌ای نیز رخ داد یا لااقل این‌طور وانمود شد که قرار است رخ دهند.

◉ منظورتان خبر آزاد شدن پول‌های بلوکه‌شده ایران در عراق و خبرهایی مبنی بر رسیدن ایران و امریکا به یک توافق موقت است؟

بله، دقیقا؛ اخباری از این دست به‌وفور در کشور پخش شدند و انتظارات تورمی را در بازارهای ایران به‌طور محسوسی کاهش دادند. این در حالی است که در سال‌های گذشته بارها افزایش انتظارات تورمی موجب پیدایش نوسان و جهش‌های پی‌درپی نرخ در بازارها شد. با این حال در این دو سه ماه، کارکرد این مسئله تغییر کرده و در جهت اهداف سیاست‌گذاران کشور قرار گرفته است.

◉ ورود ۳ میلیارد دلار ارز یا تهاتر کالای موردنیاز واقعا بر اقتصادی با ابعاد ایران اثر خواهد گذاشت؟

شاید در شرایط اقتصادی سال ۹۰، این رقم ناچیزتر از امروز بود، اما امروز که کشور درگیر یک محاصره اقتصادی جدی است، حتی ۳ میلیارد دلار هم رقم قابل‌توجهی خواهد بود که می‌تواند بخشی از مشکلات موجود را برطرف کند. چه این منابع بلوکه‌شده به‌شکل اسکناس دلار یا یورو وارد کشور شوند و چه تهاتر انجام شود و کالاهای موردنیاز کشور را وارد کنیم، دولت با افزایش منابع مواجه خواهد شد که طبیعتا به کاهش کسری بودجه منجر می‌شود. ضمن اینکه اگر در تیره‌ترین حالت بدهی‌های کشوری مانند عراق با تهاتر کالاهای اساسی و دارو پرداخت شود نیز دولت می‌تواند با رفع برخی از مشکلات با امکانات بیشتری کشور را اداره کند.

◉ ناترازی نظام بانکی، کسری بودجه و تضعیف دائمی قدرت پول ملی را به‌عنوان عوامل اصلی تورم در ایران معرفی می‌کنند. باتوجه به موارد یادشده آیا آزادسازی منابع بلوکه‌شده تاثیر چندانی بر وضعیت کلی خواهد داشت؟

من فکر می‌کنم تحت هر شرایطی آزادسازی منابع بلوکه‌شده اثرگذاری مشخصی بر اقتصاد خواهد شد. همان‌طور که گفتم هر گونه اتفاق مثبت از زاویه کاهش انتظارات تورمی، اثر روانی مثبت بر فضای اقتصادی دارد؛ چنانچه در چند ماه گذشته نیز اخبار مثبت همین تاثیر را داشتند. از بعد واقعی هم وقتی دولت درآمدهای بیشتری داشته باشد و امور را بدون استقراض اداره کند، طبیعی است که کسری بودجه جبران می‌شود و در مجموع تامین کسری از طریق افزایش پایه پولی و نقدینگی در دستور کار قرار نمی‌گیرد. ضمن اینکه اگر دولت کسری بودجه نداشته باشد، فشار کمتری به شبکه بانکی خواهد آورد که این نیز می‌تواند به سیاست‌گذار پولی کشور در اتخاذ تدابیر مناسب شرایط، کمک کند.

در یکی دو ماه گذشته اتفاقاتی افتاد که کاهش نرخ تورم در خرداد و تیر را منطقی جلوه می‌دهند

◉ مرکز آمار در توضیح چرایی کاهش چشمگیر نرخ تورم در خرداد امسال، تخلیه شوک حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی را عامل اصلی معرفی کرد. از نگاه کارشناسی چنین مواردی هم می‌توانند بر میانگین تورم کشور اثر مهمی داشته باشند؟

البته که اثرات چشمگیری دارند. با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، خلاف تصور دولت یک جهش قیمتی بزرگ در همه بازارها رخ داد. همین جهش قیمتی موجب شد تورم ماهانه خرداد ۱۴۰۱ دورقمی شود که رکوردی شگفت‌انگیز محسوب می‌شد و پس از گذشت یک سال و تغییر سال پایه، طبیعی است که اثرات تورمی آن تخلیه شود. باید توجه داشته باشید که نرخ تورم نقطه به نقطه میزان تغییر نرخ کالاها و خدمات مشابه در سال جاری نسبت به مدت زمان مشابه سال گذشته است و تورم سالانه هم میانگین دوازده‌ماهه منتهی به زمان اخذ آمار امسال به میانگین دوازده‌ماهه مدت مشابه در سال گذشته. بسیار طبیعی است که با گذشت حدود یک سال از اقداماتی مشابه، اثرات آن سیاست لااقل در شاخص‌های رسمی تخلیه شود.

◉ به این ترتیب می‌توانیم بپذیریم که تا اندازه‌ای تورم در کشور کنترل شد؟

همان‌طور که گفتم در یکی دو ماه گذشته اتفاقاتی رخ داد که کاهش نرخ تورم در خرداد و تیر را منطقی جلوه می‌دهد، اما من فکر می‌کنم مسئله چیز دیگری است.

◉ مسئله از نظر شما چیست؟

اینکه رشد تورم در یک کشور کنترل شود، موضوع خوبی است، اما زمانی می‌توانیم با خیال راحت از یک موفقیت صحبت کنیم که «ثبات» بر اقتصاد حاکم شود. امروز گرچه نرخ تورم نسبت به سه چهار ماه پیش، اندکی کاهش یافته، اما شرایط در ایران پایدار نشده و همان‌گونه که پخش یک خبر غیررسمی مانند توافق موقت میان ایران و غرب می‌تواند روند بازار را از حالت افزایشی به کاهشی تغییر دهد، حالت معکوس آن هم می‌تواند اتفاق بیفتد و با سرعت زیادی کل اقتصاد کشور را در نوردد.

◉ اروپایی‌ها نیز در چند سال گذشته با تند شدن آهنگ تورم مواجه شده‌اند. شیوع کرونا در کنار جنگ روسیه و اوکراین، اثرات خود را در اقتصاد غرب اروپا هم نمایان کرد. چه چیزی مسئله تورم در ایران را چنین خاص کرده است؟

با شیوع کرونا و تعطیل شدن روند عادی جوامع، شاخص‌های اقتصادی به‌طور طبیعی از حالت ثبات خارج شدند و مشکلات و اختلالاتی در روند اقتصادی کشورهای اروپایی دیده شد. با شروع جنگ بین روسیه و اوکراین این مشکل تشدید شد و به‌دلیل افزایش نرخ انرژی و مواد غذایی ناشی از این مسئله، شاخص تورم به سمت بالا حرکت کرد. با تمام این مشکلات، اقتصاد در قاره سبز به‌سرعت به سمت نرمال شدن حرکت کرد و امروز مشاهده می‌کنیم نرخ تورم در این کشورها، پس از دو سه سال بی‌ثباتی، دوباره به همان میانگین بلندمدت خود (حدود ۲ تا ۳ درصد) بازگشته است.

◉ در اقتصاد ایران علاوه بر شوک‌های جهانی مانند شیوع کرونا یا حمله روسیه به اوکراین، مسئله کسری بودجه ساختاری و مزمن که هر سال بر ابعاد آن اضافه می‌شود هم وجود داشته و دارد که ابعاد هر مشکلی را چند برابر می‌کند.

به‌نظر شما در چند سال گذشته در ایران نیز مانند کشورهای دیگر با شوک ناشی از نرخ حامل‌های انرژی مواجه بوده‌ایم؟

به نکته درستی اشاره کردید. خیر؛ در واقع تنها شوکی که در این سال‌ها جهان را در بر گرفت، اما در کشور ما کنترل شد، همین شوک ناشی از ثابت ماندن نرخ حامل‌های انرژی است. هرچند از گوشه و کنار شنیده می‌شود که تمایل به افزایش نرخ بنزین در بدنه دولت رو به افزایش است، اما با تکذیب هرباره این خبر از سوی دولت، نمی‌توان کاملا نسبت به افزایش دوباره نرخ بنزین مطمئن بود.

◉ به بحث کسری بودجه بازگردیم. شما این مشکل را مزمن و ساختاری دانستید. چگونه می‌توان از شدت تبعات منفی کسری بودجه فعلی کاست؟

مشکلات ساختاری و مزمن نیاز به راهکارهایی ریشه‌ای و بلندمدت دارند، اما امروز شرایط کشور و دستگاه اجرایی به‌گونه‌ای نیست که بتوان امید چندانی به اجرای راه‌حل‌های ریشه‌ای داشت. در سال‌های اخیر متاسفانه هر سال بر میزان کسری بودجه اضافه شده و دولت نیز به‌جای اینکه رفتار مصرفی خود را تغییر دهد، تنها جلوی افزایش منصفانه حقوق کارمندان و بازنشستگان و دستمزد کارگران را گرفت، اما هزینه‌های جاری‌اش حدود ۵۰ درصد بیشتر شد. پس تعدیل و کاهش هزینه‌ها که باید در شرایط کسری بودجه مورداستفاده دولت قرار گیرد، هرگز موردبهره‌برداری دولتمردان قرار نگرفته؛ مگر آنکه مسئله به نیروی کار و کارمندان مربوط باشد.

با حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، خلاف تصور دولت یک جهش قیمتی بزرگ در همه بازارها رخ داد

◉ در این شرایط ورود مستقیم درآمدهای حاصل از فروش نفت و گاز نمی‌تواند تا اندازه‌ای از ابعاد مشکل بکاهد؟

در حقیقت یکی از مهم‌ترین مشکلات ناشی از تحریم‌ها این است که دیگر دولتمردان نمی‌توانند آزادانه نفت بفروشند و درآمدهای آن را به‌طور عادی وارد کشور کنند.

باتوجه به کسری بودجه مزمن فعلی کافی است دولت بتواند برای یکی دو ماه هزینه‌های خود را تامین کند و به بهانه کسری بودجه برپایه پولی افزوده نشود؛ در این صورت، به‌سرعت شاخص تورم روندی کاهنده به خود خواهد گرفت. هنگامی که از مزمن بودن مشکل کسری بودجه در ایران صحبت می‌کنیم منظور این است که مشکل فوق با یکی دو تغییر جزئی یا کمی سختگیری در صرف هزینه‌ها، حل نمی‌شود. به همین دلیل حتی وقتی درآمدهای ارزی کشور وضعیتی عادی پیدا می‌کنند هم مشکل کسری بودجه برای همیشه برطرف نمی‌شود، بلکه هر بار با کمک دوپینگ نفتی، بودجه تراز می‌شود.

◉ بحث‌های زیادی درباره اهمیت اعتماد عمومی به آمارهای رسمی شده است. فکر می‌کنید اگر دولت برای کنترل بازار خبری غیرواقعی را منتشر کند یا آمارهایی را تغییر دهد، ولو اینکه در کوتاه‌مدت انتظارات تورمی کاهنده شوند، در میان‌مدت و بلندمدت بر اقتصاد چه تاثیری خواهد گذاشت؟

به‌باور من مسئله اصلی که وجود دارد، همین نکته‌ای است که شما به آن اشاره کردید. اینکه یک اقتصاد چنان بی‌ثبات شود که خبر یک مذاکره یا معامله بتواند بر روند آن تاثیری تعیین‌کننده داشته باشد، بیانگر ضعف‌های مهم آن اقتصاد است. حال تصور کنیم که نهادهای رسمی کشور به‌جای اینکه اطلاعاتی درست به مردم و سرمایه‌گذاران بدهند، به عمد آنها را فریب دهند. در این شرایط ممکن است برای چند ماه هم بازار با کاهش انتظارات تورمی روندی باثبات به خود بگیرد، اما شک نکنید با معلوم شدن کذب بودن این اخبار، شرایط ناگهان دگرگون و همه رشته‌ها پنبه خواهد شد.

قیمت‌ها در هر اقتصادی یک سیگنال به مصرف‌کننده و سرمایه‌گذار است و به زبان ساده‌تر به دولت، مردم و بخش خصوصی می‌گوید که بهتر است کدام رفتار را پیش بگیرند؛ به همین دلیل تقریبا در همه اقتصادها، هنگامی که نرخ تورم بالا می‌رود، سرمایه‌گذاری متوقف می‌شود و حتی استهلاک ماشین‌آلات از میزان سرمایه تشکیل‌شده هم پیشی می‌گیرد؛ مشابه چیزی که اقتصاد ما در چند سال گذشته تجربه کرده است.

اینجا باید باز هم تاکید کرد که اعتماد میان مردم و دولت‌ها، مسئله کوچکی نیست که برای آرامش چندروزه بازار، از آن خرج کنند.

در کل ایجاد بی‌اعتمادی و از دست رفتن سرمایه اجتماعی، سیاست‌گذاری را از هر زمان دیگری دشوارتر می‌کند. متاسفانه در چند دهه گذشته بارها به مسئله اعتماد متقابل مردم و دولت بی‌توجهی شده که امروز برخی از پیامدهای منفی آن را مشاهده می‌کنیم.

در سال‌هایی آمارهای رسمی کشور به‌دستور برخی مقامات تغییر کردند و بعدا نیز عاملان آن تصمیم به این اقدامات خود اعتراف کردند. آنها آمار اشتباه را به‌عنوان آمارهای رسمی به‌دست مردم داده و با گذشت زمان، مشخص شد برخی از ارقام اعلام‌شده در سال‌های پرچالش، واقعی نبوده‌اند. همچنین برخی اقدامات در سال‌های گذشته به کاهش اعتماد مردم به دولت دامن زده که احیای این اعتماد وظیفه مسئولان و دولت است.

نوبت اول
م الف ۴۱۱

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیتی ثبتی و اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اداره کل ثبت اسناد و املاک استان بوشهر

برابر رای شماره ۱۴۰۲۶۰۳۲۴۰۰۱۰۰۲۲۳۹۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۰ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بندر گناوه تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای حسین بازیار فرزند الله‌کرم به شماره شناسنامه ۱۵۲۷ کدملی ۳۵۳۹۵۰۷۵۷۴ صادره از گناوه را نسبت به ششدانگ عرصه و اعیان یک قطعه زمین کشاورزی به مساحت ۱۱۹۹۰/۱۴ مترمربع در قسمتی از پلاک ۹۰۳اصلی واقع در قریه چهار روستایی گناوه خریداری مع‌الواسطه از آقای شهباز شهبازی و شرکاء محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند.

بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد صدور سند مالکیت مانع مراجعه متضرر به مراجعه ذیصلاح قضایی نمی‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۵/۰۸
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۵/۲۳

محمد چهابدار، رئیس ثبت اسناد و املاک شهرستان گناوه

صمت زیرساخت‌های صادرات محصولات دانش‌بنیان را بررسی کرد

جای خالی برندسازی در اکوسیستم نوآوری

اگر بخواهیم ۲ هدف نهایی برای اکوسیستم دانش‌بنیان تعریف کنیم، باید گفت که رفع نیاز داخل و صادرات، اهداف مهم دانش‌بنیان‌ها در مسیر توسعه در هر کشوری هستند. بی‌شک یکی از مسائل مهم در توسعه‌نیافتگی صادرات محصولات دانش‌بنیان در کشور که بازیگران اصلی آن شرکت‌های کوچک و متوسط مبتنی بر فناوری هستند، شکل نگرفتن مجموعه بازیگران مختلف و ساختارهای همکاری موثر در امر صادرات است. بنابراین، هموارسازی صادرات محصولات دانش‌بنیان یکی از اصلی‌ترین ارکان توسعه این اکوسیستم به‌حساب می‌آید.
صمت در این گزارش به اصلی‌ترین برنامه‌های دولتی در راستای توسعه صادرات پرداخته است.

عکس: صمت

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

هدف، توسعه صادرات غیرنفتی است

علی طهاری، مدیر دبیرخانه اجرایی باشگاه شرکت‌های صادرات دانش‌بنیان در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از مهم‌ترین اهداف اقتصادی کشور، رهایی از صادرات نفتی است که در واقع یکی از برنامه‌های اصلی وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت نیل به این هدف است، اما چند مسئله در این مسیر وجود دارد که می‌توان به برخی از آنها اشاره کرد: نخست پایین بودن تیراژ برخی محصولات صادراتی است که مانع رشد صادرات می‌شود، همچنین پایین بودن پیچیدگی برخی محصولات صادراتی است که موجب مشابه‌سازی کالاها از سوی همسایگان می‌شود. بی‌شک یکی از حوزه‌هایی که دارای پیچیدگی است و موجب حذف رقبا می‌شود، وجود شرکت‌های دانش‌بنیان است. این بخش می‌تواند در حوزه صادرات غیرنفتی اثرگذار باشد که به ارتقای برند ملی کشور نیز کمک شایانی می‌کند. برای نیل به این هدف، باشگاه شرکت‌های صادرات دانش‌بنیان در راستای افزایش و توسعه صادرات دانش‌بنیان شکل گرفته است.

محصولات های‌تک اولویت دارند

وی بااشاره به اهداف این مجموعه گفت: هدف تاسیس باشگاه شرکت‌های صادرات دانش‌بنیان، تغییر نگرش کشورها از میزان و توان صادراتی ایران است. از عواملی که روی برند ملی کشورها اثر می‌گذارد، توانمند بودن آنها در تولید محصولات های‌تک و طراحی‌های به‌روز است.

باتوجه به اینکه بیش از ۸ هزار شرکت دانش‌بنیان در اکوسیستم نوآوری فعالیت دارند، اما همه این شرکت‌ها توان صادراتی ندارند. براساس برآوردها تنها ۵ تا ۱۰ درصد شرکت‌های دانش‌بنیان، قابلیت صادرات در حجم بالا دارند و باقی شرکت‌ها تنها به‌رفع نیاز داخل در مقیاس‌های مشخص می‌پردازند. به‌همین‌دلیل، در گام نخست توانمندسازی صادراتی این شرکت‌ها ضروری به‌نظر می‌رسد، اما در ابتدای کار، تلاش کردیم براساس پارامترهای مشخص، همان ۵ تا ۱۰ درصد شرکت‌هایی را که توان صادراتی داشتند، به نهادهای متولی صادرات معرفی کنیم.

گام به گام برای برند برتر ملی

طهاری بااشاره به روند ارزیابی و شاخص‌های موردنظر گفت: شاخص‌ها شامل ۳ دسته می‌شوند که عبارتند از: شاخص‌های فنی، سازمانی و بازار که این ۳ پارامتر و شاخص دارای زیرشاخه‌های مشخصی هستند؛ نظیر اینکه چه میزان وابستگی به خارج دارد؟ یا اینکه آیا دارای گواهینامه‌های محصولی است یا خیر. در واقع، شرکت‌ها براساس شاخص‌های گفته‌شده ستاره‌دار می‌شوند. اگر بتوانیم روی همان شرکت‌هایی که ظرفیت خوبی برای صادرات دارند، متمرکز شویم، به‌احتمال بسیار بالا، شاهد جهش صادراتی خواهیم بود. به‌عبارت دقیق‌تر، اگر بتوانیم تمرکز کشور را روی شرکت‌های برتر صادراتی قرار بدهیم و گام به گام برند برتر ملی را در اذهان کشورهای مقصد به‌وجود بیاوریم، شاهد رشد چند برابری در ارزآوری خواهیم بود.

وی افزود: باتوجه به اینکه در بسیاری از کشورهای جهان ذهنیت کاملی از توان ایران در تولید کالاها و محصولات مبتنی بر دانش و فناوری از داروهای پیشرفته تا ربات جراح و توربین‌های تولید برق وجود ندارد، در تلاش هستیم که این تولیدات را به جهان معرفی کنیم.

گفتنی است، برای انتخاب شرکت‌های دانش‌بنیان از خبرگان هر حوزه مشاوره گرفتیم و سوابق شرکت‌ها را بررسی و آنها را شناسایی کردیم. گفتنی است، برای دریافت گواهینامه محصولی به‌منظور فعالیت در بازار کشورها، شرکت‌ها باید مجوز کشورهای مبدأ را اخذ کنند.

وی درباره اهمیت نوع محصولات تولیدشده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان افزود: اینکه تمرکزمان روی چه محصولی باشد، بستگی به بازار هدف دارد. باتوجه به همکاری و همرسانی که با سازمان توسعه تجارت و وزارت خارجه داشتیم، به این امر پرداختیم که کدام کشورها نیازمند چه نوع کالاهایی هستند که کشور ما از عهده آن برمی‌آید؛ برای مثال، در افریقا درخواست ماشین‌آلات صنعتی و تولیدی بیشتر است؛ در کل، نوع محصولی که لازم است برای هر کشور صادر کنیم، متفاوت است.

فرصتی به نام بازار روسیه

به‌گفته طهاری، بازار روسیه فرصت مناسبی است که گستره بسیاری از محصولات دانش‌بنیان برای صادرات از سوی این کشور درخواست داده شده است. این محصولات در حوزه‌هایی چون ماشین‌آلات، تجهیزات‌پزشکی، داروهای پیشرفته، صنعت پلیمر و تجهیزات آزمایشگاهی قرار دارد که می‌تواند بازار خوبی را برای کشور در آینده نزدیک به ارمغان بیاورد. مدیر دبیرخانه اجرایی باشگاه صادرات دانش‌بنیان گفت: از میان کشورها، از سوی کشورهای افریقای‌شمالی و امریکای‌لاتین درخواست‌های زیادی برای همکاری در حوزه دانش‌بنیان و صادرات محصولات دانش‌بنیان داریم و در تلاش هستیم با کمک وزارت خارجه و سازمان توسعه تجارت ایران، شرکت‌هایی را معرفی کنیم که توان پاسخگویی داشته باشند. باتوجه به اینکه متاسفانه در ۸ سال گذشته تلاش متمرکزی برای صادرات در کشورهای گفته‌شده انجام نگرفته، حتی درباره برخی کشورهای حوزه آسه‌آن که می‌توانند شرکای خوبی برای ایران باشند، فعالیت درخوری انجام نگرفته است، با این حال، با کمک وزارت خارجه و سازمان توسعه تجارت و کارگزاران صادراتی تلاش می‌کنیم تا بازارهای جدیدی را برای شرکت‌های دانش‌بنیان ایجاد کنیم. حال اینکه چقدر می‌توان در این عرصه موفق بود؛ احتیاج به تمرکز، زمان و حمایت ویژه دولت از صادرات حوزه دانش‌بنیان دارد.

از سوی کشورهای افریقای‌شمالی و امریکای‌لاتین درخواست‌های زیادی برای همکاری در حوزه دانش‌بنیان و صادرات محصولات این بخش داریم

برنامه‌های اصلی توسعه صادرات دانش‌بنیان

باتوجه به افزایش زیاد شرکت‌های دانش‌بنیان، برنامه‌های جدیدی در حوزه افزایش توان دانش‌بنیان‌ها از طریق کریدور صادرات برای ورود به بازارهای بین‌المللی از سوی مرکز تعاملات بین‌الملل علم و فناوری ایجاد شده است.

امیرحسین میرآبادی، سرپرست مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری در گفت‌وگو با صمت گفت: هدف از ایجاد کریدور صادرات برای شرکت‌های دانش‌بنیان این است که آن دسته از شرکت‌هایی که در سطح پایین‌تری از توانمندی قرار دارند، بتوانند استعدادهای صادراتی خود را بالا ببرند و ستاره‌دار شوند. برای مثال، با سازمان توسعه تجارت کمیته مشترکی تاسیس کردیم که در خلال آن، مشکلات شرکت‌ها پیگیری و مسیر برای ورود به بازارهای صادراتی تسهیل شود و اگر شرکتی خواهان دریافت نامه‌های حمایتی به وزارت اقتصاد یا گمرک است، بتواند به‌راحتی آنها را دریافت کند.

شرکت‌های فعال، ستاره‌دار می‌شوند

وی درباره ستاره‌دار شدن شرکت‌ها گفت: ظرفیت‌های صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان متنوع است؛ شرکت‌های مستعد صادرات، شرکت‌های ۳ستاره، ۴ستاره و ۵ستاره جزو دسته‌بندی اصلی قرار می‌گیرند. هرچقدر درجه شرکتی بالاتر برود و به‌عبارتی، توان صادراتی داشته باشد، موفق به گرفتن ستاره و درجه‌های بیشتر می‌شود.

میرآبادی بااشاره به رشد چشمگیر دانش‌بنیان‌ها در ۲ سال اخیر گفت: یکی از اولویت‌های چهارگانه مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری، صادرات محصولات تولیدشده از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب‌وکارهای نوین است؛ باتوجه به اینکه تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان در ۲ سال اخیر رشد چشگیری داشته، به‌تناسب آن، ظرفیت‌های صادراتی هم افزایش یافته است. چند برنامه اصلی برای توسعه تجارت بین‌الملل دستاوردهای دانش‌بنیان‌ها مدنظر داریم؛ تاسیس باشگاه شرکت‌های برتر صادراتی یکی از این برنامه‌ها بود که سال گذشته راه‌اندازی شد. شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند در یک فرآیند ارزیابی در زمینه توانمندی صادراتی آنها، عضو باشگاه شرکت‌های برتر صادراتی شوند و به ارتقای خود در زمینه صادرات بپردازند. در حقیقت، ظرفیت‌هایی فراهم است که دانش‌بنیان‌ها می‌توانند بهره کافی را ببرند.

میرآبادی گفت: یکی دیگر از اقداماتی که در این مرکز پیگیری می‌شود، شناسایی نقاط ضعف شرکت‌های دانش‌بنیان است. برای مثال، اگر دانش‌بنیانی در امر صادرات با شکست‌های پی‌درپی مواجه شود، متناسب با معضلاتش، ابزارهای حمایتی برایش در نظر گرفته می‌شود. این حمایت‌ها از آماده‌سازی، نوع طراحی سایت، مشاوره حقوقی، آماده‌سازی بازار، مشاوره‌های ارسال بار و.... از مواردی است که به‌صورت کلی در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان، برنامه‌ها را بروزرسانی کرده‌ایم.

میرآبادی گفت: از آنجایی که دانش‌بنیان‌ها تولیداتی برمبنای فناوری دارند، باید الزامات برای توسعه بازار و تبادلات بین‌المللی آنها ایجاد شود که این فرآیند نیازمند افرادی است که تسلط کافی بر این اکوسیستم، داشته باشند.

در واقع، تنها افرادی که مسلط به اقتصاد و بازار باشند، نمی‌توانند کارکرد موثری در بحث روابط فناورانه در بین‌الملل را ایفا کنند. بلکه لزوما افرادی که در حوزه اقتصاد فعالیت می‌کنند، می‌توانند در توسعه فناوران بین‌المللی نیز کمک کنند. از این بابت، در کشورهایی که رایزن فناوری داریم، وضع تبادلات‌مان به‌شکل معناداری متفاوت است.

وی افزود: ابزار دیگری که داریم، خانه‌های نوآوری و فناوری است که در ۵۶ کشور ایجاد شده و قرار است، امسال دست‌کم در ۳ تا ۴ کشور دیگر نیز راه‌اندازی شود.

مدیر مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری بااشاره به موفق‌ترین حوزه‌های صادراتی دانش‌بنیان در سال‌های اخیر گفت: در حوزه‌های ماشین‌آلات و ساخت پیشرفته، زیست‌فناوری و محصولات مربوط به آن، که هم در حوزه سلامت و هم مربوط به بخش کشاورزی است، همچنین در زمینه توسعه تجهیزات‌پزشکی، پیشرفت‌های خوبی در صادرات داشتیم.

صادرات خوب فناوری اطلاعات

وی در ادامه بااشاره به توسعه مطلوب دستاوردهای دانش‌بنیان‌های فعال در زمینه فناوری اطلاعات در صادرات گفت: فناوری اطلاعات یکی از حوزه‌های جذاب برای صادرات خدمات است و ما هم شرایط بسیار خوبی در این زمینه داریم و دانش‌بنیان‌ها تولیدات جذابی دارند؛ اما مقایسه رتبه فناوری اطلاعات با دیگر حوزه‌ها تا حدی سخت است، چرا که صادرات محصولات مبتنی بر فناوری اطلاعات که در قالب صادرات و برون‌سپاری انجام می‌شود و چندان اندازه‌گیری نمی‌شوند و به‌همین دلیل، آماری نمی‌توان داشت. خدمات فناوری اطلاعات برای بیشتر کشورها جذاب است و خوشبختانه دانش‌بنیان‌ها توانستند بازارهای خوبی را در اختیار بگیرند.

بنابراین، در حوزه ساخت پیشرفته و ماشین‌آلات، زیست‌فناوری هم در حوزه سلامت و هم در بخش کشاورزی، تجهیزات‌پزشکی و فناوری‌اطلاعات پیشرو هستیم و می‌توانیم در بازارهای بین‌المللی حرفی برای گفتن داشته باشیم.

در حوزه‌هایی نظیر تجهیزات‌پزشکی و فناوری‌اطلاعات پیشرو هستیم و می‌توانیم در بازارهای بین‌المللی، حرفی برای گفتن داشته باشیم

تمرکز بر بازی

به‌گفته مدیر مرکز تعاملات بین‌المللی علم و فناوری، بازی؛ صنعتی بسیار ارزآور است که دامنه نفوذ بالایی دارد و توسعه بازار آن، نسبت به محصولات دیگر نظیر دارو که نیاز به فرآیندهای رجیستری و آزمایشات بالینی دارند و فرآیندی طولانی را می‌طلبند، بسیار راحت‌تر است، اما خدمات فناوری اطلاعات نظیر بازی و انیمیشن از مواردی است که بسیار سریع می‌تواند به بازار برود و ارزآوری خوبی داشته باشد.

سخن پایانی

به‌گفته بیشتر کارشناسان، مشکل این است که در برخی حوزه‌ها نیاز به ارتقای توان تولید داریم تا در حوزه صادرات پاسخگو باشد. از آنجایی که بسیاری از دانش‌بنیان‌ها به‌تازگی شناخت کامل‌تری از بازارهای جهانی پیدا کرده و با درخواست‌های مختلفی روبه‌رو شده‌اند، به این حقیقت دست یافتیم که توان کافی در تولید انبوه در برخی حوزه‌های دانش‌بنیان وجود ندارد.

در سال گذشته، صادرات دانش‌بنیان‌ها با افزایش ۳۰ درصدی همراه بوده و طبق گفته روح‌الله دهقانی‌فیروزآبادی، معاون علم و فناوری اقتصاد دانش‌بنیان، براساس آماری که تاکنون از صادرات شرکت‌های دانش‌بنیان در دسترس قرار گرفته، صادرات این شرکت‌ها از یک‌میلیارد دلار گذر کرده است و با افزایش هزار و ۶۰۰ تایی شرکت‌ها، پیش‌بینی می‌شود که امسال به بیش از ۲ میلیارد دلار برسد. گفتنی است، کشورهای همسایه بیشترین سهم را داشتند و جزو مقاصد صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان بودند، به‌طوری که بیش از ۸۰ درصد این صادرات را شامل می‌شدند. تا به حال، بیشترین سهم صادرات محصولات دانش‌بنیان به «مواد پیشرفته و محصولات شیمیایی» و سپس به ماشین‌سازی اختصاص داشته است.

یادداشت

فراتر از ایده‌پردازی گام بردارید

امیرحسین حسینی‌پژوه
شتاب‌دهنده فعال در کارآفرینی

شتاب‌دهنده‌ها برای شتاب دادن به رشد استارت‌آپ‌ها ایجاد شده‌اند. آنها تاثیر بسیار زیادی در رشد و توسعه یک شرکت نوپا دارند، اما متاسفانه چند سالی می‌شود که این مراکز در اکوسیستم نوآوری کشور با افت فعالیت مواجه شده‌اند. در واقع، تعداد شتاب‌دهنده‌ها در گذشته نه چندان دور، بیشتر از گذشته و فعالیت آنها هم بیشتر بود و به‌عبارتی، فعال‌تر بودند، اما به‌تدریج شاهد کاهش فعالیت آنها شدیم که دلیل آن به بیمار بودن اقتصاد کشور بر می‌گردد. همچنین، آشنایی با مفاهیم اولیه، جزو اصلی‌ترین گام‌های توسعه یک کسب‌وکار است. شناخت بازار و پردازش ایده هم جزو مواردی است که استارت‌آپ‌ها در بدو اتصال به شتاب‌دهنده‌ها باید مدنظر قرار دهند، چرا که این مولفه‌ها آنها را سریع‌تر به هدف‌شان که توسعه کسب‌وکار است، می‌رساند. به‌عبارت روشن‌تر، بهتر است استارت‌آپ‌ها در نقطه صفر نباشند و تا حدی با فرآیند توسعه‌ای آشنا باشند و مفاهیم اولیه را بدانند. به‌طورمعمول، تیم‌های استارت‌آپی پیش از اینکه به مراحل گفته‌شده برسند، خواهان همکاری با شتاب‌دهنده‌ها هستند، همین امر باعث می‌شود تا حد زیادی یا به‌نتیجه نرسند یا دیر به‌نتیجه برسند. در برخی موارد هم، ممکن است شتاب‌دهنده‌ها کمک چندانی به مجموعه‌های استارت‌آپی که در نقطه شروع و صفر قرار دارند، نکنند، بنابراین استارت‌آپی که فراتر از ایده‌پردازی گام نهاده باشد، تا حد زیادی رویکردهای شتاب‌دهندگی برایش سودمندتر خواهد بود. آموزش‌پذیری هم از دیگر مولفه‌های مهم توسعه کسب‌وکار یک استارت‌آپ است که انتظار می‌رود در همکاری با شتاب‌دهنده‌ها مدنظر قرار گیرد. بسیاری از استارت‌آپ‌ها، آموزش‌پذیر نیستند و این باعث می‌شود که روند سوددهی با اختلال مواجه شود. آخرین مولفه‌ای که در بحث انتظارات شتاب‌دهنده‌ها اهمیت دارد، این است که استارت‌آپ‌ها باید انگیزه و قدرت کافی برای خروج از دایره شتاب‌دهندگی را داشته باشند، چرا که حضور در موقعیت شتاب‌دهنده، موقتی است. بسیاری از استارت‌آپ‌ها وقتی با شتاب‌دهنده‌ها همکاری می‌کنند، توانایی خروج از این مرحله را ندارند که این هم به نداشتن قدرت و توانایی لازم استارت‌آپ برای فعالیت مستقل خود برمی‌گردد. اگر رهبران استارت‌آپ‌ها نتوانند همراهانی را با خود شریک کنند و آنها را برای این همراهی قانع کنند، برای توسعه ایده‌های فناورانه خود با مشکلات عدیده مواجه می‌شوند. این افراد در ادامه مسیر نمی‌توانند شتاب‌دهنده‌ها یا سرمایه‌گذاران را قانع کنند و در نهایت، مسیری ناتمام را برای خود خلق می‌کنند. همواره توانایی و مهارت صاحبان ایده و تیم‌های‌شان است که زمینه فعالیت آنان را رقم می‌زند، اما اینکه کدام ایده جان می‌گیرد و تبدیل به یک کسب‌وکار پویا می‌شود، ارتباط نزدیکی با رفع مشکلات روز جامعه دارد. تجربه نشان داده است که برخی شرکت‌های دانش‌بنیان که بر بستر فناوری فعالیت می‌کنند، محصولاتی را تولید می‌کنند که موردنیاز بازار نیست و در نهایت در بدو ورود به بازار، متحمل شکست می‌شوند، بنابراین شناخت نیاز بازار، اصلی‌ترین دانشی است که همه رهبران استارت‌آپ‌ها پیش از شروع کار باید نسبت به آن آگاهی کامل داشته باشند، پس بهتر است در فازهای نخست ایده‌پردازی، نیاز مشتریان را در نظر بگیرند. باتوجه به اینکه یکی از مشکلات بزرگ جامعه ما مسکن است، خوب است استارت‌آپ‌ها در این زمینه فعالیت‌های جدی‌تری داشته باشند. ایده‌پردازان می‌توانند با تمرکز روی راهکارهای حل معضلات مسکن، ایده‌های نو و فناورانه بسیاری را در قالب اپلیکیشن‌ها و... به‌منصه ظهور برسانند. برای مثال، اگر یکی از مشکلات مسکن قیمت‌گذاری است، آنها می‌توانند با کمک هوش‌مصنوعی پیش‌بینی دقیق‌تر و نزدیک به واقعیت را ارائه بدهند. در این زمینه، داده‌هایی که استارت‌آپ‌ها از مشتریان می‌گیرند، اهمیت زیادی در شناخت بازار هدف دارند. بسیاری از استارت‌آپ‌ها به‌قدری نیازمند دریافت داده و اطلاعات هستند که گاهی شاید لازم باشد، ماه‌ها زمان صرف این امر کنند. از آنجایی که انتظار دریافت سود در مدت زمان کوتاه، یکی از انتظارات استارت‌آپ‌های نوپا در بدو آغاز فعالیت‌شان است و همین امر، تبدیل به‌دلیل فروپاشی آنان و بازماندن از ادامه مسیر شده، بسیاری از کارشناسان معتقدند که سوددهی امری زمانبر است که بیشتر رهبران استارت‌آپی باید نسبت به این امر واقف باشند و زمان‌بندی خود را داشته باشند؛ همچنین داشتن یک استراتژی برای دریافت سود، اصلی‌ترین مولفه‌ای است که رهبران استارت‌آپ‌ها باید به آن توجه کنند؛ زمان‌بندی و استراتژی در اهداف، کمک زیادی به رهبران استارت‌آپ‌ها در سوددهی می‌کنند. رهبران استارت‌آپ‌ها باید دارای یک چشم‌انداز مالی باشند؛ چرا که ماهیت فعالیت‌شان برمبنای اقتصاد است و در اصل یک استارت‌آپ براساس دریافت سود تاسیس می‌شود. از مواردی که می‌تواند ثاثیر جدی در مدت‌زمان سوددهی بگذارد، تغییر نرخ ارز است که ناشی و متاثر از شرایط گوناگون است. این عامل برای استارت‌آپ‌هایی که به خارج از کشور خدمات می‌دهند یا محصولات‌شان وابسته به مواد اولیه وارداتی است، اهمیت زیادی دارد. ورود سرمایه برای روی غلتک افتادن فعالیت شتاب‌دهنده‌ها هم اهمیت زیادی دارد. این سرمایه از سوی صندوق‌های دولتی و نیمه‌دولتی جاری می‌شود. افزون بر آن، دریافت سرمایه از سوی صنایع سنتی که تراکنش مالی بالایی دارند هم، می‌تواند در تامین سرمایه، بازوی کمک‌رسان مهمی باشد. این امر نیازمند اقناع صاحبان این صنایع است. از آنجایی که تمرکز تیم‌ها باید بر توسعه کسب‌وکار خود باشد، وجود کاغذبازی‌های طولانی‌مدت و در برخی موارد دشوار، شرایط را برای چنین هدفی سخت‌تر می‌کند و بهتر است که رهبران استارت‌آپ‌ها درگیر موضوعاتی نظیر دریافت مجوزها و بیمه نشوند.

بازار

راه‌های کسب درآمد در فضای مجازی

راه‌های گوناگونی برای کسب درآمد از فضای مجازی وجود دارد که یکی از این راه‌ها فعالیت در اینستاگرام است. برای کسب درآمد از این محیط فعالان آن در چند دسته خلاصه می‌شوند که در ادامه اشاره‌ای کوتاه به هر کدام از آنها می‌شود.

اینفلوئنسرها

درآمد اینفلوئنسر عموما از راه تبلیغات برای دیگر کسب‌وکارها یا فروش پکیج و دوره‌های آموزشی است. طبق آماری که اعلام‌شده برای مجموع ۱۲۳ نفر از این افراد ۱۷ میلیارد تومان مالیات تشخیص داده شده که به‌طور میانگین سهم هر کدام به ۱۳۸ میلیون تومان می‌رسد. نگاهی به تعرفه‌هایی که این افراد برای انتشار استوری و پست دریافت می‌کند، مهر تایید دیگری بر درآمد نجومی روزانه این افراد است.

واینرها

«واینرها» دسته‌ای از فعالان اینستاگرامی هستند که هدف آنان تولید محتوای سرگرم‌کننده و کمدی است. این افراد با طنزپردازی به تبلیغ محصول یا خدمت می‌پردازند. تعرفه استوری این افراد به‌دلیل بازدید بالایی که دارند از ۱۰۰میلیون تومان آغاز می‌شود. آنان عموما با چند استوری داستانی و دنباله‌دار به معرفی یک محصول یا خدمت می‌پردازند. درآمد این افراد گاهی اوقات از ۲ میلیارد تومان در ماه نیز عبور می‌کند. نگاهی گذرا به پست‌های ابتدایی این افراد و وضعیت کنونی‌شان، نشان از تحول مالی دارد. البته معدود واینرهایی هستند که تعرفه‌هایی در مبالغ بالا دریافت می‌کنند و تعرفه نرمال برای هر استوری از ۵ میلیون تومان آغاز می‌شود و به ۲۰ میلیون تومان می‌رسد.

خوره‌های بازی

اگر جزو طرفداران بازی‌های رایانه‌ای باشید یا کسب‌وکارتان به این حوزه گره خورد باشد، به‌طور قطع برای تبلیغات باید سراغ بلاگرهای گیم بروید. محدوده قیمتی تبلیغات در استوری و پیج آنها از ۴میلیون تومان آغاز و به ۶۰ میلیون تومان ختم می‌شود.

اقوام افراد مشهور

همسر اشخاص معروف و سلبریتی نیز جزو کسانی هستند که در دنیای اینستاگرام برای خود فضایی باز کرده‌اند. این افراد نیز به‌دلیل شهرتی که شریک زندگی، والدین یا فرزندشان دارند، وارد لیگ فالوئرمیلیون‌ها می‌شوند و قیمتی که برای تعرفه پست و استوری می‌دهند گاهی به ۱۰۰ میلیون تومان است.

آرایشی، بهداشتی و مدلینگ

تعرفه تبلیغات یکی از بلاگرهای اینستاگرامی با بیش از ۶۳۰ هزار فالوئر که عموما به انتشار روزمرگی‌های خود می‌پردازد، برای ۳ استوری ۱۴ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان، برای ۸ استوری ۲۱ میلیون تومان، برای تبلیغ حضوری ۴۰ میلیون تومان و برای ساخت یک ویدئوی کوتاه (ریلز) ۳۵ میلیون تومان است.

یک اینفلوئنسر که بلاگر حوزه آرایشی است، عمده کار او میکاپ شدن توسط میکاپ‌آرتیست‌ها و عکاسی مدلینگ است.

او بیش از ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار فالوئر دارد و جزو بلاگرهایی که دستمزدشان بالاست به حساب می‌آید. تعرفه او برای استوری سریالی ۳۵ میلیون تومان، پکیج استوری که شامل استوری سریال و استوری یادآوری می‌شود ۴۵ میلیون تومان، برای پست عکس به همراه استوری سریالی ۶۵ میلیون تومان و پست ویدئو و استوری سریالی ۸۵ میلیون تومان است. این بلاگر اگر در ماه چند استوری و ویدئو در پیج شخصی‌اش بگذارد نیز درآمد ماهانه‌اش از یک میلیارد تومان عبور می‌کند.

سفر و جهانگردی

این افراد عموما سفر خود و تجربیاتی که از این طریق به‌دست می‌آوردند را به اشتراک می‌گذارند. میانگین قیمتی استوری این افراد بسته به تعداد فالوئر و بازدیدی که از پست و استوری‌های‌شان می‌شود از ۳ تا ۱۰ میلیون تومان است. تعرفه ساخت ویدئو کوتاه یا انتشار پستی که چند روز در صفحه باشد نیز معمولا از ۱۰ میلیون تومان شروع می‌شود و به ۵۰ میلیون تومان نیز می‌رسد.

مادرها و سبک زندگی

یک نوع دیگر از بلاگری، مادرانی هستند که محتوای تولیدی‌شان درباره زندگی خانوادگی و تربیت کودکان است. یکی از بلاگرهای فعال در این رسته، ۴ فرزند دارد و بیش از یک میلیون فالوئر. تعرفه تبلیغات او به‌واسطه تعداد فالوئری که دارد، بیشتر از بقیه است. او برای یک استوری ۱۴ میلیون تومان، برای ۲ استوری ۱۸ میلیون تومان و برای ۴ استوری ۲۶ میلیون تومان دریافت می‌کند. تعرفه معرفی حضوری، انتشار پست و معرفی با حضور خود فرد به مبالغ بالای ۵۰ میلیون تومان می‌رسد.

آشپزی و پخت‌وپز

آشپزی به‌ویژه غذاهای سلامت از دیگر دسته‌بندی‌های پرطرفدار اینستاگرام است. سرگرم‌کنندگی و عمومیتی که این دسته‌بندی دارد باعث می‌شود تعداد بازدید (ویو) زیاد باشد و همین مسئله سبب افزایش نرخ استوری تبلیغات آن می‌شود. تعرفه هر استوری این فرد ۶ میلیون تومان است و عموما روزانه چندین استوری در صفحه او قابل مشاهده است.

با جمع‌آوری اطلاعات اقتصادی سال ۱۴۰۱ بلاگرها از سوی سازمان امور مالیاتی

تعیین مالیات اینفلوئنسرها کلید خورد

گروه اقتصاد
editor@smtnews.ir

فرار مالیاتی یکی از چالش‌های بسیار مهم به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه است. در واقع این اقدام، به‌عنوان جزئی از فعالیت‌های زیرزمینی یا بخش نامنظم اقتصاد شناخته شده و فعالیت‌هایی را شامل می‌شود که مالیات آنها پرداخت نشده است.

یکی از گروه‌هایی که باوجود داشتن درآمد بالا، هیچ گونه مالیاتی نمی‌پردازند اینفلوئنسرها هستند؛ افرادی که گاهی می‌توانند درآمدی بالای یک میلیارد تومان در ماه داشته باشند و خلاف مشاغل صنعتی و مشابه آن، هزینه خاصی هم برای شغل خود نمی‌کنند. این در حالی است که کارمندان و کارگران که اغلب حقوق کمتر از ۲۰ میلیون تومان در ماه دارند، پیش از دریافت حقوق، مالیات می‌پردازند؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد عدالت مالیاتی در اقتصاد ایران چندان موردتوجه نبوده است. در سال ۱۴۰۰ با ورود مجلس به این موضوع، بازاریابی اینفلوئنسری به‌عنوان پدیده‌ای نوظهور با درآمد میلیاردی مشمول مالیات شد تا فعالان اقتصادی اینستاگرامی هم مانند کارگران و کارمندان مالیات پرداخت کنند. در جدیدترین اقدام نیز اطلاعات عملکردی اینفلوئنسرها در رسانه‌های کاربرمحور (مانند اینستاگرام و تلگرام) مربوط به سال ۱۴۰۱ برای تعیین مالیات جمع‌آوری شد و به‌زودی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ورود مجلس به موضوع مالیات کاربران فضای مجازی

با پیشرفت فناوری و رشد روزافزون فعالیت‌ها در فضای مجازی، کسب‌وکارهای جدیدی در این بستر ایجاد شدند. بازاریابی اینفلوئنسری یکی از این پدیده‌های نوظهوری است که درآمد بسیاری برای کاربران حرفه‌ای رسانه‌های کاربرمحور ایجاد کرده است. آنها با تولید محتوای حرفه‌ای در فضای مجازی و انجام تبلیغات تجاری در قالب‌های مختلف رسانه‌ای این درآمد را کسب می‌کنند؛ از این رو بسیاری از کشورها با در نظر گرفتن بازاریابی اینفلوئنسری به‌عنوان یک شغل، علاوه بر نظارت بر تبلیغاتی که منتشر می‌کنند، در زمینه مالیات نیز مانند سایر مشاغل با آنها برخورد و از درآمد حاصل از تبلیغات آنها، مالیات دریافت می‌کنند. از جمله این کشورها می‌توان به ترکیه، استرالیا، سوئد، نروژ، فنلاند، دانمارک، امریکا، انگلیس، عربستان، مالزی و... اشاره کرد.

در ایران نیز چند سالی است که تبلیغات اینفلوئنسری رونق گرفته و گزارش‌هایی از درآمدهای نجومی اینفلوئنسرها از محل تبلیغات منتشر شده است. اطلاعات منتشرشده از سایت Heepsy که یک ابزار جست‌وجو در حوزه بازاریابی در اینستاگرام است، از وجود حدود ۳۵۰ اینفلوئنسر ایرانی (فعال در داخل کشور) با بیش از یک میلیون دنبال‌کننده و همچنین ۹۳۵ کاربر حرفه‌ای با ۵۰۰ هزار تا یک میلیون دنبال‌کننده در کشور حکایت دارد. براساس برخی از تخمین‌ها گردش مالی فعلی این شغل در کشور در حدود ۱۰ هزار میلیارد ریال است که باتوجه به روند سال‌های اخیر، همچنان در حال افزایش است.

در این راستا، نمایندگان مجلس بندی را در قانون بودجه سال ۹۹ تصویب کردند که براساس آن، درآمدهای کاربران دارای بیش از ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده در رسانه‌های کاربرمحور (مانند اینستاگرام و تلگرام) از محل تبلیغات مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود. همچنین در بند ذ قانون بودجه سال ۱۴۰۰ در خصوص مالیات فعالیت‌های اینستاگرامی آمده است که درآمدهای کاربران دارای ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده در رسانه‌های کاربرمحور از محل تبلیغات مشمول مالیات بر درآمد خواهد بود.

بر همین اساس سازمان امور مالیاتی مکلف شد ظرف ۲ ماه از لازم‌الاجرا شدن این بند، دستورالعمل اجرایی مربوط به اخذ مالیات از درآمدهای کاربران حرفه‌ای رسانه‌های کاربرمحور از محل تبلیغات را تهیه کند و به تایید وزیر امور اقتصادی و دارایی برساند. اینفلوئنسرهایی که دارای اطلاعات هویتی نبودند و با اسامی مستعار فعالیت می‌کردند از طریق شرکت‌های واسطه‌ای تبلیغاتی مورد پیگیری و رصد قرار گرفتند؛ از سویی دیگر شناسایی تراکنش‌های مشکوک به تجاری یکی از بسترهای شناسایی اینفلوئنسرها را فراهم کرد.

> بر اساس بودجه سازمان مالیاتی مکلف شد از یکسری از اینفلوئنسرهای با دنبال‌کننده بالای ۵۰۰ هزار نفر مالیات دریافت کند

شناسایی ۶۲۸ بلاگر و اینفلوئنسر

سخنگوی سازمان امور مالیاتی در گفت‌وگویی با رسانه‌های جمعی درباره مالیات‌ستانی از اینفلوئنسرها، اعلام کرد: براساس یکی از احکام بودجه‌ای سازمان امور مالیاتی مکلف شد از یکسری از اینفلوئنسرها با دنبال‌کننده بالای ۵۰۰ هزار نفر مالیات دریافت کند.

مهدی موحدی بک‌نظر ادامه داد: اداره مالیات مودیان متوسط در تهران مامور شناسایی اینفلوئنسرهای مشمول مالیات‌دهی شد و این اداره وضعیت اظهارنامه‌های سال ۹۹ و ۱۴۰۰ اینفلوئنسرها با دنبال‌کننده بالای ۵۰۰ هزار نفر را موردبررسی قرار داد. در نهایت ۵۵۱ کاربر و فعال مجازی دارای بیش از ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده شناسایی شدند که مشمول مالیات بر درآمد می‌شدند. سخنگوی سازمان امور مالیاتی با اشاره به شناسایی ۱۲۳ اینفلوئنسر با درآمد قابل‌توجه، ادامه داد: مجموع تراکنش‌های واریزی برای این ۱۲۳ اینفلوئنسر در سال ۱۴۰۰ بیش از ۲.۳ هزار میلیارد تومان بوده است. موحدی بک‌نظر تاکید کرد: معیار تشخیص درآمد اینفلوئنسرها لزوما واریزی به حساب بانکی آنها نیست و توانستیم از طریق شرکت‌های واسط تبلیغاتی این افراد را شناسایی کنیم. وی بیان کرد: ۶۲۸ بلاگر و اینفلوئنسر مورد شناسایی قرار گرفتند و اظهارنامه‌های مالیاتی آنها اخذ شد و مورد بررسی قرار گرفت. برخی از مالیات‌های تشخیصی اینفلوئنسرها مربوط به پیش از شناسایی درآمدهای این افراد بوده و سازمان درحال صدور برگه متمم است که پیش‌بینی می‌کنیم مالیات تشخیصی این افراد حدود ۵۰۰ میلیارد تومان و بیشتر باشد. موحدی بک‌نظر در پاسخ به سؤالی درباره احتمال جریمه اینفلوئنسرهایی که اظهارنامه خلاف واقع ارائه کرده بودند، بیان کرد: اینفلوئنسرها اگر اظهاراتی خلاف واقع داشته باشند، مشمول جرایم کتمان درآمد خواهند شد.

سنگ بنای مصوبه، دریافت مالیات از درآمد تبلیغاتی است

علی جباری، پژوهشگر اقتصادی معتقد است دریافت مالیات از اینفلوئنسرها نه‌تنها کار اشتباهی نیست، بلکه با اتخاذ سیاست‌هایی حتی می‌توان به‌راحتی این درآمد را شفاف و قابل‌شناسایی کرد و در کنار آن به تبلیغات مجازی کسب‌وکارها رونق داد و از آنها حمایت کرد.

جباری در گفت‌وگو با مهر در این زمینه گفت: سنگ بنا و مبنای این مصوبه دریافت مالیات از درآمد حاصل از تبلیغات (درآمد حاصل از تبلیغات) اینفلوئنسرها در فضای مجازی است؛ حال اینکه چه افرادی موردبررسی درآمدهای تبلیغاتی قرار می‌گیرند، برای سهل بودن و امکان‌پذیری مکانیزم در سال اول اخذ این مالیات، اینفلوئنسرهای بالای ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده موردتوجه قانون قرار گرفته‌اند. بدیهی است در یک سیستم مالیاتی ایده‌آل تمام درآمدهای افراد قابل‌رصد و بررسی است و باتوجه به محل، مقدار و نحوه به‌دست آمدن درآمد، مالیات‌های گوناگونی با نرخ‌های متفاوت دریافت می‌شود. اما آیا تا زمان رسیدن به این سیستم مالیاتی ایده‌آل باید به بهانه اینکه در جزئیات امکان ایجاد مشکلاتی است، اصل افزودن پایه مالیاتی جدید را زیر سوال برد؟ یا هرکدام را پیگیری کرده و طبیعتا زمانی که سیستم برقرار شد به‌راحتی سایر پایه‌ها را به آن بیفزاییم.

وی افزود: بررسی متن مصوبه نشان می‌دهد، ۳ شرط اصلی برای دریافت این مالیات وجود دارد؛ ۱- افراد باید بالای ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده باشند، ۲- درآمدی که کسب می‌کنند حاصل از فعالیت در پیج و کانال مجازی‌شان باشد و ۳- این درآمد از محل تبلیغات باشد. مشخص است که هر کدام از این شروط وجود نداشته باشد، افراد وارد گردونه بررسی نمی‌شوند. لذا مبنای اخذ مالیات درآمد تبلیغاتی است؛ از این رو این درآمد مانند درآمد بقیه اقشار و کسب‌وکارهای جامعه از جمله کارمندان، کارگران، معلمان، شرکت‌ها و... مشمول مالیات می‌شود.

نحوه شناسایی درآمد هر اینفلوئنسر

جباری درباره نحوه شناسایی میزان درآمد هر اینفلوئنسر گفت: مبنای کار خوداظهاری است. در کنار این مکانیسم، راهکارهای موثر دیگری وجود دارد که اتفاقا در راستای حمایت از تبلیغات کسب‌وکارها در فضای مجازی است. استفاده از ظرفیت سامانه مؤدیان مالیاتی یکی از همین راهکارهاست که می‌تواند در دستورالعمل تهیه‌شده توسط سازمان امور مالیاتی نیز مورداستفاده قرار گیرد. برای مثال در سال‌های اخیر با توسعه فضای مجازی و امکان تبلیغات متناسب با اندازه و حجم کسب‌وکارهای مختلف یک چالش وجود داشته و آن اثبات هزینه‌های قابل‌قبول برای ممیزین سازمان امور مالیاتی بوده است. در واقع باتوجه به اینکه تراکنش‌ها غیرشفاف است، این هزینه‌ها موردتایید ممیزان مالیاتی، به‌عنوان «هزینه‌های قابل‌قبول» واقع نمی‌شود؛ با این حساب اختلاف درآمد و هزینه‌ها افزایش پیدا کرده، سود بیشتر در نظر گرفته‌شده و درنتیجه کسب‌وکارها مالیات بیشتری پرداخت می‌کنند.

وی افزود: برای حل این چالش و حمایت از تبلیغات در فضای مجازی، سازمان امور مالیاتی می‌تواند از ظرفیت سامانه مؤدیان مالیاتی در دستورالعمل اجرایی خود استفاده کند. جباری با تاکید بر مزایای این رویه مالیاتی گفت: اول اینکه هزینه شفاف شده و به‌راحتی قابل‌قبول می‌شود، درنتیجه مالیات بر سود شرکت با تایید شدن هزینه‌ها کاهش یافته و به‌درستی محاسبه می‌شود، دوم درآمد اینفلوئنسرها قابل رصد می‌شود. این پژوهشگر اقتصادی تصریح کرد: دریافت مالیات از سلبریتی‌های مجازی نه‌تنها خطا نیست، بلکه می‌تواند گامی روبه‌جلو و ابتدایی در جهت حمایت از تبلیغات کسب‌وکارها باشد؛ از این‌رو سازمان امور مالیاتی با تهیه و ابلاغ دستورالعملی که مکلف به انجام آن شده، از یک سو می‌تواند درآمد اینفلوئنسرها را شفاف کند و از سوی دیگر به شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی با استفاده از ظرفیت سامانه مودیان مالیاتی کمک کند.

> دریافت مالیات از سلبریتی‌های مجازی نه‌تنها خطا نیست، بلکه می‌تواند گامی روبه‌جلو و ابتدایی در جهت حمایت از تبلیغات کسب‌وکارها باشد

سخن پایانی

طبق اعلام سازمان امور مالیاتی، ۵۵۱ کاربر و فعال مجازی دارای بیش از نیم‌میلیون دنبال‌کننده دارند؛ از این تعداد ۱۲۳ اینفلوئنسر درآمد ۲.۳ هزار میلیارد تومانی در سال ۱۴۰۰ داشتند و تنها ۱۷ میلیارد تومان یعنی میانگین ۱۳۰ میلیون تومان برای شاخ‌های مجازی مالیات تشخیص داده شده که ۲۳ نفر از آنها پذیرفته‌اند که این مالیات را براساس توافق ماده ۲۳۸ پرداخت کنند و مابقی شانه خالی کرده‌اند.

نکته مهم اینکه درآمد ۲.۳ هزار میلیارد تومانی این افراد که مشمول ۱۷ میلیارد تومان مالیات شده مربوط به عملکرد سال ۱۴۰۰ است و باتوجه به اینکه قطعا درآمد این افراد در سال ۱۴۰۱ بالاتر رفته، پیگیری‌ها نشان می‌دهد اطلاعات مربوط به عملکرد درآمدی اینفلوئنسرها برای سال ۱۴۰۱ نیز جمع‌آوری شده و به‌زودی موردبررسی قرار می‌گیرد.

زنگ خطر آتش‌سوزی در جنگل‌های فارس به صدا در آمد

آتش، سوغات گرمای تابستان

آتش سوزی در جنگل‌های ایران در سال‌های اخیر بخش وسیعی از این اکوسیستم‌های ارزشمند را نابود کرده و افزون بر خسارت‌های اقتصادی و آلودگی‌های محیط زیستی در از بین بردن گونه‌های گیاهی و جانوری منحصربه‌فرد این جنگل‌ها و کاهش تنوع زیستی نیز تاثیر مهمی داشته است. زنگ خطر آتش‌سوزی که مهیب‌ترین و جدی‌ترین تهدید سالانه جنگل‌های فارس محسوب می‌شود، با شروع گرما به صدا درآمده و این استان درحال‌حاضر آماده رویارویی با آتش‌سوزی‌های احتمالی در تابستان ۱۴۰۲ شده است. هرچند به گفته مسئولان آمار آتش سوزی جنگل در سال‌های اخیر روند کاهشی داشته است و سال به سال از وقوع این حادثه‌ها کاسته می‌شود. در بهمن ۱۴۰۱ معاون امور جنگل سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور اعلام کرد که آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی و جنگلی به لحاظ تعداد و وسعت حادثه در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ به نسبت مدت مشابه سال گذشته ۷۰ درصد کاهش یافته است. با این حال همه ساله با شروع فصل گرما، مناطق وسیعی از جنگل‌های کشور دچار حریق می‌شود. در استان فارس نیز همزمان با آغاز فصل گرما بحران آتش‌سوزی به عنوان بزرگ‌ترین بحران و مهم‌ترین دغدغه دوستداران طبیعت گریبانگیر این استان پهناور مطرح می‌شود.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

طبق آمارها ۱۳.۴ میلیون هکتار عرصه جنگلی و ۸۰ میلیون هکتار عرصه مرتعی در کشور وجود دارد که ۲.۲ میلیون هکتار از کل جنگل‌های کشور در فارس واقع شده که برابر با حدود ۱۸ درصد از کل مساحت این استان است.

این در حالیست که حدود ۶۴ درصد آتش سوزی‌های سال ۱۴۰۰ کشور مربوط به استان فارس بود اما مسئولان و متولیان امر در سال ۱۴۰۱ از کاهش ۹۴ درصدی این گونه حوادث در سال ۱۴۰۱ خبر دادند. آنها معتقدند سال ۱۴۰۰ حدود ۷۰۰ فقره آتش سوزی در منابع طبیعی استان فارس رخ داد که این آمار در سال ۱۴۰۱ به حدود ۲۰۰ فقره رسید و وسعت آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی نیز ۹۴ درصد کاهش یافت.

امسال استان فارس در مقایسه با سال‌های گذشته با گرمای زودرس هوا روبه رو شده است. به گفته مدیرکل مدیریت بحران استانداری فارس در پی بارندگی‌های خوب امسال و پوشش گیاهی موجود احتمال بروز و افزایش آتش سوزی در منابع طبیعی این استان در فصل گرما زیاد است و از این رو نشست‌های متعددی طی ماه‌های اخیر برای آمادگی و مقابله با آن در سطح استان برگزار شده و دستگاه‌های اجرایی از جمله منابع طبیعی، محیط‌زیست و جهاد کشاورزی برای مقابله با آتش سوزی‌های احتمالی در آماده‌باش قرار دارند.

این موضوع باعث شده فعالان محیط‌زیست و مسئولان در حوزه منابع طبیعی نیز با برنامه‌ریزی درست و مناسب همراه با دانش و آگاهی در مورد نحوه حفاظت از مراتع و جنگل‌ها زمینه مقابله با آتش‌سوزی‌های احتمالی در جنگل‌ها و مراتع استان فارس را فراهم کنند.

نقش آموزش در کنترل و پیشگیری از آتش‌سوزی

برخی از صاحب‌نظران هم معتقدند آموزش نقش مهمی در کنترل و پیشگیری از آتش‌سوزی ایفا می‌کند و این امر مهم باید در شهرستان‌های مختلف استان در دستورکار قرار بگیرد. در واقع افزایش میزان حساسیت مردم به صیانت از جنگل‌ها عامل مهمی برای کاهش آتش‌سوزی به شمار می‌رود چراکه آموزش موجب می‌شود تا فرهنگ صیانت و حمایت از طبیعت در میان مردم نهادینه و حساسیت مردم به نگهداری از این منابع بیشتر شود.

سیدکاظم موسوی، کارشناس ارشد آموزش، ترویج و مشارکت‌های مردمی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزدار استان فارس به ایرنا گفت: گرمای زودرس هوای فارس امسال نسبت به مدت مشابه در سال‌های گذشته به شدت محسوس است و استان فارس به واسطه شرایط آب و هوایی زودتر وارد فصل گرما شده است. طبیعی است که در چنین شرایطی گونه‌های مرتعی زودتر خشک می‌شوند و احتمال بروز آتش‌سوزی را بالا می‌برند.

وی آموزش را رکن اصلی مقابله با آتش‌سوزی جنگل‌ها دانست و گفت: ما آموزش را به عنوان مهم‌ترین راهکار برای کنترل و پیشگیری از آتش‌سوزی‌ها قلمداد می‌کنیم. بر همین اساس افزون بر برگزاری ۵ کارگاه در شیراز اقدام به برگزاری ۲۸ کارگاه در استان فارس کرده‌ایم. در واقع بیش از ۳۰ کارگاه در استان برگزار شده و تمام تلاش خود را به کار گرفتیم که مناطق بحرانی به ویژه شهرستان‌های جنوب استان را در اولویت قرار دهیم.

این مدرس دوره‌های حریق گفت: درحال‌حاضر از تجهیزات و امکانات بهتر و بیشتری نسبت به سال گذشته برخوردار هستیم و تعداد بسیاری دمنده اطفای حریق خریداری و میان بهره‌برداران توزیع شده است. به عنوان مثال در همین هفته حدود ۱۰ دستگاه دمنده صورت‌جلسه و به دهیاران بخش ارژن تحویل داده شده تا در صورت بروز حادثه آتش‌سوزی در این منطقه آمادگی لازم را برای مقابله با آن داشته باشند. این در حالیست که هر دستگاه دمنده توان و ظرفیت بین ۳۰ تا ۴۰ نفر نیروی انسانی را دارد.

مجهز شدن تمام استان به تجهیزات مهار آتش

وی تاکید کرد: هم‌اکنون تمام استان به تجهیزات و امکانات مهار آتش مجهز شده و در شهرستان‌های مختلف به ویژه در لارستان یک دمنده در اختیار هر دامدار و یا عشایر قرار گرفته است. همچنین تعداد قرقبان‌ها در مناطق بحرانی و مستعد حریق افزایش یافته و تعدادی تفاهمنامه با کارخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی مختلف برای خریداری تجهیزات مورد نیاز منعقد و از ظرفیت خیرین هم در این زمینه بهره گرفته شده است.

موسوی با اشاره به شعاری مبنی بر اینکه «اگر زبان آتش را بلد باشیم می‌توانیم زبانه‌های آتش را مهار کنیم» بیان کرد: در طول این سال‌ها بحث آموزش برای کنترل و پیشگیری از آتش‌سوزی بسیار تاثیرگذار بوده و هست. بنابراین امسال هم برگزاری دوره‌های آموزشی را از اواخر فروردین‌ماه آغاز کردیم. این در حالیست که این دوره‌ها در سال‌های گذشته از اواخر فروردین‌ماه شروع می‌شد.

افزایش بارندگی و پوشش گیاهی

وی با بیان اینکه هر سال آمار آتش‌سوزی نسبت به تعداد آتش‌سوزی و مساحتی که در آن حادثه آتش‌سوزی رخ داده محاسبه می‌شود، گفت: در سنوات گذشته به واسطه خشکسالی احتمال آتش‌سوزی کمتر بود اما سال گذشته و امسال با وضعیت متفاوت‌تری روبه رو هستیم و بارندگی‌ها موجبات افزایش پوشش گیاهی را در استان فراهم کرده و احتمال خطر آتش‌سوزی بیشتر است. با این حال سعی کردیم با ارائه آموزش به اقشار مختلف جامعه از دانش‌آموزان گرفته تا بهره‌برداران و دهیاران آمادگی لازم را برای مقابله با آتش‌سوزی‌های احتمالی ایجاد کنیم.

موسوی افزود: خوشبختانه سایت همیار طبیعت هم بسیار فعال بوده و تعداد افراد قابل توجهی در این سایت ثبت‌نام کردند. استان فارس در سال ۱۴۰۱ به لحاظ تعداد همیاران طبیعت از رتبه دوم در کشور بهره می‌برد. بدون شک امسال می‌توانیم در این حوزه به رتبه اول کشوری نائل شویم.

در طبیعت آتش روشن نکنید

وی ادامه داد: همزمان با گرم شدن هوا علوفه‌ها و درختان خشک می‌شوند که احتمال آتش سوزی‌های بسیار بزرگ در مراتع و جنگل‌ها به طور قابل توجهی افزایش می‌یابد، به گونه‌ای که ممکن است با کوچک‌ترین جرقه، آتش با سرعت زیادی در سطح وسیعی از عرصه‌های منابع طبیعی گسترش پیدا کند و منجر به خسارت‌های جانی، مالی و از دست رفتن پوشش گیاهی شود. بنابراین لازم است گردشگران تا جای ممکن از آتش روشن کردن در طبیعت بپرهیزند یا در جاهایی که پوشش گیاهی وجود ندارد آتش روشن کنند.

وی با بیان اینکه استفاده از اجاق‌های سنگی هم می‌تواند کمک شایانی به جلوگیری از آتش‌سوزی در طبیعت کند، گفت: همزمان با فصل برداشت محصولات زراعی از جمله گندم و جو و سایر محصولات در اراضی کشاورزی کاه و کلش به‌جای مانده در زمین‌ها توسط کشاورزان به آتش کشیده می‌شود که این امر نیز افزون بر اینکه موجب آلودگی هوا و خطرات زیست محیطی و آسیب به زمین می‌شود باعث آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی و جنگلی هم خواهد شد.

آتش‌سوزی در جنگل‌های زاگرس

موسوی با اشاره به اینکه باید قدر منابع طبیعی و محیط‌زیست را بدانیم چراکه منابع طبیعی بستر حیات و توسعه پایدار استان است، گفت: بحث آتش‌سوزی‌ها در استان فارس باید مورد توجه قرار بگیرد و از آتش‌سوزی‌های عمدی جلوگیری شود.

کارشناس ارشد آموزش، ترویج اداره کل منابع طبیعی و آبخیزدار استان فارس اظهار کرد: درحال‌حاضر بخش عمده‌ای از این آتش‌سوزی‌ها در جنگل‌های زاگرس رخ می‌دهد. این در حالیست که جنگل‌های زاگرس با گستردگی در ۱۱ استان کشور و با ۶ میلیون هکتار مساحت، ۴۰ درصد جنگل‌های ایران را تشکیل می‌دهند و حوزه زاگرس تامین‌کننده بیش از ۳۰ درصد آب شرب کشور است و اگر این عرصه طبیعی از بین برود با مشکلات بسیاری در تامین آب مواجه خواهیم شد.

همزمان با گرم شدن هوا، علوفه‌ها و درختان خشک می‌شوند که این امر احتمال آتش‌سوزی‌های بزرگ در مراتع و جنگل‌ها را افزایش می‌دهد

آموزش نقش مهمی در کنترل و پیشگیری از آتش‌سوزی ایفا می‌کند و این امر مهم باید در شهرستان‌های مختلف استان در دستورکار قرار بگیرد

سخن پایانی

با توجه به اینکه استان فارس به دلیل برخورداری از اقلیم آب و هوایی ویژه، گونه‌های مختلف گیاهی و جانوری را در خود جای داده به عنوان یکی از غنی‌ترین عرصه‌های زیست‌محیطی کشور به شمار می‌رود.

از این‌رو حفظ و نگهداری از این عرصه‌های طبیعی، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم فارس، به ویژه فعالان محیط‌زیست و حامیان طبیعت در این استان محسوب می‌شود که باید تدابیر لازم به منظور حراست از این ذخایر و منابع ارزشمند اتخاذ شود.

افزایش دریافت اظهارنامه مالیاتی در یزد

سرپرست اداره کل امور مالیاتی یزد تصریح کرد: در سال گذشته ۱۷ هزار و ۷۳۹ اظهارنامه دریافت شد که امسال ۱۴ درصد رشد داشته است.

به گزارش خبرنگار صمت در استان یزد، رضا نجف‌زاده در جمع خبرنگاران افزود: ۱۰ درصد مالیات وصول شده از یک تا ۳ میلیون تومان بوده است.

وی ادامه داد: ۱۵ درصد مالیات وصولی ۳ تا ۱۰ میلیون و ۱۶ درصد هم بالای ۱۰ میلیون تومان بوده و از مجموع اظهارنامه دریافتی ۸۰ درصد براساس توافق با اصناف بوده که بیانگر رضایت‌مندی مودیان از این اداره کل است.

وی خاطرنشان کرد: مالیات برای افراد براساس منابع درامدی که فرد در اظهار نامه ذکر می‌کند محاسبه می‌شود و نحوه محاسبه آن برای اصناف متفاوت است.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی یزد تصریح کرد: در سال گذشته ۱۷ هزار و ۷۳۹ اظهارنامه دریافت شد که امسال ۱۴ درصد رشد داشته است و در امسال براساس خود اظهاری مودیان ۱۷ هزار مودی مالیاتی شناسایی شد.

نجف‌زاده با اشاره به شناسایی موارد قابل توجهی از فرارهای مالیاتی در سال گذشته گفت: فقط از این موارد ۲۸۰۰ میلیارد تومان تراکنش داشته که پرونده مذکور در مراجع قضایی در حال رسیدگی است.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی یزد خاطرنشان کرد: همچنین امسال یک مورد فرار مالیاتی ۲۸۰۰۰ میلیارد تومان تراکنش مالی شناسایی و بررسی آن در دستور کار است.

وی با اشاره به زمانبر بودن فرآیند شناسایی تا اثبات فرارهای مالیاتی گفت: معمولا فرارهای مالیاتی بزرگ، تعداد زیادی اشخاص ثالث ذی نفع را نیز به همراه دارد.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی یزد اضافه کرد: مجموع درآمدهای مالیاتی تعیین شده برای استان یزد در بودجه امسال ۱۷ هزار میلیارد تومان است که در سه ماهه امسال ۸۰ درصد از درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده استان محقق شده، امیدواریم با توجه به مهلت باقیمانده تا پایان ماه جاری برای ارائه اظهارنامه‌های مالیاتی، شاهد ۱۰۰ درصد وصول مالیات پیش‌بینی شده باشیم.

وی با اشاره به تحقق ۸۰ درصدی پیش‌بینی سه ماهه درآمدهای مالیاتی استان گفت: بر اساس قانون بودجه درآمد امسال امور مالیاتی استان ۱۷ هزار میلیارد تومان تعیین شده است.

نجف زاده با اشاره به توزیع ۸۰۰ میلیارد تومان از مالیات‌های دریافتی استان در سال گذشته جهت حوزه سلامت تصریح کرد: در سه ماهه امسال نیز ۱۹۰ میلیارد تومان از محل سهم مالیات ارزش افزوده در اختیار حوزه سلامت استان و ۶۰۰ میلیارد تومان نیز بین شهرداری‌ها و دهیاری‌های استان توزیع شده است.

سرپرست اداره کل امور مالیاتی یزد با اشاره به مالیات خانه‌های خالی تصریح کرد: ۲۰ هزار خانه خالی تنها در شهر یزد شناسایی شده و به مالکان آنها پیامک ارسال شده تا نسبت به ثبت واقعی اطلاعات اقدام کنند و پس از پایان تیر و راستی‌آزمایی اطلاعات دریافتی، در مراحل بعدی برای خانه‌های خالی به مدت بیش از ۱۲۰ روز، مالیات صادر خواهد شد.

روی خط خبر

تشکیل وزارت بازرگانی معضل گرانی و تورم را حل نمی‌کند

فهیمه زارع‌دار: عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران گفت: دولت با تشکیل وزارت بازرگانی قصد دارد گرانی کالاهای مصرفی مردم را مهار کند و به این مهم توجه نکرده که برای کنترل تورم و گرانی قدم اول حفظ و بالا بردن ارزش پولی کشور است.

امیرعادل طاهرخانی عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با خبرنگار صمت در استان قزوین افزود: درحال‌حاضر دولت با هدف مهار تورم بخش قابل توجهی از تفکر اقتصادی را متمرکز به تشکیل وزارت بازرگانی کرده در حالی که می‌تواند با تقویت بانک مرکزی و تدوین سیاست‌های اقتصادی برپایه تولید ثروت ارزش پولی را بالا ببرد و اگر دولت به فکر چاره‌ای برای بالا بردن ارزش پولی کشور نباشد روند صعودی قیمت‌ها ادامه دارد، خواهد بود.

وی خاطر نشان کرد: یکی از موضوعاتی که می‌تواند سبب بالا رفتن ارزش پولی کشور شود، غالب شدن میزان صادرات بر واردات است اما در وضعیت فعلی سیاست‌های اقتصادی دولت، انگیزه تشویقی برای صادرکنندگان وجود ندارد و با نگاه تخلف انگارانه که نسبت به عدم رفع تعهد ارزی برای صادرکنندگان وجود دارد در عمل آنها انگیزه لازم برای توسعه فعالیت‌های صادراتی ندارند.

طاهرخانی تاکید کرد: در شرایط کنونی با تخصیص ارزدولتی برای برخی کالاهای وارداتی در بخش واردات مشوق وجود دارد که این نوع حمایت، نه تنها باعث توسعه اقتصاد نیست بلکه سبب از بین رفتن ثروت کشور است.

رئیس کمیسیون حقوقی و اقتصادی اتاق بازرگانی قزوین بیان کرد: زمانی که مواد اولیه تولید با ارز دولتی وارد می‌شود صادرات محصول نهایی ممنوع است چرا که با ارز آزاد در بازار خارجی به فروش می‌رسد، اما ولی امروز حجم قابل توجهی کالاهایی که مواد اولیه آنها با ارز دولتی وارد شده صادر می شوند و حتی در فروش داخلی نیز نرخ‌گذاری با ارز آزاد انجام می‌شود؛ با این کار از یک سو در ابتدای امر یارانه‌ای که از محل خزانه کشور و محل ذخایر ملی و فروش نفت و... و حق همه مردم است به تولیدکننده اختصاص پیدا کرده و از سوی دیگر در پایان قیمت‌گذاری کالای تولیدی با نرخ ارز آزاد انجام می‌شود و مردم هنگام خرید کالای نهایی نیز متضرر می‌شوند.

مشکل آب شرب البرز حل می‌شود

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب (آبفا) البرز گفت: با شتاب گرفتن احداث مخازن جدید ذخیره آب، طی یک‌سال آینده ۲۰ درصد به ظرفیت حجم مخازن آب شرب در استان البرز اضافه می‌شود.

به گزارش ایسنا، حمیدرضا نامداری گفت: برنامه ساخت ۱۱۰ هزار متر مکعب حجم مخازن جدید آب شرب درشهرها و روستاهای البرز در دستور کار قرار گرفته که هم اکنون اجرای ۴۲ هزار متر مکعب آن شروع شده است.

وی تصریح کرد: با توجه به رشد جمعیت و مهاجرپذیری بالای البرز و تجاربی که از دوتنش آبی هفته‌های گذشته به‌دست آمد، باید حجم جدیدی از مخازن آب احداث شود تا به استاندارد سرانه حجم مخازن دست یابیم.

وی اذعان کرد: درحالی که هم اکنون در استان البرز ۵۰۰ هزار متر مکعب حجم مخازن ذخیره آب وجود دارد، براساس استاندارد سرانه مخازن با کمبود ۲۰۰ هزار متر مکعبی (معادل ۴۰ درصد) روبه‌رو هستیم که برای جبران آن، سالانه ۲۰ درصد به حجم مخازن افزوده می‌شود.

مدیرعامل آبفای البرز با اشاره به بهره‌برداری از ۲۰ هزار متر مکعب مخزن در سال گذشته گفت: هم اکنون ۴۲ هزار متر مکعب مخزن جدید در دست ساخت است و در امسال نیز ۲۲ هزار متر مکعب آن به بهره‌برداری می‌رسد.

وی ابراز امیدواری کرد: در مدت ۲ سال، کمبود حجم مخازن البرز جبران خواهد شد و این کار موجب افزایش تاب آوری شبکه توزیع آب در زمان اوج مصرف در زمان‌هایی همچون نوروز و تابستان هرسال می‌شود.

درحال‌حاضر احداث مخازن جدید در شهرهای محمدشهر، رجایی شهر، شهر جدید مهستان، نظرآباد و در بخش روستایی شامل سنقرآباد، چهارباغ و زیدشت، تکیه ناوه و ورکش طالقان با مجموع ظرفیت ۲۲ هزار متر مکعب و با ارزش ریالی ۱۵۰ میلیارد تومان درحال اجراست.

یکشنبه
۸ مرداد ۱۴۰۲- ۱۲ محرم۱۴۴۵ - ۳۰ ژوئیه ۲۰۲۳- شماره ۲۳۷۲-پیاپی۳۶۹۰

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

موضوع بلیت‌های هواپیما، کمبود بلیت و قیمت‌های نامتعارفی که از سوی مرجع رسمی ایرلاین‌ها به فروش می‌رود یا سایت‌های فروش آنلاین که به خرید و فروش بلیت‌های چارتری اقدام می‌کنند، در ماه‌های گذشته خبرساز بوده است. هرچند مسئولان سازمان هواپیمایی کشوری یکی از مهم‌ترین علت کمبود بلیت را ظرفیت پایین ناوگان می‌دانند اما بسیاری از کارشناسان با انتقاد از عملکرد این سازمان، مشکل را در اعمال سیاست پروازهای چارتری و سوداگری در این بخش می‌دانند. در نهایت به‌دنبال ادامه روند کمبود بلیت و گرانفروشی‌ها، وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه باید بساط سوداگری بلیت جمع شود، دستور به لغو تمام پروازهای چارتری تا اطلاع ثانوی داد؛ به این امید که آرامش به بازار بلیت برگردد.

کش‌وقوس‌های افزایش قیمت

بعد از کش‌وقوس‌های فراوان در خصوص افزایش نرخ بلیت هواپیما که در نهایت منجر به ابلاغ افزایش ۲۹ درصدی نرخ بلیت هواپیما از سوی ستاد تنظیم بازار شد، در اواسط تیر امسال سازمان هواپیمایی کشوری اعلام کرد طی جلسه‌ای که شرکت‌های هواپیمایی با وزیر راه و شهرسازی داشتند مقرر شد نرخ بلیت هواپیما را تا ۱۰ روز آینده بر اساس همان افزایش ۲۹درصدی نگه دارند و پس از مهلت ۱۰ روزه یعنی از ۲۴ تیر، ۹ درصد به نرخ بلیت هواپیما اضافه شود، یعنی بلیت هواپیما ۲۹ درصد قبلی به‌همراه ۹ درصد ارزش افزوده گران شد.

نباید مردم را به دردسر بیندازیم

به گفته وزیر راه و شهرسازی، طبق اعلام سازمان هواپیمایی کشوری، تعداد پروازها کاهش پیدا نکرده و با استناد به این اطلاعات، مهلتی به سازمان هواپیمایی کشوری و شرکت فرودگاه‌ها داده شد تا بساط سوداگری بلیت پرواز جمع شود.

وی با بیان اینکه شرکت‌های هواپیمایی متضرر اصلی بازار سوداگرانه هستند افزود: سود فروش بلیت با نرخ بیشتر در بازارهای غیررسمی، نصیب شرکت‌های هواپیمایی نمی‌شود و تنها واسطه‌ها از آن بهره می‌برند.

بذرپاش با تاکید بر ضرورت برچیدن بساط سوداگری در این بازار گفت: یکی از دلایل سوداگری، توسعه مجوزهای غیرموجه چارتری است. به همین دلیل دستور لغو تمام پروازهای چارتری تا اطلاع ثانوی لغو به سازمان هواپیمایی کشوری صادر شد.

وزیر راه و شهرسازی درباره تامین خط پروازی برخی مسیرهایی که پرسنل سکوهاو شرکت‌های نفتی رفت‌و آمد دارند، گفت: این مسیرها همچنان درخواست پرواز چارتری دارند که باید به صورت موردی حل شود؛ اما بساط چارتری تا زمانی که وضع بلیت به آرامش برسد، باید تعطیل شود. نباید مردم را اینگونه به دردسر بیاندازیم. سازمان هواپیمایی هم باید ورود مستقیم‌تری به موضوع فروش بلیت داشته باشد و بلیت با نرخ مصوب به فروش برسد.

وی خاطرنشان کرد: شاید خروجی این تصمیم‌گیری این باشد که دست واسطه‌ها از فرآیند فروش بلیت کوتاه شده و دسترسی مردم به خرید بلیت راحت‌تر باشد و بازار را هم تا حدودی متعادل کند.

دستور لغو پروازهای چارتری از سوی وزیر راه و شهرسازی درحالی ابلاغ شد که اوایل خرداد سازمان هواپیمایی کشوری از لغو پروازهای چارتری از تهران به ۶ مقصد پرتردد و بالعکس (مشهد، اصفهان، شیراز، اهواز، بندرعباس و تبریز) خبر داده بود. به‌علاوه اینکه فروش چارتری بلیت‌های هوایی اربعین هر سال در این ایام ممنوع می‌شود که امسال هم همین روال ادامه دارد.

قیمت بلیت اربعین دامنه باز نخواهد بود

در همین حال مدیرعامل شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران نیز از قیمت‌گذاری بلیت پروازهای اربعین تا هفته آینده خبر داد و گفت: قیمت‌های مصوب و مشخص در مقطع اربعین اعلام خواهد شد و نرخ رها و دامنه باز نخواهد بود. تمام شرکت‌های هواپیمایی به قیمت‌های ابلاغ شده از سوی سازمان هواپیمایی تمکین کرده و در میدان حاضر می‌شوند.

شمس‌الدین فرزادی پور در نشست خبری پایان سفر حجاج درباره روند فروش بلیت‌های اربعین گفت: بیشتر بلیت‌ها به صورت کاروانی به فروش می‌رسد و در این راستا برای درصدی از عموم، بلیت‌ها به صورت تقاضای شخصی به فروش می‌رسد.

سخن پایانی

آن‌طور که آمارهای سازمان هواپیمایی کشوری نشان می‌دهد درحال‌حاضر ۳۳۳ فروند هواپیما در کشور موجود است که از این تعداد ۱۸۳ فروند هواپیما فعال و مابقی زمین‌گیر هستند.

بنابراین قرار است در یک بازه زمانی هواپیماهایی که قابلیت بازگشت دارند تعمیر شده و آنهایی که قابلیت بازگشت ندارند از آمار کلی حذف شوند.

همچنین بر اساس اعلام سازمان هواپیمایی و برخی از مقامات مسئول شماری هواپیمای دست دوم وارد و ثبت شده که به مرور وارد چرخه پروازی می‌شوند.

تعدادی هواپیما نیز خریداری شده و به ناوگان اضافه می‌شوند که به این ترتیب از اول مرداد تا پایان شهریور به‌تدریج ۲ هزار صندلی به ناوگان هوایی اضافه خواهد شد.

تحلیل روز

زیان افزایش عوارض صادراتی شمش فولاد

صادرکنندگان مستحضر باشند طبق مصوبه هیات وزیران، گمرک موظف است عوارض تعیین شده را ابتدای امسال اعمال و اخذ کند.

سهم صادرات فولاد میانی از کل صادرات فولاد کشور حدودا ۷۰ درصد است و وضع عوارض ۲ درصدی می‌تواند باعث غیراقتصادی شدن صادرات فولاد میانی و کاهش درآمدهای ارزی کشور شود.

عوارض کنسانتره و گندله ۲۰ درصد ناقابل و نرخ عوارض صادرات آهن اسفنجی نیز ۵ درصد تعیین شده است. به نظر می‌رسد با توجه به مصوبه جدید و افزایش ۴۰۰ درصدی عوارض شمش فولادی، فعالان و تولیدگان این حوزه بعد از حل موضوع گاز نیاز به برگزاری جلسه اضطراری با دولت برای بازنگری در این مصوبه دارند.

به نظر می‌آید که هیات وزیران برای افزایش صادرات نورد چنین عوارضی را وضع کرده است. به زبان دیگر دولت ترجیح میدهد محصول با ارزش افزوده بیشتر صادر شود تا شمش فولاد. اما باید به این نکته توجه داشت که مشتریان و خریداران نورد فولاد بسیار کمتر هستند چرا که بسیاری از کشورها برای حمایت از تولید کنندگان محصولات نوردی واردات آن را محدود کرده‌اند و از آن طرف برای تولید نورد فولادی به شمش فولاد نیاز دارند. یعنی با این مصوبه ایران نمی‌تواند صادرات بیشتر در زمینه نورد فولاد داشته باشد و از آن طرف کاهش در صادرات شمش فولاد را شاهد خواهیم بود که قطعا این موضوع نه به نفع تولید کنندگان است و نه به نفع اقتصاد کشور. در حال حاضر با کاهش قیمت‌های جهانی فولاد روبه‌رو هستیم که با وضع این مصوبه بیم از بین رفتن توجیه اقتصادی برای شرکت‌های صادرکننده فولاد میانی را به وجود آورده است.

تیری بر تابوت بورس

خبر افزایش ۴۰۰ درصدی عوارض شمش فولادی با تاثیر بر بازار سرمایه منجر به سقوط شاخص کل در روزهای گذشته شد. این ریزش از روزهای آخر تیر، سنگ تمام گذاشت تا تراژدی این بازار را تکمیل کند. برهمین اساس برخی از تحلیلگران بازار سرمایه معتقدند وضع عوارض صادراتی برای صنایع فلزی تیر خلاص بر تابوت بورس است. به این ترتیب از روز ابلاغ مصوبه اخیر بورس سنگین‌ترین و سریع‌ترین ریزش خود را متحمل شده است. وضعیت بازار به جایی رسیده که دیگر هیچ‌کس توان اعتراض ندارد و هر روز شاهد وضعیتی وخیم‌تر در معاملات بازار سرمایه هستیم؛ شاخص کل از آبان ماه سال ۱۴۰۱ تا ۱۷ اردیبهشت ماه امسال یعنی زمان سقوط تاریخی بورس، رشد ۱۰۶ درصدی و شاخص هم‌وزن نیز بازدهی مثبت ۱۴۶ درصدی داشت؛ اما از روز ۱۵ اردیبهشت ماه روزی که معاون اول رییس‌جمهور به صورت محرمانه نرخ خوراک را تعیین کرد بازار روز خوش به خود ندید و این روزها بازار در حال شکستن تمامی رکوردهای منفی است. تنها نرخ خوراک نبود که بازار از آن تاثیر گرفت بلکه عوامل دیگری نیز بود برای نمونه عوارض شمش فولاد افزایش ۴۰۰ درصدی داشت.

به گفته تحلیلگران بازار و مخالفان دخالت دولت در روند قیمت‌گذاری‌ها، ورود تعزیرات به نرخ‌گذاری محصولات پتروشیمی را عامل دیگری می‌دانند تا ناظران بازار تردیدی برای خروج از این بازار به خود راه ندهند. این اتفاقات درحالی می‌افتد که بسیاری بازار سرمایه را آیینه تمام قد هنرنمایی‌های دولت می‌دانند.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

نگاه روز

عاشق کسب‌وکار و مشتریان‌مان باشیم

جیم بلیت در کتاب خود به نام «۱۰ ایده بزرگ بازاریابی» می‌نویسد: هر چه مشتریان‌مان را بهتر درک کنیم، بهتر می‌توانیم به آنها خدمت کنیم و در نتیجه، احتمال بازگشت و خرید مجدد آنها را افزایش دهیم. با این حال، اشتباهی که خیلی از شرکت‌ها انجام می‌دهند این است که فکر می‌کنند «مشتریان»، خیلی متفاوت از «کارمندان‌شان» هستند.

در حقیقت، در بسیاری از موارد، افرادی که در یک شرکت یا فروشگاه کار می‌کنند، علاقه‌مندی‌های مشترک زیادی با مشتریانی دارند که به آن شرکت یا فروشگاه مراجعه می‌کنند. این واقعیت، به‌ویژه در کسب‌وکارهای خرده‌فروشی بیشتر حاکم است؛ مثلا افرادی که در صنعت پوشاک هستند، مثل مشتریان‌شان عاشق مُد هستند؛ یا افرادی که در فروشگاه‌های فیلم و موسیقی کار می‌کنند، معمولا موسیقی‌شناس‌های خوبی هستند؛ و سرآشپزهای ماهر شخصا به غذای خوب علاقه‌مندند. پس سوال اساسی که باید پاسخ بدهیم این است که چگونه می‌توانیم علایق‌مان را به کاری که انجام می‌دهیم به علاقه به مشتریان‌مان تبدیل کنیم؟ برای مثال، واتر استون، نخستین کتابفروشی‌اش را در ۱۹۸۲ افتتاح کرد. او در حقیقت به جای کتابفروشی سراغ به اشتراک گذاشتن علاقه‌اش به کتاب با سایرین رفت. او مشتریانش را تشویق می‌کرد تا کتاب‌های مورد نظرشان را خوب بررسی کنند و بعد آنها را بخرند. برای همین منظور، صندلی‌هایی را در کتابفروشی‌اش گذاشته بود تا مشتریان روی آن صندلی‌ها بنشینند و کتاب مورد نظرشان را به‌خوبی و با آرامش بررسی کنند. این رسم هنوز هم در کتابفروشی‌های واتراستون وجود دارد. هیچ مانعی وجود ندارد اگر فردی از صبح بیاید و روی یکی از صندلی‌ها بنشیند و تا شب کتاب بخواند، اما در واقعیت، تعداد بسیار کمی از مشتریان، این کار را می‌کنند. بیشتر مشتریان، صفحات محدود یا نهایتا یک فصل از کتاب را می‌خوانند و از آنجایی که بیشتر آنها واقعا عاشق کتاب هستند، کتاب را می‌خرند تا بقیه آن را در خانه بخوانند. از طرف دیگر، در واتر استون کارمندان شرکت بر اساس علاقه‌شان به کتابخوانی و دانش‌شان نسبت به موضوعات خاص انتخاب می‌شوند و از آنها انتظار می‌رود علاقه و دانش‌شان را با مشتریان به اشتراک بگذارند. به همین دلیل است که کارمندان واتر استون واقعا کمک‌حال مشتریان هستند و اطلاعات‌شان از کتاب‌ها همیشه به‌روز است. مثال واتر استون به ما این واقعیت مهم را یادآوری می‌کند که برای موفقیت در بازاریابی باید به طور همزمان هم عاشق کسب‌وکار و محصولات‌مان و هم عاشق مشتریان‌مان باشیم و تلاش کنیم عشق‌مان به کسب‌وکارمان را به مشتریان‌مان منتقل کنیم.

از فضای مجازی

کوچک اما ثروتمند!

از قطر بگوییم، کشور همسایه دریایی ایران که با سرعت سهمگینی جهان را در می‌نوردد و با ثروت افسانه‌ای و بهره‌گیری درست از منابع فسیلی بر فراز قله جهان تکیه زده است.

شبه‌جزیره قطر که از راه زمینی تنها به عربستان متصل است، ۱۱۴۹۳ کیلومتر مربع وسعت دارد و طول این کشور ۱۹۱ کیلومتر است. قطر تا سال ۱۹۷۱ که استقلال خود را به‌دست آورد، مستعمره بریتانیا بود. حاکمان قطر از قرن ۱۹ خاندان آل ثانی هستند. مروارید، صنعت سنتی قطر در قرن‌های گذشته به شمار می‌رود و پس از کشف و استخراج گاز به ثروتمندترین کشور جهان مبدل شد.

کشوری که اکنون نزدیک به ۳میلیون سکنه دارد تا اواخر قرن بیستم تنها ۳۱۳۰۰۰ نفر جمعیت داشت. ۶۵ درصد قطری‌ها مسلمان و حدود ۳۵ درصد جمعیت آن هند و پاکستانی و حدود ۱۰ درصد ایرانی هستند. دوحه پایتخت قطر ۸۰ درصد جمعیت را در خود جای داده است. شهرهای مهم دیگر قطر ام‌صلال، الوکره و خور هستند.

قطر بزرگ‌ترین صادرکننده و سومین (پس از روسیه و ایران) تولیدکننده گاز طبیعی جهان است. به‌طوری که برای ۲۰۰ سال آینده گاز دارد. تولید روزانه نفت این کشور حدود ۱.۵ میلیون بشکه و تولید ناخالص داخلی آن ۳۵۳ میلیارد دلار است. کشور کوچک قطر برای ایجاد رشد پایدار در گردشگری ۲۲۰ میلیارد دلار در زیرساخت‌ها برای برگزاری جام جهانی ۲۰۲۲ فوتبال هزینه کرد. این کشور دارای یکی از بزرگ‌ترین فرودگاه‌های جهان است که به بیش از ۱۴۰ کشور پرواز دارد. پیش‌بینی می‌شود در مقابل صادرات ۱۱۲.۱ میلیارد دلاری سال ۲۰۲۳، قطر معادل ۳۲.۵ میلیارد دلار واردات داشته باشد. در ادامه به برخی دیگر از ویژگی‌های اقتصادی این کشور می‌پردازیم:

نرخ بیکاری این کشور ۰.۳ درصد است.

مهم‌ترین واردات قطر شامل توربین، اتومبیل، هواپیما و جواهرات می‌شود. مهم‌ترین صادرات این کشور گاز، نفت خام، نفت تصفیه شده، پلیمرهای اتیلن، دی اکسید کربن و کودهای نیتروژنه است. ژاپن، هند، چین، کره جنوبی و سنگاپور نیز مهم‌ترین مقاصد صادراتی قطر را تشکیل می‌دهند. نخستین چاه نفت این کشور در سال ۱۹۳۹ و نخستین چاه گاز طبیعی مایع در سال ۱۹۷۱ کشف شد. در ادامه نخستین محموله گاز نیز در سال ۱۹۹۷ به ژاپن صادر شد.

قطر به دلیل پیش‌دستی در استخراج گاز از ذخایر مشترک پارس جنوبی ایران(میدان شمالی قطر) توانسته است بیش از ایران از این میدان گاز استخراج کند. درآمد بالای گاز و جمعیت کم، ساختار رفاهی بی‌کم و کاستی برای شهروندان قطری ایجاد کرده است. هر چیزی که به ذهن‌تان می‌رسد برای قطری‌ها فراهم است!

قطر یک صندوق ذخیره ارزی دارد که «سازمان سرمایه‌گذاری قطر» نامیده شده و حدود ۵۰۰ میلیارد دلار سرمایه دارد. این صندوق هم‌اکنون در شمار زیادی از شرکت‌های چندملیتی در صنایع مختلف، دارای سهام است، از جمله: گروه فولکس‌واگن(۱۷ درصد)، رویال داچ شل(۳ درصد)، بانک بارکلیز (۱۲.۷ درصد)، کردیت سوئیس(۵.۲۰ درصد)، بورس لندن(۱۵.۴ درصد)، گلنکور(۸.۴۲ درصد)، گروه ایرباس(۶ درصد)، میراماکس فیلمز(۱۰۰ درصد)، آلفا بانک و... .

قطر مالک باشگاه پاری سن ژرمن و سهامدار چندین شرکت بزرگ فرانسوی چون گروه رسانه‌ای لاگاردر، شرکت گازی ایرلیکوید، توتال و تلکام نیز هست و در آلمان از شرکت‌های زیمنس، فولکس‌واگن و پورشه سهم‌های بزرگی دارد. این کشور مبالغ هنگفتی در بخش املاک بریتانیا به ویژه در لندن سرمایه‌گذاری کرده است. قطر دارایی‌های خود را در بیش از ۸۰ کشور جهان(از جمله سهامدار شرکت‌های بسیاری در آلمان، انگلیس و فرانسه) و در بخش‌های مختلفی سرمایه‌گذاری کرده است. قطر به‌تازگی توافقنامه‌ای با فولکس واگن منعقد کرده که قرار است در این کشور سامانه اتوبوس‌های هوشمند خودران و سازگار با محیط‌زیست فعال شود.

براساس قوانین این کشور، با اصلاح قوانین در سال ۲۰۱۹ یک فرد خارجی می‌تواند مالک ۱۰۰درصد یک شرکت در قطر باشد. بسیاری معتقدند خاندان آل‌ثانی قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ قطر را به‌قطب اقتصادی جهان تبدیل کند.